

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

โดย

นายวิโรจน์ สุรสาคร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

โดย

นายวิโรจน์ สุรสาคร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN NAKHONPATHOM
MUNICIPALITY SCHOOLS**

**By
Wirot Surasacron**

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
MASTER OF EDUCATION
Department of Educational Administration
Graduate School
SILPAKORN UNIVERSITY
2007**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม” เสนอโดย นาย วิโรจน์ สุรสาคร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

...../...../.....

47252507 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วิโรจน์ สุรสาคร : การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ผศ. ว่าที่ พ.ต. ดร. นพดล
เจนอักษร. 161 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และ 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุง
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 แห่ง
ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 21 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครู กลุ่มผู้มีส่วนได้
ส่วนเสีย และกลุ่มนักเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบ
สอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการสนทนากลุ่ม สถิติที่
ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการ
วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศ
บาลนครนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า
ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก

2. การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ได้แก่ การจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดตั้งเครือข่ายผู้
ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือแก้
ไขปัญหาของนักเรียน การเพิ่มเติมความรู้และสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2550
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

47252507 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM

WIROT SURASACRON : THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN
NAKHONPATHOM MUNICIPALITY SCHOOLS. AN INDEPENDENT STUDY ADVISOR :
ASST.PROF.MAJ. NAPADOL CHENAKSARA.,RTAR,Ph.D.161 pp.

The purposes of this research were to determine: 1) the performance of student care and support system in Nakhonpathom Municipality schools, and 2) the approach to develop the performance of student care and support system in Nakhonpathom Municipality schools. The population were composed of 5 schools in Nakhon Pathom Municipality. The respondents were school administrators, teachers, stakeholders, and students with the total of 105. The instrument employed in this study was questionnaire about constituent of the student care and support system, and focus group discussion. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and content analysis.

The Independent Study findings were as follow :

1. The performance of student care and support system in Nakhonpathom Municipality schools, as a whole and as an individual, was at the high level.
2. The approach to develop the performance of student care and support system in Nakhonpathom Municipality schools were as follow: visiting student at home, establishing the parent network, arranging the student activity, cooperating with other organizations to assist and solve students' problems, increasing the teachers' knowledge and job motivation .

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2007

Student's signature

An Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาคันคว่ำอิสระนี้ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ว่าที่พันตรี ดร. นพดล เจนอักษร อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคันคว่ำ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ชินะดังกูร อาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาคันคว่ำ รองศาสตราจารย์ ดร. จิราวรรณ คงคล้าย ประธานคณะกรรมการตรวจสอบการศึกษาคันคว่ำ ที่ให้ความกรุณาแนะนำการปรับปรุงพัฒนางานการศึกษาคันคว่ำครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการศึกษาคันคว่ำ ประกอบด้วย ดร.ธีระพงษ์ ศรีโพธิ์ หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ดร. สำเริง กุจิระพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม นางสาวประไพพิศ วุฒิสุข หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม นายคำรณ ใจเชื้อกุล ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย(อนุกุลราษฎร์) นางรำพึง มโนพัฒน์ปรกร รองผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการ โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย(อนุกุลราษฎร์)

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูณะแนว ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครนครปฐม ที่กรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาคันคว่ำ ขอขอบคุณนายวัชร ม่วงชู ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา(สมักรพลผดุง) นายจักรกฤษณ์ บรรจงชาธาร รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา(สมักรพลผดุง) ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และอำนวยความสะดวกในการจัดการสนทนากลุ่ม

คุณประโยชน์ของการศึกษาคันคว่ำอิสระครั้งนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา ที่วางรากฐานการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม และครู อาจารย์ ที่ได้สั่งสอนอบรม ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้การดูแลช่วยเหลือด้วยดี ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาคันคว่ำอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการปัญหา.....	4
ปัญหาของการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ข้อคำถามของการวิจัย.....	13
สมมุติฐานของการวิจัย.....	13
ขอบข่ายการอ้างอิงของการวิจัย	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	17
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	18
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	19
การจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม.....	19
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 การดำเนินการวิจัย.....	67
การดำเนินการวิจัย.....	67
ขั้นตอนการวิจัย.....	67
ระเบียบวิธีวิจัย.....	68
ประชากร.....	69
ตัวแปรที่ศึกษา.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การสร้างเครื่องมือ.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	76

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	121
สรุปผลการวิจัย.....	122
การอภิปรายผล.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	140
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม.....	143
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ.....	146
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ.....	149
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวม.....	160
ภาคผนวก ฉ การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น.....	163
ประวัติผู้วิจัย	167

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.....	11
2 จำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีปัญหา ของโรงเรียน เทศบาล 3 (สระกระเทียม)	12
3 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครนครปฐม.....	28
4 แนวการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียน.....	44
5 แนวการคัดกรองนักเรียน.....	48
6 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.....	49
7 แนวทางการจัดกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน.....	50
8 แนวทางการส่งต่อนักเรียน.....	51
9 ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	70
10 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	80
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.....	82
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล.....	83
13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการ คัดกรองนักเรียน.....	85
14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริม และพัฒนา.....	87
15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข.....	89

ตารางที่	หน้า
16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ....	91
17 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	93
18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.....	95
19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล.....	97
20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรอง นักเรียน.....	99
21 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการ ส่งเสริมและพัฒนา.....	101
22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข.....	103
23 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ.....	105
24 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม.....	107
25 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่มีค่าทาง สถิติน้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1.....	109
26 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่มีค่า ทางสถิติน้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1.....	110

27	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1.....	111
28	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ที่มีค่าทาง สถิติที่น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1.....	112
29	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสาม อันดับในแบบสอบถามฉบับที่ 1.....	113
30	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2.....	115
31	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่มีค่าทาง สถิติที่น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2.....	116
32	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ที่มีค่าทางสถิติที่น้อย ที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2.....	117
33	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ที่มีค่าทาง สถิติที่น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2.....	118
34	แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2.....	119

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย.....	14
2 ขอบเขตของการวิจัย.....	17
3 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของเทศบาล.....	26
4 โครงสร้างการบริหารเทศบาลนครนครปฐม.....	29
5 โครงสร้างการบริหารเทศบาลนครนครปฐม.....	33
6 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	42
7 กระบวนการคัดกรองนักเรียน.....	47
8 กระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนของครูแนะแนว/ผู้เกี่ยวข้อง	52
9 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

สถานการณ์และปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทย นับวันจะมีความซับซ้อน วิกฤติ และรุนแรงมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเชิงตลาด การแข่งขันแบบเสรี การเร่งรีบ และการกระตุ้น ในลักษณะบริโภคนิยมผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โครงสร้างทางสังคม อ่อนแอ ทุนทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ห่างเหินและถูกปฏิเสธจากเด็ก และเยาวชน อนุชนของชาติส่วนหนึ่งจึงได้รับการหล่อหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่ สร้างสรรค์ ส่งผลให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย หมั่นหม่อมต่อศีลธรรม อันดีงาม มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การนิยมสินค้าราคาแพง การเสพและดื่มของมีเมา การเที่ยวกลางคืนตามสถานเริงรมย์และสถานบันเทิง การมั่วสุมเล่น การพนันและเกมคอมพิวเตอร์ การทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง การแข่งรถซึ่งรวมทั้งการขับยูเร้งเร็ว จากสื่อ ทำให้เด็กและเยาวชนมีนิสัยบริโภคนิยม ฟุ้งเฟ้อ สรุ่ยสร่าย เด็กและเยาวชนดำรงชีวิตประจำวัน อยู่ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่เสี่ยงต่อการประสบปัญหา ขาดการดูแลคุ้มครองสวัสดิ ภาพและความปลอดภัยจากสังคมอย่างจริงจัง อีกทั้งปัจจุบันวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของเด็กและเยาวชน ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจ เพราะมีการแข่งขัน ทั้งด้านการศึกษาและเศรษฐกิจ ส่งผลให้การดำเนินชีวิตประจำวันมีความสับสน เลือกละเลยค่านิยมผิดๆ ขาดการพึ่งตนเอง ไม่สามารถควบคุมตนเอง รวมทั้งไม่ได้เน้นการสร้างจิตสำนึกในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และการเป็นสมาชิก ที่ดีของสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนไทยต้องพยายามปรับตัว เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างราบรื่น และมีความสุข เมื่อปรับตัวไม่ได้ก็ก่อให้เกิดความคับข้องใจ ขัดแย้งใจและวิตกกังวล นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาโรคจิตประสาทโรคเครียด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทางเพศ ปัญหาเด็กขาดความอบอุ่น ถูกทารุณกรรม และเด็กเยาวชนก่ออาชญากรรม ก่อการวิวาท ลักขโมย ฯลฯ เพิ่มปริมาณและทวีความรุนแรงมากขึ้น¹

¹ กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, คู่มือการวางแผนการเรียนรู้ ชีวิต และอาชีพ สำหรับช่วงชั้นที่ 4 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 1.

ท่ามกลางภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง ความสุ่มเสี่ยงทางวัฒนธรรมศีลธรรม และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกเช่นนี้ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของทุกคนทุกเพศทุกวัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ธรรมชาติของวัยรุ่นต้องการการยอมรับ ต้องการหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีความอ่อนไหวทางจิตใจ หากรู้ไม่เท่าทันหรือปรับตัวไม่ได้จะเป็นเหตุให้เกิดอันตราย² เกิดวิกฤตทางสังคมวัฒนธรรมและศีลธรรม ครอบครัวแตกแยกขาดความรักความอบอุ่น ขาดการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา ทำให้เด็กและเยาวชนในวัยเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง หนีเรียน ดิตยาเสพติด เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน เป็นโสเภณีเด็ก มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ขาดคุณธรรมจริยธรรม และผลการเรียนตกต่ำ ซึ่งล้วนแล้วเป็นผลมาสภาพปัญหาทางสังคมที่นับวันจำทวีความรุนแรงมากขึ้น³

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายการศึกษา ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว นำไปสู่การตราพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ ที่ส่งผลต่อผู้เรียน เป็นอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ⁴

² กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือวิทยาการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าผ่านสื่อ, 2546), 1.

³ กรมวิชาการ, วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุขของผู้เรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), บทนำ.

⁴ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือวิทยาการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าผ่านสื่อ, 2546), 1.

จากสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนทั้งหมดนี้ จึงเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งแก้ปัญหาตั้งแต่บัดนี้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นปัญหาที่สาหัสเกินแก้ไขต่อไป เด็กที่อยู่ในสภาพยากจน และด้อยโอกาสอยู่เดิมแล้ว หากต้องประสบปัญหาพฤติกรรมเลวร้ายซ้ำเติมอีก จะยิ่งทำให้เด็กเหล่านี้ อยู่ในสภาพยากลำบากซ้ำซ้อนมากขึ้น และการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว ยังต้องป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง และครูเพื่อดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักความเมตตา รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือของครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะหล่อหลอมความเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขให้กับผู้เรียน ทำให้นักเรียนได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป⁵ ดังความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2515 ว่า “...เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำ หรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แต่โดยเหตุที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควรและขาดที่พึ่ง ขาดผู้ที่จะให้ความรู้ ให้อำนาจหน้าที่ที่ต้องเหมาะสม เขาจึงกลายเป็นบุคคลที่เป็นปัญหาแก่สังคม เป็นหน้าที่ของท่านทั้งหลาย แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำควบคุมให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุกๆ ด้าน รองลงมาจากบิดา มารดา...”⁶

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

⁵ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก, 2546),

1.

⁶ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก, 2546), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่กำหนดขึ้นตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ ที่ว่าด้วย สักดิ์ศรี และคุณค่าของมนุษย์ ที่เท่าเทียมกัน โดยระลึกว่าเด็กมีสิทธิพิเศษที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเป็นพิเศษทั้งในสภาพแวดล้อมของครอบครัวและการเลี้ยงดูอื่นๆ บนพื้นฐานประเพณีและค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์และสังคม มีสาระสำคัญที่ว่าด้วยสิทธิของเด็กโดยตรง เน้นหลักการคุ้มครองเด็กจากการเลือกปฏิบัติ ประโยชน์สูงสุดของเด็ก การเคารพในสิทธิหน้าที่ของบิดามารดา และการปกป้องสิทธิของเด็กในหลายมิติ ด้วยมาตรการทางนิติบัญญัติ และการบริหารที่เหมาะสม และการแต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิเด็กของสหประชาชาติ เพื่อตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของรัฐบาลในการดำเนินการให้สิทธิตามพันธกรณีของอนุสัญญา⁷ กรอบกับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนโดยสถานศึกษา พ.ศ. 2543 กำหนดให้ครูและสถานศึกษาต้องปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และไม่กระทำการใดๆ โดยใช้ความรุนแรงหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี การจัดการกิจกรรมใดๆ จะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน การลงโทษเด็กและเยาวชนจะต้องไม่กระทำโดยการทรมานทารุณแก่ร่างกายจิตใจ หรือด้วยวิธีการโหดร้ายประจาน กระทำโดยไร้มนุษยธรรม หรือโดยวิธีการอันไม่เหมาะสม ต้องปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนโดยเสมอภาคเป็นธรรม ห้ามแสวงหาประโยชน์จากเด็กและเยาวชนทั้งในด้านการใช้แรงงาน ทรัพย์สิน สิทธิในร่างกาย การจัดการศึกษาอบรมต้องคำนึงถึงเพศ อายุ สุขภาพ สภาวะจิตใจ ความพร้อมด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ให้เกิดความรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม จนเป็นวิถีชีวิตอย่างสมดุล ยั่งยืน มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับศักยภาพ ให้สถานศึกษาส่งเสริม โฆษณาการสาธารณสุขขึ้นพื้นฐานดูแลรักษาความปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สอดส่องดูแลเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ให้ประพฤติตนอยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรมอันดี และส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเด็กและเยาวชน สร้างจิตสำนึกให้มีทัศนคติที่ดีในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ฝึกฝนทักษะและพัฒนาความสามารถในการให้คำปรึกษา และ

⁷สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด แสงเทียนการพิมพ์, มปป.), คำนำ.

ร่วมแก้ไขปัญหาลูกป่วยคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีเหตุผล รวมทั้งประสานความร่วมมือกับชุมชนหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนอื่นๆ โดยถือประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงได้ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญห และ 5) การส่งต่อ โดยได้นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปทดลองดำเนินการกับโรงเรียนนำร่อง 7 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2543 ประกอบด้วย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน โรงเรียนวัดสังเวช โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม โรงเรียนสาขปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย และโรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ กำหนดให้นักเรียนทุกคนมีครูที่ปรึกษาติดตามดูแล และเป็นที่พึ่งอย่างใกล้ชิด ร่วมกับครูแนะแนวครูฝ่ายปกครอง และเครือข่ายผู้ปกครอง มีขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลร่วมกันทุกโรงเรียนเดือนละ 1 ครั้ง และ มีการประชุมร่วมกัน เพื่อติดตามผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการดำเนินงานของโรงเรียนนำร่องประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพึงพอใจ แต่ก็ยังพบปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ได้แก่ 1) ด้านระบบงาน มีปัญหาเรื่องความชัดเจน ผู้รับผิดชอบงานยังไม่เข้าใจถึงขั้นตอนและภาพรวมของระบบงาน การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผน ขาดการประสานงานและการทำงานเป็นทีม และไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนได้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน 2) ด้านบุคลากร มีปัญหาเรื่องครูที่ปรึกษาบางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อระบบงานไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากครูมีภาระงานมากขึ้นขาดความเชื่อถือต่อระบบงาน นักเรียนไม่ให้ความไว้วางใจครู จึงไม่ให้ข้อมูลที่ชัดเจน ครูที่ปรึกษาบางคนขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการช่วยเหลือนักเรียน และไม่ได้นำข้อมูลของนักเรียนมาวิเคราะห์โดยละเอียด ทำให้ไม่ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน 3) ด้านความร่วมมือจากผู้ปกครอง มีปัญหาเรื่องผู้ปกครองไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริง การประสานงานกับผู้ปกครองไม่ได้รับความสะดวก ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลบุตรหลาน ไม่สามารถดูแลเด็กในปกครองของตนเองได้ และผู้ปกครองบางคนทำตนเป็นตัวอย่างไม่ดี 4) ด้านเครื่องมือ/เอกสาร มีปัญหาเรื่องเอกสารข้อมูลมีจำนวนมาก ไม่เป็นระบบซ้ำซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ระเบียบสะสมและเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน และ

5)ด้านการบันทึกข้อมูล มีปัญหาด้านแบบบันทึกปัญหาการเรียนของนักเรียน ไม่สามารถระบุปัญหาได้อย่างละเอียด และการบันทึกข้อมูลนี้อาจส่งผลเสียแก่นักเรียน⁸

ในปีการศึกษา 2544 ได้ให้มีการขยายผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทุกโรงเรียน และได้ขยายไปยังโรงเรียนระดับประถมศึกษาทุกโรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นมา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักเรียน ทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ จากครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาอย่างทั่วถึง โดยมีผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม โดยกำหนดการดำเนินงานเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2546) ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครู ไปสู่ความรับผิดชอบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม ระยะที่ 2 (ธันวาคม 2546 - พฤษภาคม 2547) พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนทั่วไปทุกโรงเรียน ระยะที่ 3 (พฤษภาคม - ตุลาคม 2547) เสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระยะที่ 4 ระยะยั่งยืน (พฤศจิกายน 2547 เป็นต้นไป) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและใกล้ชิดอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา ทักษะชีวิต พฤติกรรม ความประพฤติ ปลอดภัยจากสารเสพติด โรคระบาด ไม่มีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร อยู่รอดปลอดภัย รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวและมีพัฒนาการทางอารมณ์ มีสุขภาพจิตดี⁹

⁸ไพวัลย์ เหลืองสุดใจ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับคุณภาพนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547), 4-6.

⁹กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 17-15.

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงถือเป็นภาระงานสำคัญของสถานศึกษา ที่ต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน มีการกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประสานความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง ความสำเร็จของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูจำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจเด็กอย่างแท้จริง เพราะข้อมูลที่สะท้อนความจริงของนักเรียนครบทุกด้านอย่างถูกต้องชัดเจน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ จะทำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถช่วยเหลือนักเรียนให้เติบโตและพัฒนาไปในแนวทางที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละคน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ดังความตอนหนึ่งใน พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ว่า “...ขณะนี้รู้สึกกันทั่วไปว่า มีปัญหาเยาวชนในบ้านเมืองมากขึ้น เนื่องจากเหตุหลายกระแส ความจริงเยาวชนมิได้ต้องการที่จะทำตัวเองให้ยุ่งยากแต่ประการใด แต่โดยเหตุที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร และขาดที่พึ่งขาดผู้ที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม เขาจึงกลายเป็นบุคคลที่เป็นปัญหาแก่สังคม

เป็นหน้าที่ของท่านทั้งหลายผู้เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ที่ต้องช่วยเหลือเขาด้วยหลักวิชาและความสามารถ ทุกคนได้เรียนวิชาการแนะนำมาแล้ว ควรจะได้นำหลักการมาปฏิบัติเพื่อให้เยาวชนได้รับประโยชน์อันแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะแนวทางการประพฤติและจิตใจ ซึ่งสำคัญมาก ขอให้เพียรพยายามปลูกฝังความรู้ ความคิดที่ปราศจากโทษให้แก่เขา โดยเสมอหน้า แนะนำอบรมด้วยเหตุผลและด้วยความจริงใจ ประกอบด้วยความเมตตาปราณี สงเคราะห์ อนุเคราะห์ และนำพาไปสู่ทางที่ถูก ที่เจริญ เยาวชนก็จะเกิดความมั่นใจและมีกำลังใจที่จะทำความดี เพื่อจักได้มีอนาคตที่มั่นคงแจ่มใสในวันข้างหน้า ...”¹⁰

¹⁰ กระทรวงศึกษาธิการ , การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก้วิกฤตสังคม (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

ปัญหาของการวิจัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีเจตนาให้รัฐมีหน้าที่ดูแลหรือช่วยเหลือเด็กและครอบครัว ให้มีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดี มีพัฒนาการตามวัย และมีหลักประกันความปลอดภัย ได้รับความคุ้มครองจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหา และกำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดระบบงานและกิจกรรมการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยของนักเรียนและนักศึกษา และกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง พ.ศ. 2548 บัญญัติให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา และรัฐบาลได้ประกาศเจตนารมณ์ และมอบนโยบายด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 ให้กระทรวงการศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมเป็นเจ้าภาพที่จะดำเนินการแก้ไข ปัญหา เพราะประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้ ต้องอยู่ที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หากไม่สามารถพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพแล้ว ประเทศก็จะเสื่อมลง เราจึงต้องเน้นให้เยาวชน เติบโตอย่างมีคุณภาพ และถือว่าการแก้ปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนเป็นการลงทุน ไม่ได้เป็นค่าใช้จ่าย ที่สำคัญผู้ใหญ่จะต้องมีเมตตาธรรม และมองว่าเยาวชนทุกคนคือลูกหลานของตนเอง เพื่อจะช่วยกันดูแลแก้ไข ปัญหา ให้เด็กมีสุขภาพกายเข้มแข็งสมบูรณ์รอบ มีพัฒนาการตามอายุ มีสุขภาพจิตใจที่ดี มีคุณภาพทางปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางสมองทันต่อพัฒนาการของโลก กอปร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและแก้ไข ปัญหาและการคุ้มครองสิทธิเด็ก จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ตลอดจนป้องกันแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ปัญหาทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่น จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไข และส่งต่อนักเรียน และคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา(ก.ค.ศ.) ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครู ให้ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียน พัฒนางานทางวิชาการของสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียน ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ประเมินพัฒนาผู้เรียน และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดให้

ลักษณะงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เป็นภาระงานหนึ่งในมาตรฐานตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษา¹¹ แต่จากรายงานการศึกษาวิจัย และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม พบว่ามีเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบาก เสี่ยงต่อการกระทำผิด ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นอกจากเด็กและเยาวชนจะยังไม่ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายโดยทั่วถึงแล้ว ยังถูกละเมิดสิทธิ ถูกแสวงหาประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ แก่เด็กและเยาวชนอย่างมากมาย

จากรายงานสถิติประจำปี 2548 ของสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก มีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 36,080 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามอายุ พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 15-18 ปี คือมีจำนวน 30,208 คดี คิดเป็นร้อยละ 83.73 นอกจากนั้นเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กมีอายุระหว่าง 7-14 ปี จำนวน 5,877 คดี คิดเป็นร้อยละ 16.27 เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือมีจำนวน 15,050 คดี คิดเป็นร้อยละ 41.71 รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 11,951 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.12 นอกจากนั้นเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกว่า จำนวน 6,381 คดี คิดเป็นร้อยละ 16.27 เป็นผู้มีการศึกษาประเภทอื่นๆ จำนวน 1,674 คดี และเป็นผู้ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 1,024 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 17.69, 4.64 และ 2.84 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามสาเหตุของการกระทำความผิด พบว่าคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนมากที่สุด คือมีจำนวน 19,035 คดี คิดเป็นร้อยละ 52.76 รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากเรื่องอื่นๆ เช่น อารมณ์ชั่ววูบ หรือการหุนหันพลันแล่น หรือความคึกคะนอง เป็นต้น จำนวน 6,553 คดี คิดเป็นร้อยละ 18.16 นอกจากนั้นเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิด มีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จำนวน 4,853 คดี มีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัว จำนวน 3,127 คดี และมีสาเหตุมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวน 2,510 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.45, 8.76 และ 6.96 ตามลำดับ

12

¹¹กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2549), 1-3.

¹²สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, “รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2548,” เมษายน 2549, 6-13.

สำหรับจังหวัดนครปฐม ในปี 2548 มีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ จำนวนทั้งหมด 862 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามฐานความผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คือมีจำนวน 289 คดี เป็นคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 202 คดี เป็นคดีเกี่ยวกับเพศ 92 คดี เป็นคดีเกี่ยวกับยาเสพติด 90 คดี เป็นคดีเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด จำนวน 34 คดี เป็นคดีเกี่ยวกับความสงบสุขเสรีภาพชื่อเสียง จำนวน 23 คดี และเป็นคดีอื่นๆ เช่น การปลอมแปลงเอกสาร การจลาจลและการพนัน เป็นต้น จำนวน 132 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามอายุ พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่กระทำความผิดมีอายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 769 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีอายุระหว่าง 7 -14 ปี จำนวน 93 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 429 คดี มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 267 คดี มัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกว่า จำนวน 134 คดี และอื่นๆ 32 คดี และเมื่อพิจารณาจำแนกตามสาเหตุของการกระทำความผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิด มีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนมากที่สุด คือมีจำนวน 409 รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิด มีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จำนวน 186 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจจำนวน 101 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากเรื่องอื่นๆ เช่น อารมณ์ชั่ววูบ หรือการหุนหันพลันแล่น หรือความคึกคะนอง เป็นต้น จำนวน 88 คดี และ เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัว จำนวน 78 คดี¹³

เทศบาลนครนครปฐม มีพื้นที่รับผิดชอบ 19.85 ตารางกิโลเมตร มีประชากรจำนวนประชากร (ตามทะเบียนราษฎร) 84,497 คน (ชาย 39,841 คน หญิง 44,656 คน) ปัจจุบันมีสถานศึกษาในสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1)โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) 2)โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผลดู) 3)โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) 4)โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปริชาอุทิศ) และ5)โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ ในปีการศึกษา 2549 มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาล จำนวน 1,395 คน ระดับช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 2,019 คน ระดับช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2,187 คน และระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 1,719 คน รวมทั้งหมด จำนวน 7,320 คน¹⁴

¹³สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, “รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2548,” เมษายน 2549, 67.

¹⁴เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยศึกษานิเทศก์, “รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ปีการศึกษา 2549,” มิถุนายน 2550, 15.

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

สถานศึกษา	จำนวนนักเรียน(คน)				รวม (คน)
	อนุบาล	ช่วงชั้น ที่ 1	ช่วงชั้น ที่ 2	ช่วงชั้น ที่ 3	
โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม(สามัคคีพิทยา)	274	434	530	370	1608
โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา(สมักรพลผดุง)	228	326	377	252	1183
โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)	209	324	316	316	1,165
โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ)	350	581	663	370	1,964
โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์	334	354	301	411	1,400
รวม	1,395	2,019	2,187	1,719	7,320

ที่มา : เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยศึกษานิเทศก์, “รายงานประจำปี 2549 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม,” มิถุนายน 2550, 15.

จากเอกสารทะเบียนประวัตินักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่านักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นจำนวนมาก นำมาซึ่งปัญหาในด้านการเรียนและปัญหาความประพฤติ และจากผลการคัดกรองนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 904 คน พบว่า นักเรียนร้อยละ 4.5 มีปัญหาด้านการเรียน ร้อยละ 5.9 มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย ร้อยละ 2.6 มีปัญหาด้านสุขภาพจิตใจ/ความประพฤติ ร้อยละ 12.5 มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 4.0 มีปัญหาด้านการคุ้มครอง และร้อยละ 1.8 มีปัญหาด้านอื่นๆ¹⁵

¹⁵โรงเรียนเทศบาล 3(สระกระเทียม), “รายงานการคัดกรองนักเรียน ปีการศึกษา 2548,” 2548. (อัดสำเนา)

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีปัญหา ของโรงเรียน
เทศบาล 3 (สระกระเทียม)

ระดับ	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา(คน)						รวมนัก เรียนที่มี ปัญหา
		ด้าน การ เรียน	ด้าน สุขภาพ ร่างกาย	ด้านสุข ภาพจิต/ ความ ประพฤติ	ด้าน เศรษฐกิจ	ด้าน การคุ้ม ครอง	ด้าน อื่นๆ	
ประถมศึกษา	607	27	34	13	70	24	7	175
มัธยมศึกษา	297	14	19	11	43	12	9	108
รวม	904	41	53	24	113	36	16	283
ร้อยละ	100	4.5	5.9	2.6	12.5	4.0	1.8	31.3

ที่มา : โรงเรียนเทศบาล 3(สระกระเทียม), “รายงานการคัดกรองนักเรียน ปีการศึกษา 2548,” 2548.
(อัคราเนนา)

จากการติดตามปัญหาเด็กและเยาวชน และผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กและเยาวชน
มีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วย
เหลือนักเรียน จึงมีความต้องการศึกษาระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ
สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลจากการวิจัย ไปใช้
เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงกำหนด
วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด
เทศบาลนครนครปฐม
2. เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

คำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดคำถามของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบดังนี้

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม อยู่ในระดับใด
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นอย่างไร

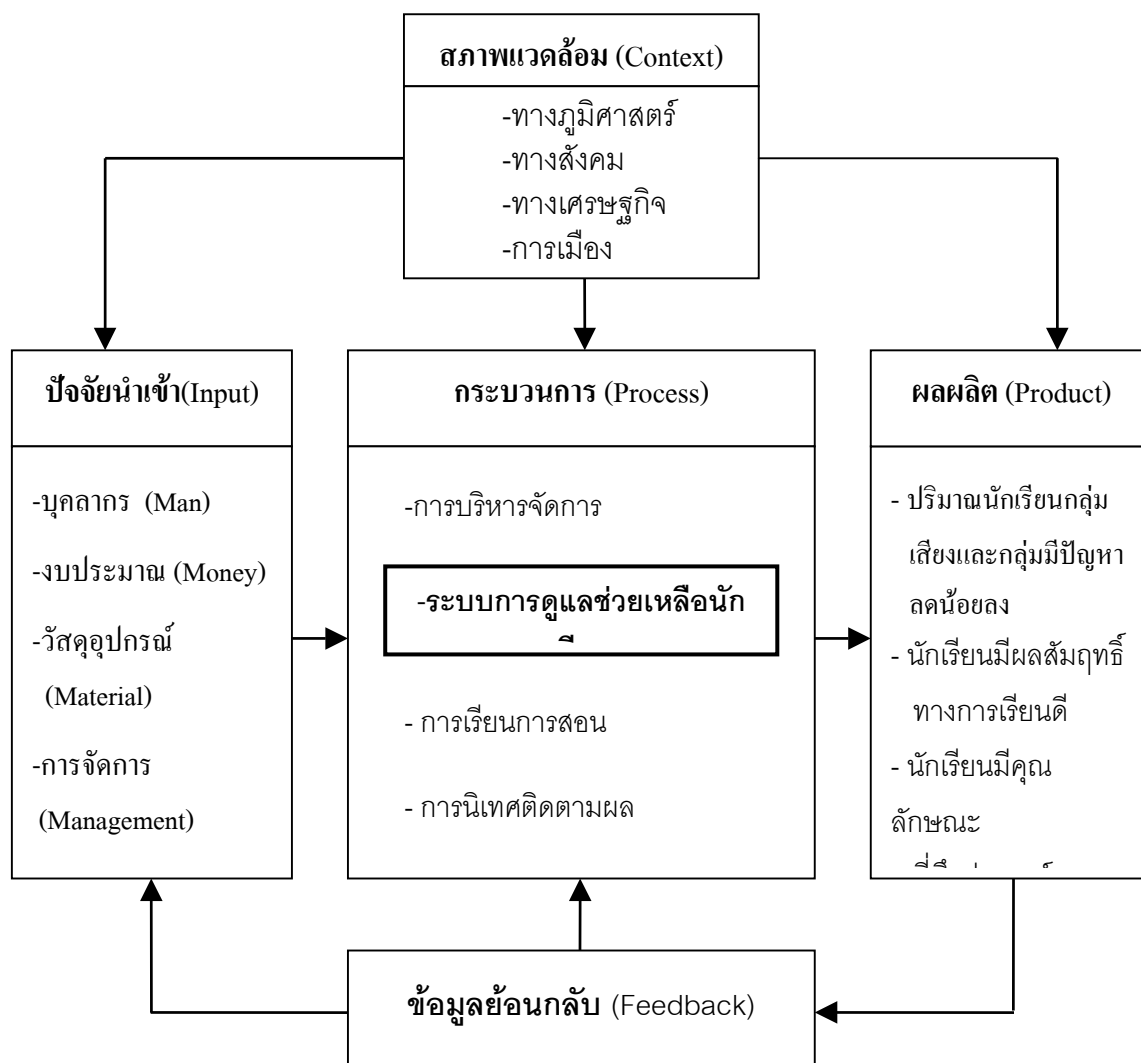
สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อคำถามของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบของการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม อยู่ในระดับปานกลาง

ขอบข่ายการอ้างอิงของการวิจัย

สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเป็นองค์กรเปิด มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการดำเนินงานต่างๆ จึงสามารถจัดในรูปแบบเชิงระบบ(Systems Approach) ที่ประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาของแกทซ์และคาห์น (Danial Katz and Robert L. Kahn) ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญที่สัมพันธ์และต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรลุวัตถุประสงค์เกิดผลสำเร็จตามที่ต้องการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1)ปัจจัยนำเข้า(Input) 2)กระบวนการ(Process) 3)ผลผลิต(Output) 4)บริบทหรือข้อจำกัดทางด้านสภาพแวดล้อม(Context) และ5)ข้อมูลย้อนกลับ(Feedback) (Katz and Kahn 1978 : 20) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยนำเข้าของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดเชิงระบบ ได้แก่ บุคลากร(Man) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ(Money) วัสดุอุปกรณ์(Material) และการจัดการ(Management) ที่จะใช้ในกระบวนการดำเนินงาน(Process) ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศติดตามผล เพื่อให้เกิดผลผลิต(Output) ได้แก่ ปริมาณนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาลดน้อยลง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายการอ้างอิงของการวิจัย (Referent Framework)

ที่มา : ประยุกต์มาจาก : Danial Katz and Robert L Kahn, The Social Psychology of Organizations, 2nd ed. (New York : John Wiley & Son, 1978), 20.

: กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 35.

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถส่งเสริมพัฒนานักเรียน ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจร่วมคิดร่วมทำ ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น พัฒนามาจากการจัดบริการแนะแนวของสถานศึกษา เนื่องจากในสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น การดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยครูแนะแนว ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ทันทั่วถึง ดังนั้นการศึกษาเรื่อง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีความเกี่ยวข้องกับการแนะแนว ซึ่งมีแนวคิดทางทฤษฎีของหน่วยงานและนักวิชาการ ดังนี้ กิติมา ปรีดีดิลก กล่าวว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรจะดำเนินงานแนะแนวไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1)การบริการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล 2)การบริการเกี่ยวกับข่าวสาร 3)การบริการให้คำปรึกษา 4)การบริการหางานให้ทำ และ5)การบริการติดตามผล¹⁶ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดภาระงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1)งานศึกษารวบรวมข้อมูล 2)งานสารสนเทศ 3)งานให้คำปรึกษา 4)งานป้องกันส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือ และ5)บริการติดตามประเมินผล¹⁷ กาญจนา ศรีกาพลินธุ์ กล่าวว่า การปกครองและการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ 1)การสำมะโนนักเรียน 2)การรับนักเรียน 3)การแบ่งกลุ่ม 4)การประเมินผลและการเลื่อนชั้น 5)การรายงานผลการเรียนและพัฒนาการของนักเรียน 6)การจัดทำระเบียบวินัยนักเรียน และ 7)ระเบียบวินัยและการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน¹⁸ กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากสถานศึกษา

¹⁶ กิติมา ปรีดีดิลก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : อักษร บัณฑิต, 2532), 176.

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว (กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2545), 6-7.

¹⁸ กาญจนา ศรีกาพลินธุ์, การบริหารกิจการนักเรียน (กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538), 14.

ระบบการดูแลช่วยเหลือ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ¹⁹ กรมสามัญศึกษา กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือรวมหมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีชีวิตที่ปราศจากสารเสพติดทุกชนิด ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 ประการ ได้แก่ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ²⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ มีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม ดังนี้ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อ²¹

ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 องค์ประกอบ คือ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อ

¹⁹ กรมสุขภาพจิต สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมสหกรณ์, 2546), 8-10.

²⁰ กรมสามัญศึกษา, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2544), 5.

²¹ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 35.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษา สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ตามกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมและพัฒนา 4)การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ5)การส่งต่อ ตามแผนภูมิที่ 2

การดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล - การคัดกรองนักเรียน - การส่งเสริมและพัฒนา - การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข - การส่งต่อ

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 35.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความหมายเฉพาะของคำบางคำซึ่งใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงนิยามความหมายของคำต่อไปนี้ ดังนี้

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามขอบข่ายงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อ

สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม หมายถึง สถานศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม 5 แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม(สามัคคีพิทยา), โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง), โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม), โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ) และโรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมเกี่ยว หลักการ แนวคิด ทฤษฎี สาระสำคัญ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัด เทศบาลนครนครปฐม ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1)การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2)ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3)ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาของเทศบาลนครนครปฐม

การศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของมนุษย์ ในทุกยุคทุกสมัย นอกจากนี้แล้วการศึกษายังเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาประเทศชาติในทุกๆ ด้าน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี ทรัพยากร สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ฯลฯ การศึกษาด้านการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกหน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญ และประสานความร่วมมือกัน เพื่อให้การศึกษาของชาติมีความเจริญก้าวหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่มีภาระหน้าที่ในการให้บริการด้านการศึกษาแก่ประชาชน โดยรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 มาตรา 289 ประกอบกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอาชีพ และมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความเหมาะสมความพร้อม และความต้องการภายในท้องถิ่น¹

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

¹ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น ส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น, การจัดการศึกษาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น (กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป), 1.

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การบริหารการปกครองประเทศได้เริ่มขยายตัวไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น และเมื่อรัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล 2476 กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษา เพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2478 กำหนดให้มีการโอนโรงเรียนและทรัพย์สินของโรงเรียนมาเป็นของเทศบาลทั้งหมด จากผลของพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว รัฐบาลในสมัยนั้นจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกามอบอำนาจการจัดการประถมศึกษา ในเขตเทศบาล ให้เทศบาลรับไปดำเนินการในปี พ.ศ.2479 และเทศบาลได้รับโอนโรงเรียนมาดำเนินการครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2480 เป็นการโอนทั้งการดำเนินการ ทรัพย์สิน และครุมาสังกัดเทศบาล นับเป็นการเริ่มต้นของการจัดการศึกษาท้องถิ่น แต่ในการจัดการศึกษาของเทศบาล ในช่วงแรกนี้ประสบปัญหาต่างๆ มาก เนื่องจากงบประมาณเทศบาลมีน้อยทำให้การจัดการศึกษา ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จึงมีการโอนโรงเรียนกลับคืนไปให้กระทรวงศึกษาธิการ อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2486

ต่อมา มีการโอนโรงเรียนประชาบาลให้เทศบาลเป็นครั้งที่สอง โดยมีการประชุมระหว่างกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และเทศบาลกรุงเทพ ผลการประชุมได้มีมติให้โอนโรงเรียนประชาบาลในเขตเทศบาล ไปให้เทศบาลดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2498 เป็นต้นไป การโอนโรงเรียนประชาบาลให้เทศบาลครั้งนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลจำนวนมากยังไม่พร้อมที่จะรับโอนโรงเรียนประชาบาลมาดำเนินการได้ เนื่องจากรายได้ของเทศบาลไม่เพียงพอที่จะจัดการศึกษาให้เป็นไปด้วยดี โรงเรียนประชาบาลในเขตเทศบาลจึงยังคงเป็นภาระหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ จากผลของการโอนโรงเรียนประชาบาลไปให้เทศบาลในครั้งที่สอง จะเห็นว่าการจัดการศึกษาในเขตเทศบาลยังคงเป็นภาระหน้าที่ของรัฐบาลอยู่อย่างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากความไม่เหมาะสมหลายประการ อาทิ โรงเรียนเทศบาลยังมีครูที่เป็นราชการอยู่มาก ทำให้ไม่สะดวกในการปกครอง บังคับบัญชาเพราะขัดต่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน บางคราวครูใหญ่เป็นพนักงานเทศบาล แต่ครูน้อยที่อยู่ในบังคับบัญชาเป็นข้าราชการ การที่จะปกครองจึงไม่สะดวกด้วยประการทั้งปวง ส่วนในด้านงบประมาณรัฐบาลยังคงต้องจ่ายเงินงบประมาณสำหรับการศึกษาประชาบาล ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ทำให้ในปี พ.ศ. 2503 รัฐบาลอันมี ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีบัญชาการให้กระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันพิจารณาเรื่องการศึกษาประชาบาลอีกครั้ง โดยมีหลักเกณฑ์ว่าควรแก้กฎหมายเลิกการให้ครูประชาบาลเป็นข้าราชการพลเรือน และวางโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งที่จะให้โรงเรียนเป็น ของท้องถิ่น ราษฎรในท้องถิ่นเป็นผู้จ้างครูและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอื่นๆ และรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการโอนไว้ดังนี้

พ.ศ. 2504 ให้โอนโรงเรียนและข้าราชการครูในสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ และธนบุรี
พ.ศ. 2505 ดำเนินการโอนโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนอำเภอ

พ.ศ. 2506 ดำเนินการโอนโรงเรียนในเขตเทศบาลอื่นๆ ทั้งหมด ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการโอนนั้นให้ปฏิบัติ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาในเขตเทศบาลนั้น ควรมีกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการอำนวยการศึกษาของเทศบาล โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และผู้แทนเทศบาลเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย ให้กรรมการในชุดนี้มีหน้าที่ในการควบคุมจัดการศึกษา

2. ส่งเสริมให้เทศบาลพยายามรับโอนโรงเรียนประชาบาล ไปดำเนินการให้มากที่สุด เว้นแต่โรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการสงวนไว้ปรับปรุงในทางวิชาการ และเป็นตัวอย่างเท่านั้น

3. กระทรวงศึกษาธิการควรจ่ายเงินอุดหนุน เป็นการช่วยเหลือการศึกษาในเขตเทศบาล ซึ่งอาจจะคำนวณเป็นรายหัวนักเรียน หรือวิธีอื่นซึ่งจะได้พิจารณาต่อไป

ดังนั้น การจัดการประถมศึกษาในเขตเทศบาล จึงอยู่ในการกำกับดูแล ควบคุมของเทศบาลตลอดมาจนทุกวันนี้²

หลักการจัดการศึกษาท้องถิ่น

การจัดการศึกษาท้องถิ่น โดยทั่วไปจะยึดหลักการส่วนกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผนการศึกษา หลักสูตร มาตรฐานและการวัดประเมินผลการศึกษา โดยมอบให้ส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามที่พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติและพ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ กำหนด

ฉะนั้น การจัดการศึกษาท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันจึงยึดหลักการ ดังนี้

1. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเอง ให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

² กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, ส่วนการบริหารงานบุคคลทางการศึกษาท้องถิ่น, การบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานครูเทศบาล (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 1.

2. การกำหนดนโยบายการศึกษา การวางแผนการศึกษา การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น ประสานงานอย่างใกล้ชิด ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย

3. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการศึกษาท้องถิ่น สามารถสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้

4. การส่งเสริมวิทยฐานะของพนักงานครูเทศบาลให้ทัดเทียมข้าราชการครู

5. การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อจากการศึกษาท้องถิ่น³

วิธีการจัดการศึกษาท้องถิ่น

เพื่อให้การบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นไปโดยเหมาะสม จึงได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาท้องถิ่น โดยกำหนดให้ส่วนกลางมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา และให้ท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาโดยตรง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบควบคุมส่งเสริมและพัฒนาในด้านธุรการเกี่ยวกับนโยบาย และการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเป้าหมาย จัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ให้คำแนะนำส่งเสริมและช่วยเหลือหน่วยการปกครองท้องถิ่นในการแก้ปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้องต่างๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย

2. กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานส่งเสริมและเสนอแนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งจัดระบบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ค.) มีหน้าที่ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล โดยกำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือก การบรรจุ แต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขึ้นเงินเดือน มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการให้ออกจากราชการ⁴

³ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, ส่วนการบริหารงานบุคคลทางการศึกษาท้องถิ่น, การบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานครูเทศบาล (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 1.

⁴ เรื่องเดียวกัน, 2-3.

ภารกิจจัดการศึกษาท้องถิ่น

จากเหตุผลความเป็นมาและหลักการจัดการศึกษาท้องถิ่นดังกล่าว ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทยจึงมีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนบริหารจัดการการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ตามที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติกำหนด
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับ การศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ตามที่ ก.อ.กำหนด
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบบัญชีถือจ่ายเงินเดือน และค่าจ้างของพนักงานครูและลูกจ้างในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาของหน่วยการปกครองท้องถิ่น
4. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาหรือได้รับมอบหมาย

กล่าวโดยสรุป กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาอบรมแก่ประชาชนภายใต้นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล และ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดภารกิจให้ท้องถิ่นมีสิทธิและหน้าที่ดำเนินการในด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่น ทั้งนี้ท้องถิ่นอาจมีภารกิจจัดการศึกษาได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิต การเตรียมความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบกิจการอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียน มีความรู้คู่คุณธรรมและมีความสำนึกในความเป็นไทย
3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4. การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก และเยาวชนแก่เด็กและเยาวชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5. การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น^๖

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อม ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน

3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับ ตามศักยภาพ และความสามารถของท้องถิ่น

5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น ได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬานันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

^๖ วุฒิสาร ตันไชย, “การกระจายอำนาจ : บทบาทของท้องถิ่นในอนาคต,” นิตยสารท้องถิ่น 4,7 (กรกฎาคม 2544) : 24-26.

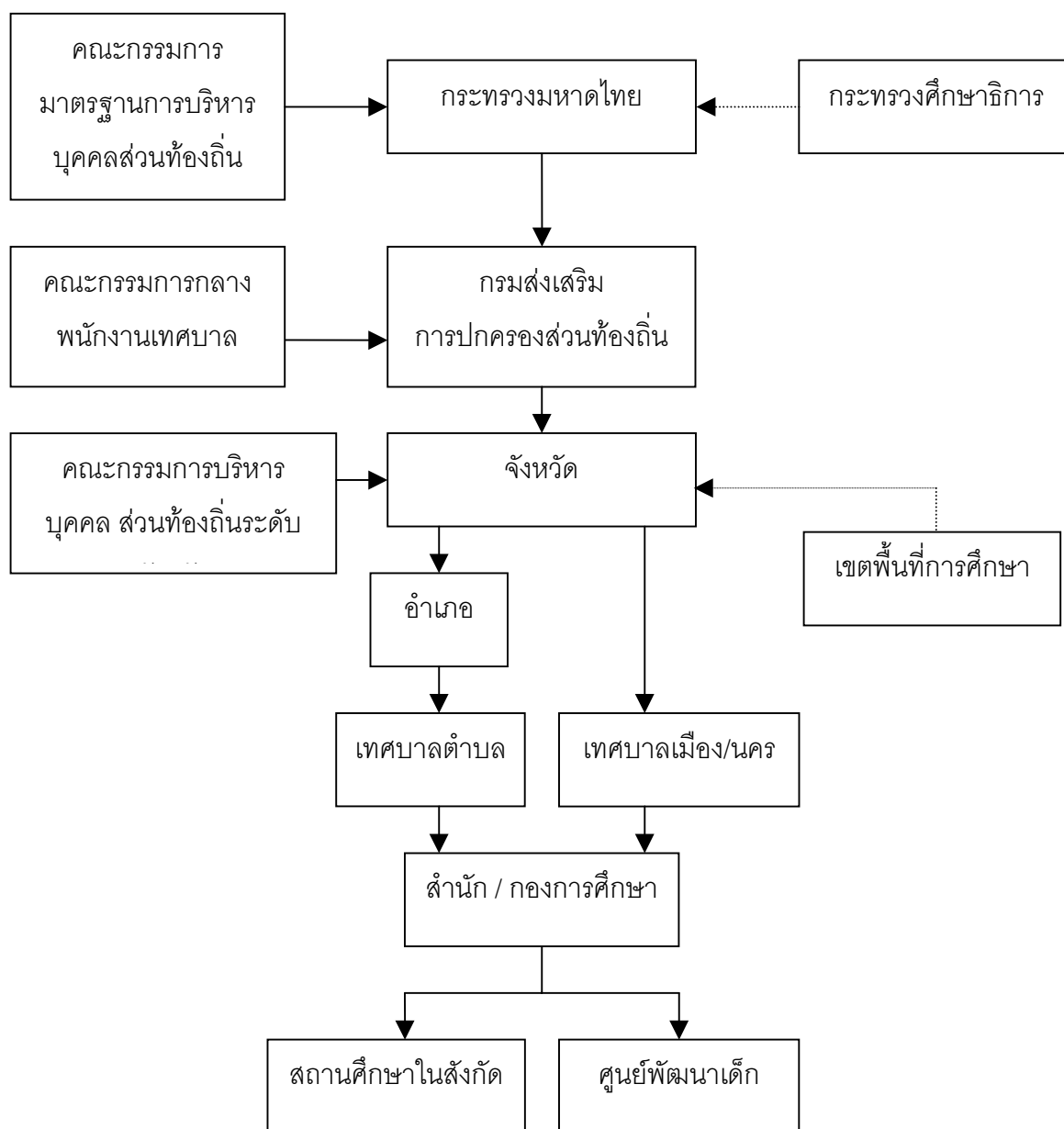
6. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีความก้าวหน้า ไม่เป็นภาระแก่สังคม

7. เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย⁶

การบริหารการศึกษาของเทศบาล

การจัดการศึกษาของเทศบาลนั้น เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กับ กระทรวงมหาดไทย โดยที่กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการออกพระราชบัญญัติการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรและการประเมินผล กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่เป็นหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ การพัฒนาบุคลากร งานธุรการ และการสนับสนุนงบประมาณโดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานตามภาระหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย และเทศบาลได้จัดตั้งกอง/สำนักการศึกษา ทำหน้าที่ควบคุมดูแลส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ดังรายละเอียดตามแผนภูมิที่ 3

⁶ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, ส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น, การจัดการศึกษาท้องถิ่นตามกฎหมายกำหนดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น (กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป), 10.

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของเทศบาล

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, ส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น, การจัดการศึกษาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น (กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป), 19.

ประวัติความเป็นมาของเทศบาลนครนครปฐม

เทศบาลนครนครปฐม เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล จัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมืองรัตนโกสินทร์ศก 127 เมื่อปี พ.ศ. 2453 ต่อมาเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 แล้ว จึงมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองนครปฐม พ.ศ. 2478 เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2478 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 หน้า 1666 ลงวันที่ 10 ธันวาคม 2478) มีพื้นที่ในความรับผิดชอบในขณะจัดตั้งประมาณ 5.28 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ในตำบลพระปฐมเจดีย์ทั้งตำบล ในระยะเวลาต่อมาท้องถิ่นนอกเขตเทศบาลโดยรอบได้มีความเจริญขึ้น และมีชุมชนอยู่หนาแน่น เทศบาลเมืองนครปฐม จึงได้ขยายเขตเพิ่มขึ้นเป็น 19.85 ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ประมาณ 12,406.25 ไร่ ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองนครปฐม พ.ศ. 2535 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 108 ตอนที่ 211 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2534) ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของหมู่บ้านและตำบลต่างๆ ในเขตอำเภอเมืองนครปฐมเพิ่มขึ้นอีก 8 ตำบล รวมเป็น 9 ตำบล ได้แก่ 1) ตำบลพระปฐมเจดีย์ ทั้งตำบล 2) ตำบลนครปฐม หมู่ที่ 5, 7, 8 และ 9 3) ตำบลบ่อพลับ หมู่ที่ 1, 3, 4, 5, 8 และ 9 4) ตำบลพระประโทน หมู่ที่ 1, 2, 4, 6, 7, 8 และ 9 5) ตำบลห้วยจรเข้ม้า หมู่ที่ 1, 2, 4, 6 และ 7 6) ตำบลสนามจันทร์ หมู่ที่ 1, 2, 3 และ 6 7) ตำบลบางแขม หมู่ที่ 9 8) ตำบลลำพญา หมู่ที่ 1, 2, และ 3 และ 9) ตำบลหนองปากโลง หมู่ที่ 5 และต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลนครนครปฐม เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2542⁷

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครนครปฐม

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543 กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือหน้าที่บังคับให้ปฏิบัติ และอำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ นอกจากนั้นยังมีอำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ และ อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ
- สรุปแบ่งหน้าที่ตามฐานะของเทศบาลไว้ดังนี้

⁷ เทศบาลนครนครปฐม, กองวิชาการและแผนงาน, รายงานผลการดำเนินงานในรอบปี 2544 (ม.ป.ท., 2545), 10.

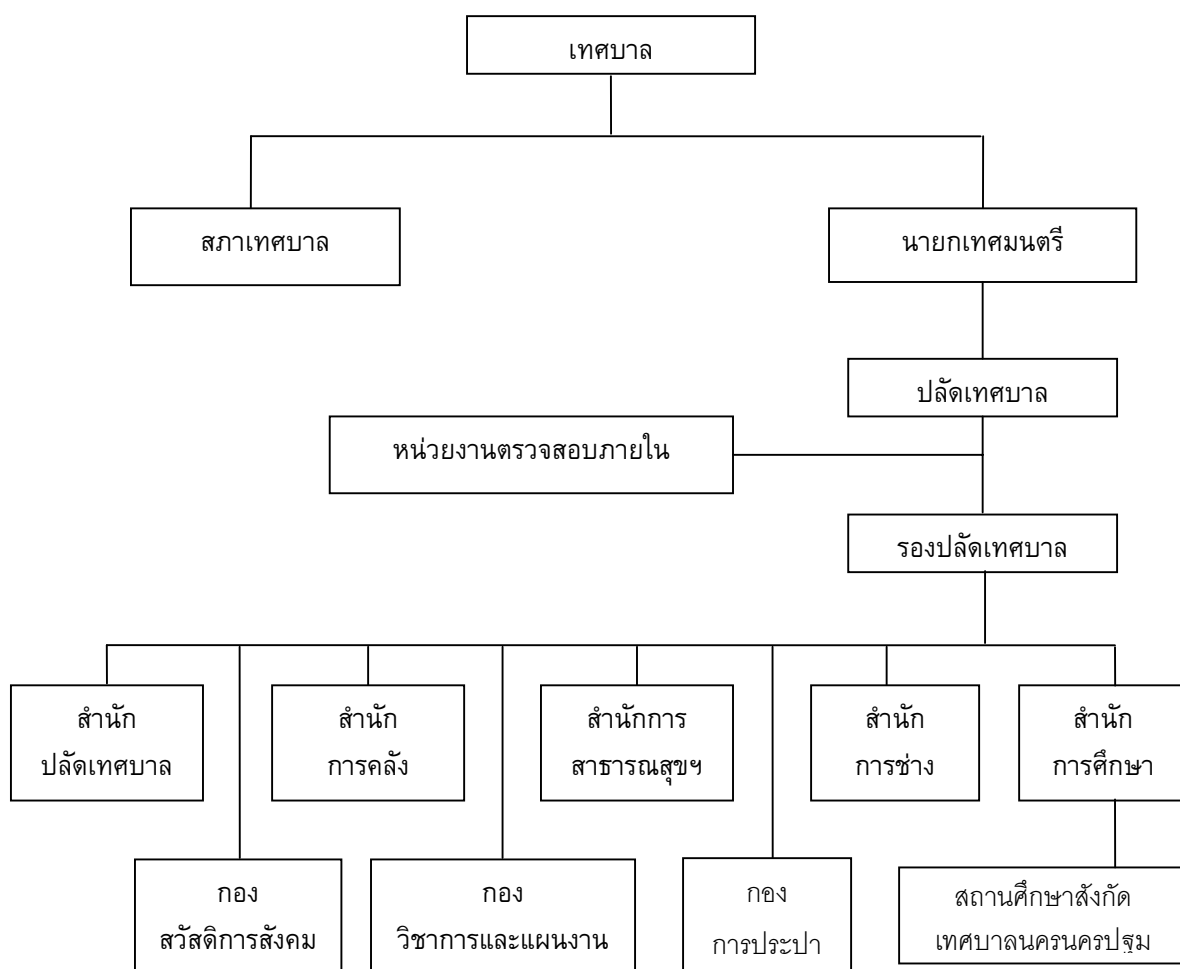
ตารางที่ 3 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครนครปฐม

หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ	อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ
1. รักษาความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน 2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ 3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล 4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ 5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง 6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม 7. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา 8. ให้มีโรงฆ่าสัตว์ 9. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษา 10. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ 11. ให้มีและบำรุงส่วนสาธารณะ 12. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น 13. ให้มีการดำเนินการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น 14. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก	1. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม 2. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน 3. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร 4. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก 5. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล 6. ให้มีการสาธารณสุข 7. จัดทำกิจกรรม ซึ่งจำเป็นเพื่อการ สาธารณสุข 8. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา 9. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา 10. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 11. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น 12. เทศพาณิชย์

2. อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนด นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดไว้ แล้วยังมีกฎหมายเฉพาะอื่นๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น 1)พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 2)พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 3)พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 4)พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 5)พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 6)พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและ

จำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2502 7)พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
 ของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 8)พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 9)พระราชบัญญัติควบคุม
 อาคาร พ.ศ. 2522 10)พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 11)พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 12)พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ฯลฯ⁸

แสดงโครงสร้างการบริหารเทศบาลนครนครปฐม

แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างการบริหารเทศบาลนครนครปฐม

⁸เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยงานนิเทศ, “รายงานประจำปี 2549 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม,” มิถุนายน 2550, 8-9.

ที่มา : เทศบาลนครนครปฐม, “รายงานกิจการเทศบาลนครนครปฐม ประจำปี 2545,” 2546.

ประวัติความเป็นมาของสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม

สำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม ในอดีตมีสภาพเป็นหมวดการศึกษา มีหัวหน้าหมวดเป็นผู้บริหาร ต่อมายกระดับเป็นกองการศึกษา มีหัวหน้ากองเป็นผู้บริหาร ภายหลังยกระดับผู้บริหารจากหัวหน้ากองเป็นผู้อำนวยการกอง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2540 ก.ท. มีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2540 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2540 อนุมัติโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังของสำนักการศึกษาขึ้นในเทศบาลขนาดใหญ่ และกระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการกำหนดส่วนราชการของเทศบาล(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เพื่อกำหนดโครงสร้างสำนักการศึกษาตามหนังสือสำนักงาน ก.ท. ค่วนมาก ที่ มท. 0312/ว2066 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2540 และจังหวัดนครปฐมได้แจ้งให้ทราบตามหนังสือจังหวัดนครปฐม ค่วนมาก ที่ นฐ 0018/19852 ลงวันที่ 1 กันยายน 2540 กำหนดส่วนราชการเป็น สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองนครปฐม และภายหลังเทศบาลเมืองนครปฐมได้ยกฐานะเป็นเทศบาลนครนครปฐม เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2542⁹

เทศบาลนครนครปฐม ได้รับโอนการศึกษาประชาบาลจากกระทรวงธรรมการในสมัยนั้น เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2475 โรงเรียนที่รับโอนในครั้งนั้น คือโรงเรียนวัดเสนาหา(สมักรพลผดุง) จนถึง พ.ศ. 2487 จึงได้โอนโรงเรียนวัดเสนาหา(สมักรพลผดุง) กลับไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามเดิม ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือค่วนมาก ที่ 3666/2506 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2506 ให้เทศบาลเมืองนครปฐมรับโอนการศึกษาภาคบังคับในเขตเทศบาลมาดำเนินการเองตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2506 มีโรงเรียนประชาบาล โอนมาเป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครปฐมจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ 1)โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม(สามัคคีพิทยา) และ2)รงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา(สมักรพลผดุง) ในปี พ.ศ. 2520 ได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย ตามหนังสือค่วนมาก ที่ มท 0327/ว37 ลงวันที่ 5 เมษายน 2520 ให้เทศบาลรับช่วงนักเรียนจากโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เทศบาลจึงได้เปิดโรงเรียนประถมศึกษาภาคบังคับ เพิ่มอีก 2 โรงเรียน เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2520 คือ โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) และโรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ) และในปี พ.ศ. 2537 ได้จัดตั้งโรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ อีกหนึ่งแห่งเนื่องจากเทศบาลฯ ได้ขยายเขตพื้นที่เพิ่มขึ้น¹⁰

⁹ เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยศึกษานิเทศก์, “รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ปีการศึกษา 2548,” มิถุนายน 2549, 1.

¹⁰ เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยศึกษานิเทศก์, “แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม(พ.ศ. 2548 – 2550),” สิงหาคม 2547, 1.

อำนาจหน้าที่ของสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม

สำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา โดยจัดให้มีงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน งานศึกษานิเทศก์ งานกิจการนักเรียน งานการศึกษาปฐมวัย งานขยายโอกาสทางการศึกษา งานฝึกและส่งเสริมอาชีพ งานห้องสมุดพิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษา งานกิจการศาสนา งานส่งเสริมประเพณีศิลปวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียน และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย¹¹ ปัจจุบันสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม จัดการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 14 แห่ง ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 7 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

- 1.โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม(สามัคคีพิทยา) ตั้งอยู่เลขที่ 41 ถ.ริมคลองวัดพระงาม ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับช่วงชั้นที่ 3
- 2.โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนา(สมักรพลผดุง) ตั้งอยู่เลขที่ 588/1 ถ.รถไฟตะวันตก ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึง ระดับช่วงชั้นที่ 3
- 3.โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) ตั้งอยู่เลขที่ 137/1 ถ.ราชวิถี ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 21 ไร่ 2 งาน 47.5 ตารางวา เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึง ระดับช่วงชั้นที่ 3
- 4.โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ) ตั้งอยู่เลขที่ 672 ถ.ทหารบก ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 22 ไร่ 2 งาน 4 ตารางวา เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับช่วงชั้นที่ 3
- 5.โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ ตั้งอยู่เลขที่ 28 ถ.ปรีชาสุข ต.ห้วยจรเข้ม อ.เมืองฯ จ.นครปฐม เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึง ระดับช่วงชั้นที่ 3
- 6.โรงเรียนมัธยมศึกษาเมืองทวารวดี ตั้งอยู่เลขที่ 670 ถ.ทหารบก ต.พระปฐมเจดีย์

¹¹ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ส่วนการบริหารงานบุคคลทางการศึกษาท้องถิ่น, การบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานครูเทศบาล (ม.ม.ป. : ม.ป.ป.), 28.

อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ประมาณ 8 ไร่ เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4

7. โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครปฐม ตั้งอยู่เลขที่ 132 หมู่ 2 ต.สนามจันทร์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา

8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ตั้งอยู่ ถ.ราชวิถี ซอย 7 ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) 8 สาขาวิชา สาขาวิชาการบัญชี, สาขาวิชาการขาย, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, สาขาวิชาช่างยนต์ สาขาวิชาไฟฟ้าช่างกำลัง, สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์, สาขาวิชาเทคนิคสถาปัตยกรรม และสาขาวิชาคหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูง(ปวส) 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขางานเทคนิคยานยนต์, สาขางานการติดตั้งไฟฟ้า, สาขางานการบัญชี และสาขางานการตลาด

9. ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครนครปฐม ตั้งอยู่ ถ.หลังพระ ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 2 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา เปิดการสอนในระดับปฐมวัย ตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2530

10. ศูนย์พัฒนาเด็กสระแก้ว ตั้งอยู่ ถ.สระแก้ว ต.พระประโทน อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 1 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา เปิดการสอนในระดับปฐมวัย ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2539

11. ศูนย์พัฒนาเด็กวัดห้วยจรเข้มั่ง ตั้งอยู่ ถ.สวนกล้วย ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 2 ไร่ เปิดการสอนในระดับปฐมวัย ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2539

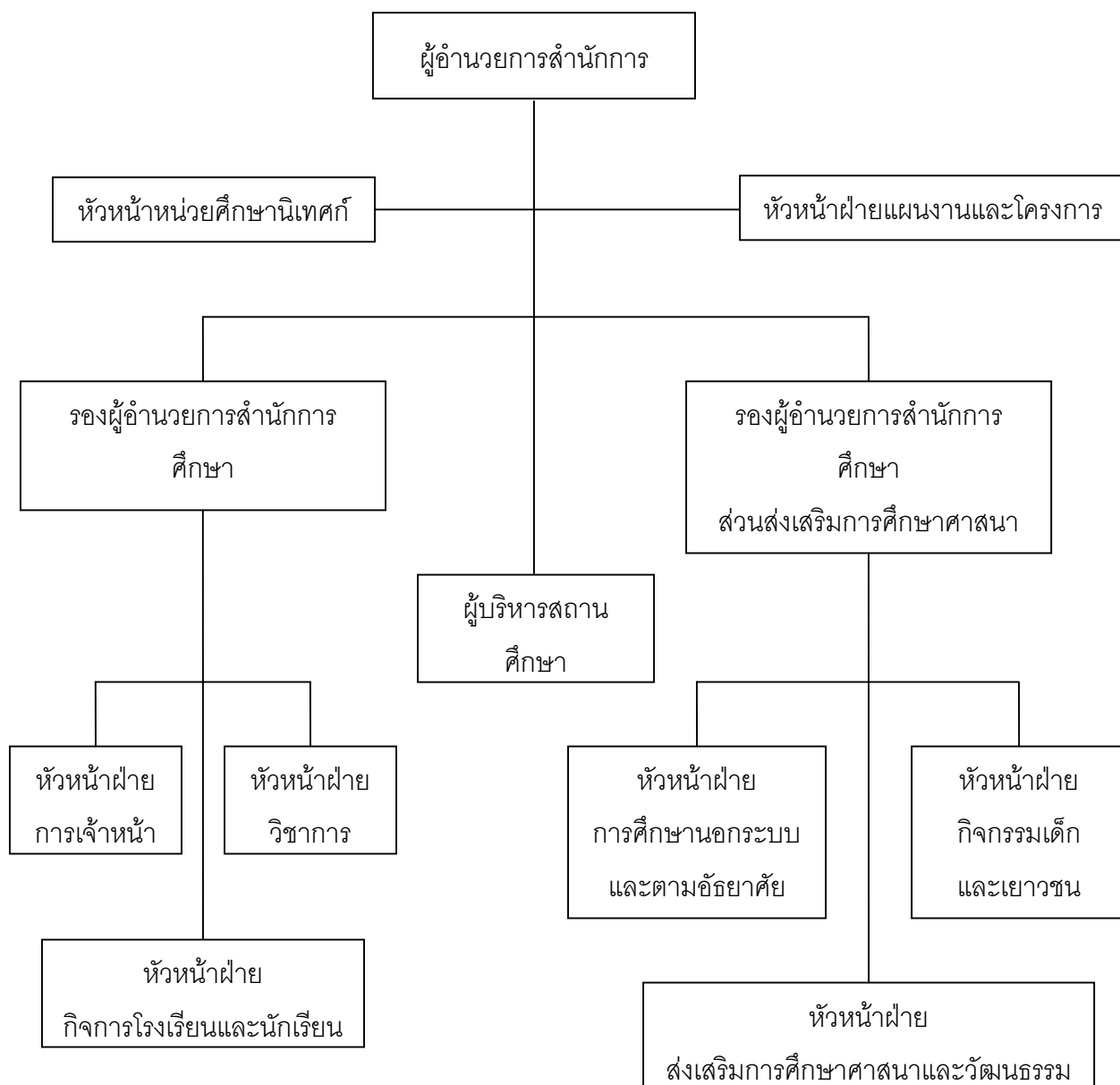
12. ศูนย์พัฒนาเด็กประปานคร ถ.นาสร้าง ต.นครปฐม อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 2 ไร่ เปิดการสอนในระดับปฐมวัย ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2539

13. ศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์ ตั้งอยู่ที่ ถ.เกษตรสิน ต.ลำพญา อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ เนื้อที่ 9 ไร่ 56 ตารางวา เปิดการสอนในระดับปฐมวัย โดยรับถ่ายโอนมาจากศูนย์พัฒนาเด็กบ้านลำพญา เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2544 และได้ดำเนินการก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์เมื่อแล้วเสร็จเมื่อเดือนมิถุนายน 2544 และย้ายเข้ามาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กสุขสวัสดิ์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2544

14. ศูนย์พัฒนาเด็กเหล่ากาชาด(สวัสดิ์-สุเทพ) ตั้งอยู่เลขที่ 41 ถ.ราชมรรคา ต.สนามจันทร์ อ.เมืองฯ จ.นครปฐม มีพื้นที่ 200 ตารางวา เปิดการสอนในระดับปฐมวัย โดยรับถ่ายโอนมาจากเหล่ากาชาดจังหวัดนครปฐม ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2545¹²

¹² เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยศึกษานิเทศก์, “รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ปีการศึกษา 2548,” มิถุนายน 2549, 2-3.

โครงสร้างการบริหารสำนักการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม

แผนภูมิที่ 5 โครงสร้างการบริหารเทศบาลนครนครปฐม

ที่มา : เทศบาลนครนครปฐม, หน่วยศึกษานิเทศก์, “รายงานประจำปี 2549 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครปฐม,” มิถุนายน 2550, 14.

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูทุกคน ในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป¹³ แต่สภาพปัจจุบันการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำได้ค่อนข้างยากและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากความหลากหลายในแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้น การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูทุกคนโดยต้องมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หากครูทุกคนร่วมกันทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบเช่นนี้แล้ว ความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลดีกับทุกฝ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม¹⁴

¹³ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546), 1.

¹⁴ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546), 1.

ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น แต่เดิมเป็นการจัดบริการโดยงานแนะแนวและงานปกครองนักเรียน แต่ในสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น เพราะเกิดจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียน ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครอง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ สถานศึกษาจึงมีความจำเป็น ที่ต้องพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายของโรงเรียน ร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นคือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปัจจุบัน

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวหมายถึงกระบวนการช่วยเหลือให้แต่ละบุคคล เข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี¹⁵

ระวีวรรณ ชินะตระกูล กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้นักเรียนให้เข้าใจตนเอง สามารถตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อ เลือกประกอบอาชีพ รู้จักปรับตัวและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ดีและมีคุณภาพ¹⁶

เกษม วัฒนชัย ได้แสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหัสวรรษใหม่ว่า ในภาพรวมควรจะมีทิศทางในการดำเนินงานลักษณะที่มุ่งเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของระบบให้เด็กรู้จักตนเอง มีการควบคุมตนเอง ให้รู้จักพึ่งพาตนเองได้และสามารถที่จะทำงานต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ต้องฝึกฝนเด็กให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ด้านการวางแผนการเรียนและการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ส่วนบุคลากรที่ต้องให้การช่วยเหลือและพัฒนาหรือต้องให้คำปรึกษา คือ ครูทุกคนหรือการจัดกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือซึ่งกันหากเป็นปัญหาพิเศษที่ต้องการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นต้องขอความช่วยเหลือโดยตรง เช่น จิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาเพื่อจัดให้มีการบำบัดรักษาที่ถูกต้องต่อไป¹⁷

¹⁵ Carter V Good, Dictionary of Education (New York : McGraw-Hill Book Co.,1973), 270.

¹⁶ ระวีวรรณ ชินะตระกูล, หลักการแนะแนว (กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2539), 26.

¹⁷ เกשמ วัฒนชัย, “การแนะแนวในสหัสวรรษใหม่,” วารสารวิชาการ 3,6 (มิถุนายน 2542) :7.

มันทนา เฟิงนู กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวงได้¹⁸

กรมสามัญศึกษา ได้ให้ความหมายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ คือ จัดเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือ มีระบบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ รวมหมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีชีวิตที่ปราศจากสารเสพติดทุกชนิด¹⁹

กรมวิชาการ ได้ให้ความหมาย ว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการที่จะทำให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง รวมทั้งให้ครูได้รู้จักผู้เรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมและป้องกันปัญหาของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ²⁰

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่า เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามอัตภาพของตน เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถปรับตัวได้ดี นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น นักเรียนรู้จักยอมรับและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น²¹

¹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ , สาระระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546), 3.

¹⁹ กรมสามัญศึกษา, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2544), 5.

²⁰ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือแนะแนวเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2544), 5.

²¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, คู่มือสถานศึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2544), 44.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม²²

กรมสุขภาพจิต ได้ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ หมายความว่า การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด²³

สรุปได้ว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น หมายถึง กระบวนการส่งเสริมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ มีการประสานงาน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนชัดเจน มีคุณภาพ มีมาตรฐานและมีหลักฐานการดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้

²²กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547),4.

²³กรมสุขภาพจิต สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546),7.

จุดมุ่งหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่า เป็นการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เช่นปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในหลายรูปแบบ ปัญหาทางครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อทางสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรและครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์ รวมทั้งภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตเจริญงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป²⁴

จากแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าวนี้ แนวทางการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ต้องเป็นการดำเนินงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายและครูทุกคนในโรงเรียนเป็นผู้เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนนักเรียนช่วยป้องกันและช่วยเหลือแก้ไข ปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม รวมทั้งส่งเสริม และแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน ช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้มองเห็นคุณค่าความสำคัญ ของตนเอง รู้และปฏิบัติตนได้อย่างชาญฉลาดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา ดังนั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

²⁴ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือครูที่ปรึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ, 2544), 11.

การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นบริการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการช่วยเหลือ การแก้ไขปัญหาของนักเรียน ให้มีความเจริญงอกงามและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ได้ดำเนินการเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชน ได้มีการดำเนินงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบได้หรือเพื่อรับการประเมินได้²⁵

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้

2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา²⁶

กรมสุขภาพจิต ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

²⁵ กรมสามัญศึกษา, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงสังกัดกรมสามัญศึกษา (กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2544), 3.

²⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 5.

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติสามารถตรวจหรือรับการประเมินได้²⁷

สรุปได้ว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนทุกคน ในสถานศึกษา ได้รับการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ แนะนำให้คำปรึกษา และป้องกันแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบมีคุณภาพ จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชนและสังคม

ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงตรงกับสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
5. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข²⁸

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัวมีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนครู และผู้ปกครอง

²⁷ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือวิทยากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก, 2546), 4.

²⁸ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก, 2546), 3.

2. ผู้ปกครอง ชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

3. ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียน มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

4. ผู้บริหารรู้จักสภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

5. โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ได้รับการยอมรับการสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชน และ องค์กรที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

6. หน่วยงานต้นสังกัดพัฒนาวัฒนธรรมในการพัฒนานักเรียน พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูล ระดับบุคคล และระดับโรงเรียนเพื่อพัฒนางานต่อไป

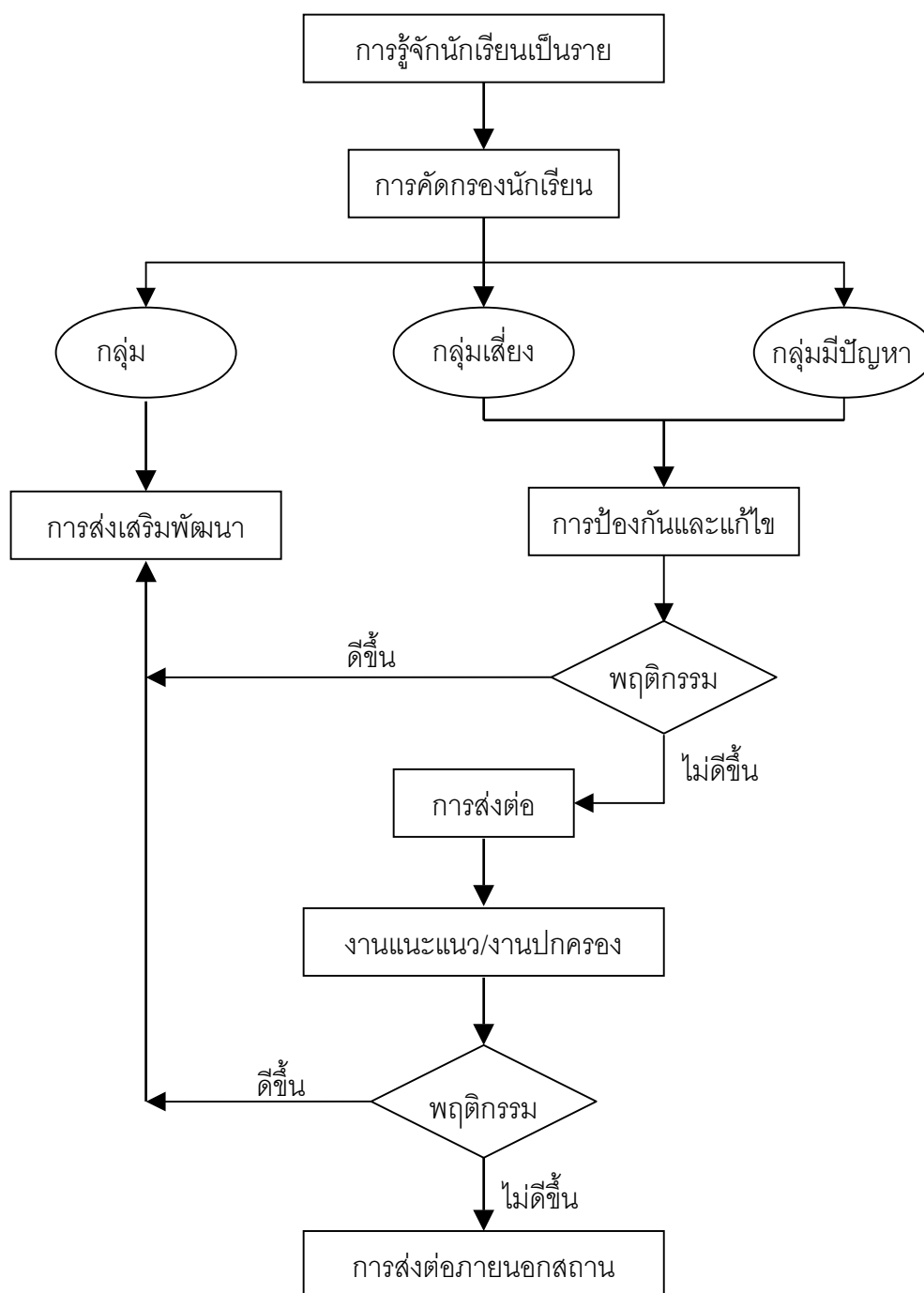
7. ประเทศชาติมีประชากรที่มีคุณภาพดีมีปัญญา และมีความสุข มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ²⁹

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต ได้กำหนดว่ากระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญห และ 5) การส่งต่อ³⁰ ดังแผนภูมิที่ 6

²⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 8.

³⁰ กรมสุขภาพจิต, สำนักพัฒนาสุขภาพจิต, คู่มือวิทยากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546), 5.

แผนภูมิที่ 6 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : กรมสุขภาพจิต, คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่1-6) (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2546),8.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีภารกิจหลัก

ที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม คือ 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรอง นักเรียน 3)การส่งเสริมและพัฒนา 4)การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ5)การส่งต่อ³¹

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ การรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันแก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องหาวิธีการรู้จักเด็กนักเรียนของตนให้มากที่สุด ซึ่งครูจะต้องใช้เวลาในการศึกษานักเรียนจากหลายๆ สถานการณ์ และต้องศึกษาในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ครูควรารู้ ประกอบด้วย 1)ด้านความสามารถทางการเรียนความสามารถพิเศษ 2)ด้านสุขภาพร่างกาย / ความพิการ จิตใจ และพฤติกรรม 3)ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การคุ้มครองสวัสดิภาพ 4)ด้านสารเสพติด 5)ด้านความปลอดภัย 6) พฤติกรรมทางเพศ และ 7) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 4 แนวการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียน

³¹ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 35.

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
1. ด้านความสามารถ 1.1 การเรียน	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละรายวิชา 2. ผลการเรียนเฉลี่ย ในแต่ละภาคเรียน/ปีการศึกษาที่ผ่านมา 3. ผลการสอบวัดความรู้มาตรฐานระดับชาติ (NT) 4. พฤติกรรมการเรียน	- ศึกษาข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดความรู้มาตรฐานระดับชาติ ฯลฯ - สังเกตสำรวจพฤติกรรม การเรียน เช่น การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ เวลาเข้าเรียน - สัมภาษณ์/สอบถามครูประจำวิชา ผู้ปกครอง - อื่นๆ	- ระเบียบสะสม - แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน - แบบสอบถามทางการเรียนประเภทต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นหรือแบบสอบถามมาตรฐานอื่นๆ - แบบสำรวจพฤติกรรมทางการเรียน - แบบบันทึกการสัมภาษณ์ - อื่นๆ
1.2 ความสามารถพิเศษ	1. พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความสามารถพิเศษ 2. ผลงาน ชิ้นงาน โครงการ 3. เอกสารหลักฐานร่องรอยแสดงถึงพฤติกรรมที่โดดเด่น	- สังเกต - การแสดงออกถึงความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ การมีบทบาทหน้าที่พิเศษในสถานศึกษา - ใช้แบบสำรวจความสามารถพิเศษ 10 แนว - แบบประเมินพหุปัญญา - อื่นๆ	- ระเบียบสะสม - แบบสำรวจความสามารถพิเศษ 10 แนว - แบบประเมินพฤติกรรมเด็กอัจฉริยะ - แบบประเมินพหุปัญญา - แฟ้มสะสมงาน - แฟ้มข้อมูลนักเรียนเก่ง/สร้างชื่อเสียงให้สถานศึกษา - อื่นๆ
2. ด้านสุขภาพ 2.1 ร่างกาย	1. ความปกติ ความพิการหรือความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน การพูดและภาษา ออทิสติก หรือพิการซ้อน 2. โรคประจำตัว 3. ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนสูงกับน้ำหนัก 4. ความสะอาดของร่างกาย	- สำนวณนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ - ศึกษาระเบียบสะสม - ศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกสุขภาพ - การสัมภาษณ์ - การสอบถาม - การสังเกต	- แบบสำรavnักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ - ระเบียบสะสม - แบบบันทึกสุขภาพ - แบบบันทึกการสัมภาษณ์ - แบบบันทึกการสังเกต - อื่นๆ

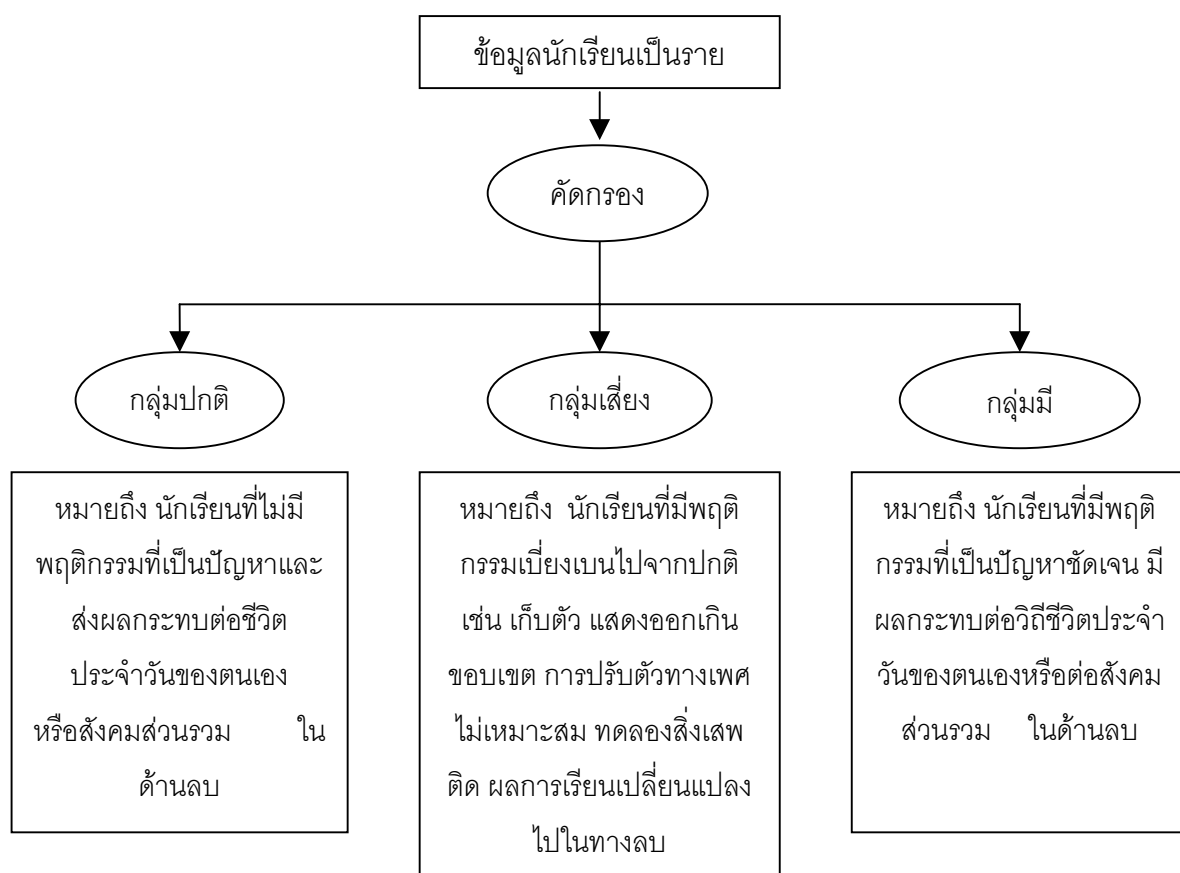
ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
2.2 จิตใจพฤติกรรม	1.สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความวิตกกังวลหรือซึมเศร้า 2.ความประพฤติ เช่น การลักขโมย การทำร้ายตนเอง ฯลฯ 3.พฤติกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการเรียน ความสามารถ พิเศษและการปรับตัว เช่น สมาธิสั้น อยู่ไม่นิ่ง 4.ความสัมพันธ์กับเพื่อน/ครู/ผู้ปกครอง	- การสังเกต - การสอบถาม - เชื่อมบ้าน - วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน - การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	- บันทึกการเยี่ยมบ้าน - แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ) - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) - แบบบันทึกการสังเกต - แบบบันทึกการสัมภาษณ์ - อื่นๆ
3. ด้านครอบครัว			
3.1 เศรษฐกิจ	1.รายได้ผู้ปกครอง 2.ภาระหนี้สิน 3.ความเพียงพอของรายรับกับรายจ่าย 4.จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับและใช้จ่ายในแต่ละวัน	- ศึกษาข้อมูลจากระเบียนสะสม - สัมภาษณ์นักเรียนผู้ปกครอง - เชื่อมบ้าน - ศึกษาข้อมูล EIS	- ระเบียนสะสม - แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน - แบบระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา - แบบบันทึกการสัมภาษณ์
3.2 การคุ้มครองสวัสดิภาพ	1.ความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัยเหมาะสมของผู้ปกครอง 2.ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัย 3.ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว 4. การถูกคุกคามล่วงละเมิดทางเพศ	- ศึกษาจากระเบียนสะสม - สังเกต - สอบถาม - เชื่อมบ้าน - สืบเสาะเด็กด้อยโอกาส	- ระเบียนสะสม - แบบบันทึกการสังเกต - แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน - แบบสำรวจข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษา - แบบสรุปจำนวนนักเรียนด้อยโอกาส - อื่นๆ

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
4. ด้านสารเสพติด	1. พฤติกรรมที่แสดงออก 2. พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน 3. การใช้จ่ายเงิน 4. การคบเพื่อน 5. สุขภาพและบุคลิกภาพ 6. สถานภาพทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมผลการตรวจปัสสาวะ	- สังเกต - สัมภาษณ์ - สอบถาม - เชี่ยมบ้าน - ตรวจสอบภาพ - ตรวจปัสสาวะ	- แบบบันทึกการสังเกต - แบบบันทึกการสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม - บันทึกการเยี่ยมบ้าน - แบบสรุปผลการตรวจสุขภาพ - แบบสรุปผลการตรวจปัสสาวะ - อื่นๆ
5. ด้านความปลอดภัย	1. สถานภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อม 2. ข้อมูลการเดินทาง/การใช้ยานพาหนะ 3. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา 4. การแต่งกายที่ปลอดภัย ฯลฯ	- ศึกษาข้อมูลจากระเบียนสะสม - จากการประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียน - การสัมภาษณ์นักเรียน / ผู้ปกครอง - สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - การเยี่ยมบ้านนักเรียน - อื่นๆ	- ระเบียนสะสม - แบบประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียน - แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน/ผู้ปกครอง - แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน - อื่นๆ
6. พฤติกรรมทางเพศ - พฤติกรรมผู้สาว - พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	1. บุคลิกภาพ - อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมเหมือนเพศตรงข้าม - มีพฤติกรรมเหมือนเพศตรงข้าม 2. สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก	- การสังเกตพฤติกรรม - การสัมภาษณ์นักเรียน/ผู้เกี่ยวข้อง - การตอบแบบสอบถามประเภทอื่นๆ เช่น โครเอเชีย - การทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ	- แบบบันทึกการสังเกต - แบบบันทึกการสัมภาษณ์ - แบบสอบถาม - แบบทดสอบบุคลิกภาพ - ข้อมูลแหล่งต่างๆ เช่น จากเพื่อน ฝ่ายปกครอง

2. การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น จัดกลุ่มเป็น

สามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยสถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษา และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา เมื่อครูได้จัดกลุ่มแล้วจะต้องสรุปการคัดกรองนักเรียนบันทึกลงในแบบสรุปเพื่อดำเนินการในส่วนเกี่ยวข้องต่อไป โดยการคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 กระบวนการคัดกรองนักเรียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 43.

ตารางที่ 5 แนวการคัดกรองนักเรียน

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	-ข้อมูลการศึกษานักเรียน รายบุคคล	1.แยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง และลงบันทึกในแบบสรุปผลการ คัดกรอง 2.จัดทำเอกสารสารสนเทศผลการ คัดกรองนักเรียน	1.เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 2.แบบบันทึกการคัดกรอง 3.แบบสรุปผลการคัดกรอง

จากการคัดกรองจะพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น, เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน, เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา, เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย, เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้, เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม, เด็กออทิสติกและเด็กอัจฉริยะ สถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กเหล่านี้ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. การส่งเสริมและพัฒนา เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง สามารถปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมให้ได้ ซึ่งวิธีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนสามารถทำได้หลายวิธีการ แต่วิธีการที่สำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการมี 2 กิจกรรมหลักคือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม และการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน ดังตารางที่ 6

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกกลุ่ม (กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา)	1.ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2.ข้อมูลการคัดกรองนักเรียน	2.การจัดกิจกรรมโฮมรูมจัดตามความต้องการของนักเรียนและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม 2.การจัดประชุมผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุม เช่น ข้อมูลนักเรียน วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม ฯลฯ กิจกรรมที่จะดำเนินการสรุปและบันทึกการประชุม เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลสำหรับดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป 3.กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4.โครงการพิเศษอื่นๆ	-แบบสำรวจความต้องการของนักเรียน -แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม -แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม -กิจกรรมโฮมรูมของนักเรียน -แบบบันทึกผลการประชุมผู้ปกครองนักเรียน

ข้อควรตระหนักในการดำเนินกิจกรรม 1)การจัดกิจกรรม Classroom meeting (จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ หรือการต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียน หรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม 2)ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา การใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใย เอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน 3)ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา 4)การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนควรเป็นกิจกรรมหลากหลายตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความสนใจ ใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ และหาวิธีการช่วยเหลือ รวมทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญห ใ้กับนักเรียนมีวิธีการหลักๆ ดังนี้ 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา และ 3) การติดตาม ดูแลช่วยเหลือ

ตารางที่ 7 แนวทางการจัดกิจกรรมการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
ครูควรจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา	1.ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล - ประวัติส่วนตัว - ข้อมูลสุขภาพ - ข้อมูลด้านการเรียน - ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ - ข้อมูลครอบครัว ฯลฯ 2.ข้อมูลการคัดกรองนักเรียน 3.ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	1.ให้คำปรึกษาเบื้องต้น 2.ประสานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฯลฯ 3.ติดตาม/รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง	-แบบบันทึกการให้คำปรึกษา -แบบบันทึกผลการประสานและช่วยเหลือนักเรียน -แบบบันทึกการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียน

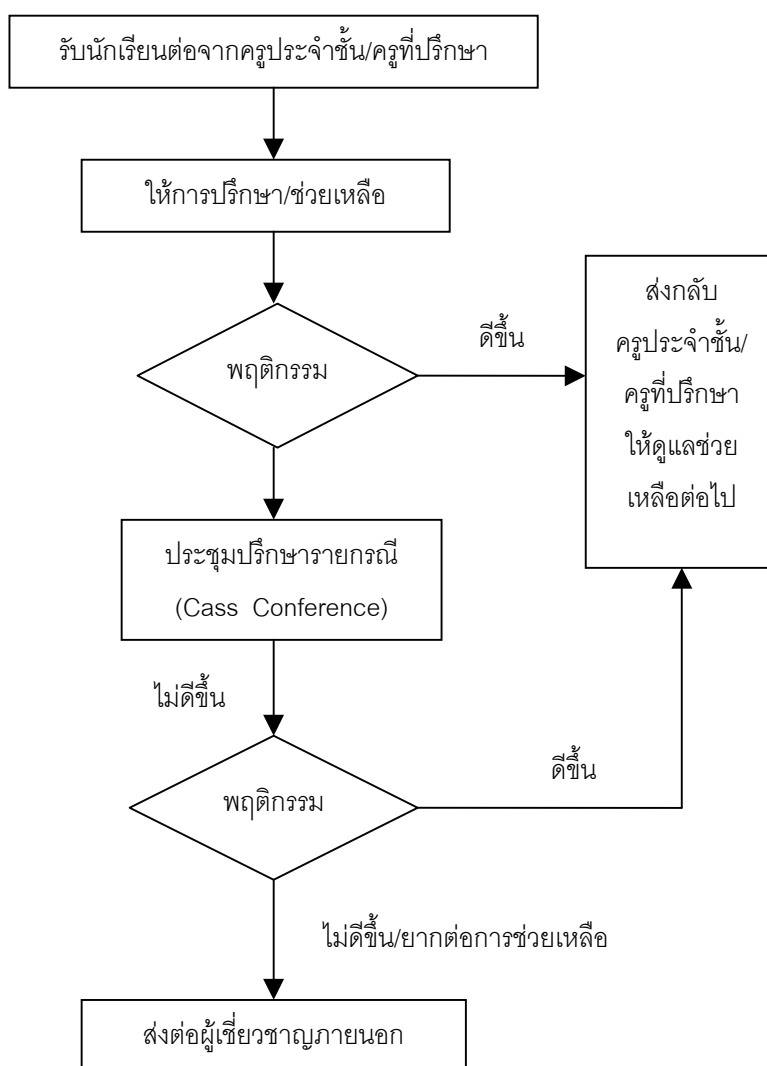
5. การส่งต่อ ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วไม่สามารถทำให้พฤติกรรมของเด็กนักเรียนดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อแก้ไขปัญหาดต่อไป และในกรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การส่งต่อภายใน เป็นการส่งต่อที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ เช่น ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือครูฝ่ายปกครอง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน และ 2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษาโดยครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหานักเรียนคนนั้นควรจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ก็จะต้องส่งต่อไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น จะได้ไม่เป็นปัญหาของสังคมต่อไป และต้องมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จึงมีกระบวนการดังนี้

ตารางที่ 8 แนวทางการส่งต่อนักเรียน

ประเด็นที่พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
1.ส่งต่อภายใน	-ประวัติส่วนตัว -ข้อมูลสุขภาพ -ข้อมูลด้านการเรียน	1.ทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ 2.ประสานกับครูที่จะช่วยเหลือต่อ 3.สรุปข้อมูลนักเรียนและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมาในบันทึกการส่งต่อ 4.นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ที่จะไปพบครูที่รับการช่วยเหลือต่อ 5.ติดตามผลการช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ	1.แบบบันทึกการส่งต่อภายในของโรงเรียนเป็นรายบุคคล/กลุ่ม 2.แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน
2.ส่งต่อภายนอก	- ข้อมูล ศักยภาพ - ข้อมูลครอบครัว - ข้อมูลที่ได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้น	-ในรายกรณีของนักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือครูแนะแนว/ผู้เกี่ยวข้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก -ติดตามผลการช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญและรายงานผลการช่วยเหลือ	1.หนังสือการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก 2.หนังสือการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูแนะแนว/ผู้เกี่ยวข้อง

แนวการปฏิบัติของครูแนะแนว/ครูปกครอง/ครูฝ่ายวิชาการ/งานพยาบาลที่รับนักเรียนจากการส่งต่อของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เมื่อครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นแล้ว พบกรณีที่ยากต่อการแก้ไข จึงดำเนินการส่งต่อให้ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายวิชาการ หรืองานพยาบาล ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อด้วยแผนภาพแสดงกระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา นักเรียน ตามแผนภูมิที่ 8

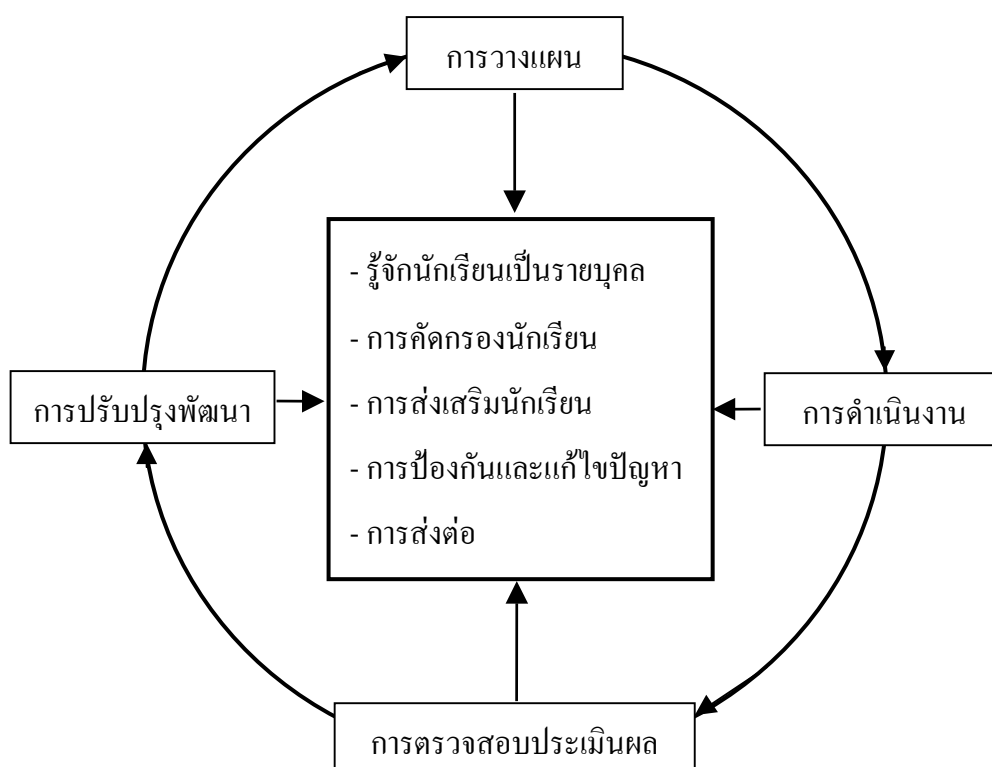

แผนภูมิที่ 8 กระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา นักเรียนของครูแนะแนว/ผู้เกี่ยวข้อง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547),53.

การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจรเดมิ่ง(PDCA) เป็นการบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย 1) การวางแผน(Plan) 2) การดำเนินงาน(Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล(Check) และ 4) การปรับปรุงพัฒนา(Act) ดังแผนภูมิที่ 9

แผนภูมิที่ 9 แสดงกระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546), 15.

1. การวางแผน(Plan) เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด จะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นกระบวนการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติเป็นมาตรฐานและมีการบันทึกการทำงานที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้ผู้อื่นตรวจสอบได้และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระบบย่อยส่งผลถึงคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งระบบ

2. การดำเนินงาน(Do) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการ วิธีการ และการบันทึก บุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบระบบย่อยต่างๆ จะต้องปฏิบัติและบันทึกอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

3. การตรวจสอบประเมินผล(Check) เป็นการประเมินตนเอง ร่วมกันประเมิน หรือ ผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในสถานศึกษา

4. การปรับปรุงพัฒนา(Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางาน ซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้น จนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากต่างประเทศและภายในประเทศ ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

กลุ่มเครือข่ายปฏิบัติการทางการศึกษา สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 4 ได้ทำการวิจัยเรื่อง เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาของสถานศึกษาเขตตรวจราชการที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1)ความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การป้องกันแก้ไขช่วยเหลือ โดยการปรึกษาเบื้องต้น และในเรื่องของการประชุมชี้แจงให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2)การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของการประชุม ชี้แจงให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3)ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว และ

นักเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสอดคล้องกันคือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 4)การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาของ ครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคล 5)ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการเข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง พบครูที่ปรึกษาเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อการดูแลบุตรหลานของท่าน และการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาตามที่โรงเรียนเชิญประชุม 6) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ไม่กล้าปรึกษากับครู ประกอบกับครูเองก็ไม่มีเวลาให้คำปรึกษากับนักเรียนได้ทั่วถึง ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน ตลอดจนขาดการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน³²

ณรงค์ชัย સાໂພຣວັລຢ໌ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1)สภาพการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ มีการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคนที่ตนเองรับผิดชอบในระเบียบสะสม ข้อมูลของนักเรียนเป็นปัจจุบันสามารถอ้างอิงได้ และสามารถให้ข้อมูลของนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบได้ ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ เก็บผลการคัดกรอง เป็นความลับ สามารถแยกกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาได้อย่างชัดเจน และมีการให้ความรู้แก่นักเรียนในการตอบแบบประเมิน ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูมและบันทึก ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง และการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3

³² สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 4, กลุ่มเครือข่ายปฏิบัติการทางการศึกษา, “รายงานการวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาของสถานศึกษาเขตตรวจราชการที่ 4,” 2548, 75-78. (อัดสำเนา)

อันดับแรก คือ การแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่อมีความชัดเจน การชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อและการสรุปผลการส่งต่อ 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ การป้องกันและการแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมนักเรียน ยกเว้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ภาพรวมมีปัญหามีอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ อัตราส่วนการรับผิดชอบของครูกับนักเรียนมากเกินไป เกณฑ์ที่มาตรฐานกำหนด คือมากกว่า 1 ต่อ 20 นักเรียนไม่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นจริง และเครื่องมือในการคัดกรองไม่หลากหลาย ด้านการคัดกรองนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก คือ นักเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญในการตอบแบบประเมิน ครูไม่ได้แจ้งผล การคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ และครูใช้ผลจากการประเมินจากแบบประเมินเพียงวิธีเดียวในการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก คือ นักเรียนไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมตามที่ตนเองถนัด นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษยังขาดการส่งเสริมจากทางโรงเรียน และการประสานงานกับผู้ปกครองและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีน้อย ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก คือ เมื่อนักเรียนมีปัญหาไม่กล้าปรึกษาครู ครูไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้ทั่วถึงและขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม และไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองดีพอ และขาดการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ด้านการส่งต่อ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการส่งต่อ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่จะรับการส่งต่อ นอกนั้น มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) ด้านความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินงานของโรงเรียนมีความพึงพอใจ ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีความเชื่อว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้จริง โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน มีการจัดกิจกรรมตามความสนใจของนักเรียน และมีการประชุมผู้ปกครองแต่ละระดับชั้น ความพึงพอใจด้านครูประจำชั้นและครูที่เกี่ยวข้อง มีความ พึงพอใจในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ นักเรียนได้รับการเอาใจใส่จากครูประจำชั้นเป็นอย่างดี และสม่ำเสมอ นักเรียนได้รับคำปรึกษาจากครู ครูออกไปเยี่ยมนักเรียน และครูประจำชั้นมีการ ยกย่องชมเชยหรือให้รางวัลแก่นักเรียน ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนด้านนักเรียน มีความ พึงพอใจในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี จนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสาร ในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจาก

โรงเรียนและครูประจำชั้น นักเรียนได้สำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจ โดยทำแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และนักเรียนได้รับการส่งต่อ และจากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะคือ 1) โรงเรียนควรมีคณะกรรมการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ 2) โรงเรียนมีการพัฒนาระบบสารสนเทศ 3) โรงเรียนมีความพร้อมด้านเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อเอื้อในการดำเนินงาน 4) โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และ 5) โรงเรียนควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน³³

ภทริยา ดังก้อง ได้ศึกษาผลสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า บริบทในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านบุคลากรและสภาพแวดล้อมในชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดงบประมาณการดำเนินงาน การจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงาน ปฏิทินการปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน ส่งต่อภายในนักเรียนที่มีปัญหาต่อการดูแลช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังพบว่า มีการดำเนินงานกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานโดยคณะกรรมการประสานงานรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แก่ การขาดงบประมาณและยานพาหนะในการเยี่ยมบ้านนักเรียน³⁴

สายัณห์ พรหมใส ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา ได้มีการปฏิบัติในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ในระดับปานกลาง

³³ณรงค์ชัย સાໂພຣວັລຢ໌, “การศึกษาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม” (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546), บทคัดย่อ.

³⁴ภทริยา ดังก้อง, “การศึกษาผลสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2548), บทคัดย่อ.

เรียงตามลำดับ คือ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และ ด้านการส่งต่อ ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้มีการปฏิบัติ ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ และ ด้านการส่งเสริมนักเรียน สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้เสนอสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ อัตราส่วนการรับผิชอบของครูกับนักเรียนมาก ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง และความคิดเห็นของนักเรียน ได้เสนอสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ การปฏิบัติงานของครูไม่เคร่งครัด ปล่อยปะละเลย ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาได้เสนอให้เพิ่มจำนวนครู ที่มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียน และนักเรียนได้เสนอให้สร้างแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้เสนอสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ ระยะทางไกล การเดินทางไม่สะดวก ใช้เวลามาก และความคิดเห็นของนักเรียน ได้เสนอสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ บ้านของนักเรียนอยู่ไกลจากกันไม่ต่อเนื่อง ลำบากในการเดินทาง ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาได้เสนอให้จัดระบบออกเยี่ยมบ้านใหม่ โดยให้ออกเยี่ยมเป็นกลุ่ม เป็นหมู่บ้าน ทุกระดับชั้น ส่วนนักเรียนได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา คือ ควรแบ่งครูที่ปรึกษา ตามเขตพื้นที่ที่นักเรียนอาศัย สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ครูที่ปรึกษาได้เสนอสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ บุคลากรมีจำนวนน้อย ดูแลไม่ทั่วถึง ส่วนความคิดเห็นของนักเรียน ได้เสนอสภาพปัญหาที่สำคัญ คือ นักเรียนไม่สนใจ ไม่ตั้งใจทำกิจกรรม ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาได้เสนอให้เพิ่มบุคลากร ในการจัดกิจกรรม และนักเรียนได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา คือ ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายแปลกใหม่³⁵

สุรพล เพ็งแจ่ม ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอก

³⁵ สายัณห์ พรหมใส, “การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเงินวิทยา จังหวัดลำปาง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2548), บทคัดย่อ.

จากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ว่า การพัฒนา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้ปกครองนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานมีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูต้องมีความตระหนักในความสำคัญ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองนักเรียน จัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตัดสินใจและดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด³⁶

เพิ่มพูน ผ่านสำแดง ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ภายหลังการพัฒนาโดยได้ดำเนินการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานให้กับครูที่ปรึกษา ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงาน ปัญหาที่ปรึกษาได้รับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาระดับชั้นได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานนักเรียนในระเบียบสะสม 2) การคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียน จัดแยกนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาและครูอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่ปรึกษาได้อย่างถูกต้องตรงกับปัญหานักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) ทำให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง มีการพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ครูและนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน นักเรียนได้เรียนรู้การคบเพื่อน มารยาทในสังคม 4) การป้องกันและการแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาระดับชั้นมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ในเบื้องต้น เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมให้นักเรียนได้ระบายความรู้สึกเข้าใจปัญหาของตนเอง 5) การส่งต่อ โรงเรียนได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์พิจารณาข้อมูลนักเรียนในการส่งต่อ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลและ

³⁶สุรพล เฟื่องแจ่ม, “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2545), บทคัดย่อ.

บันทึกผลแบบการส่งต่อที่ประกอบด้วยข้อมูลปัญหาเด็ก มีการติดต่อประสานงานล่วงหน้ากับครูผู้เกี่ยวข้องในการรับการส่งต่อเพื่อดำเนินงานช่วยเหลือแก้ไข³⁷

พัฒนา อนนทลีหา ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนธัญญาพัฒน์วิทย์ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนการพัฒนา ครูผู้ปฏิบัตินั้นไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงผู้เดียว ทำให้การปฏิบัติงานบางขั้นตอนล่าช้า ครูรู้จักนักเรียนเป็นบางคนเฉพาะกลุ่มที่มีจุดเด่นเท่านั้น ทำให้การดูแลนักเรียนเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง หลังจากมีการพัฒนาการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการนำคณะครูไปศึกษาดูงาน อบรมให้ความรู้แนวทางการปฏิบัติงานโดยผู้เชี่ยวชาญ ครูสามารถดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีการตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปแบบ มีการประสานงาน ประสานความร่วมมือทุกฝ่าย สามารถดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง และครูเข้าใจในบทบาทหน้าที่การเป็นผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น³⁸

สังคม แก้วสว่าง ศึกษาการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสละเวชวิทยา พบว่า 1)การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความพร้อมพอสมควร อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนได้ทุกคนทุกกลุ่ม ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ส่วนปัญหาคืออาจารย์ที่ปรึกษามีภาระงานมาก การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ ทำให้มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ขาดทักษะการจดบันทึกข้อมูลในการปฏิบัติงานและการประเมินพฤติกรรมนักเรียน 2)การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การแบ่งกลุ่มนักเรียน การจัดกิจ

³⁷เพิ่มพูน ผ่านสำแดง, “การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนหนองสอพิตยาคม ตำบลลำปาว อำเภอมือเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา” (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546), บทคัดย่อ.

³⁸พัฒนา อนนทลีหา, “การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนธัญญาพัฒน์วิทย์ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546), บทคัดย่อ.

กรรมส่งเสริมนักเรียน การพัฒนาศักยภาพนักเรียน การส่งต่อนักเรียน และการฟื้นฟู สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนกระชับง่ายต่อการปฏิบัติ รวมทั้งมีคู่มือที่อ่านเข้าใจง่าย สามารถใช้ปฏิบัติงานได้ดี เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ³⁹

ประหยัด นุชนาคา ได้ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคาดหวังมากในงาน 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคลากร ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านงานบริหารทั่วไปมีความคาดหวังปานกลาง ข้อเสนอแนะ ด้านงานบริหารทั่วไป กรรมการโรงเรียนเสนอแนะให้โรงเรียนควรเปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนมากที่สุด ส่วนผู้ปกครองเสนอแนะให้ทางโรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ งานของโรงเรียนให้ทราบมากที่สุด งานด้านบุคลากร ครูควรให้ความสนใจนักเรียนทั้งด้านความรู้ และความประพฤติของนักเรียนอย่างจริงจัง ให้ครูมีความเป็นกันเองและพร้อมที่จะให้คำปรึกษา เมื่อนักเรียนมีปัญหา ด้านกิจการนักเรียน โรงเรียนควรให้ความสนใจการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมมากที่สุด⁴⁰

วิเรืองไร วงศ์วรรณ ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี วิจัยพบว่า การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง การจัดบริหารงานแนะแนวมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูแนะแนวส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะการแนะแนว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่ให้ความร่วมมือจากคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน รวมทั้งนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการบริการงานแนะแนว⁴¹

³⁹ สังคม แก้วสว่าง, “การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสละเวชวิทยา” (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547), บทคัดย่อ.

⁴⁰ ประหยัด นุชนาคา, “ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540), บทคัดย่อ.

⁴¹ วิเรืองไร วงศ์วรรณ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547), ง.

ปิยาพร คัมภีร์พงศ์ ได้วิจัย เรื่อง ผลการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบเผชิญความจริงที่มีต่อความรับผิดชอบ ด้านการเรียนของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี วิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงการเรียนการสอน การสร้างสัมพันธภาพกับผู้ปกครอง ร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียน และร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน 2) ผู้ปกครองต้องการร่วมเป็นวิทยากร เป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียน 3) ผู้ปกครองต้องการให้ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียน 4) ผู้ปกครองต้องการให้ครูออกเยี่ยมบ้านพบปะกันโดยตรง มีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน⁴²

พิมพา ตามี ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออ้อมก้อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนดังนี้ 1)วางแผนจัดการเรียนการสอน 2)เป็นวิทยากรพิเศษ แหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ 3)สนับสนุนด้านแรงงาน ร่วมบริจาค 4)ต้องการให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ร่วมประชุมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสม และชมเชยยกย่องนักเรียนที่กระทำดี และ5)ร่วมในกิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมกีฬา ละกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น⁴³

กาญจนา สุขสะอาด ศึกษาการดำเนินงานการบริการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ การดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป มีการดำเนินงานบริการแนะแนวมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 13 ปี ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานบริการแนะแนวโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและควรจัดอบรมครูผู้ทำหน้าที่ด้านการแนะแนว จัดอัตรากำลังครูแนะแนวอย่างน้อยสถานศึกษาละหนึ่งคน ควรมีการ

⁴² ปิยาพร คัมภีร์พงศ์, “ผลการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบเผชิญความจริงที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539), บทคัดย่อ.

⁴³ พิมพา ตามี, “ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออ้อมก้อย จังหวัดเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539), บทคัดย่อ.

บันทึกพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญกับการ
แนะแนวและติดตามผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ⁴⁴

บรรยง ณ ร้อยเอ็ด ศึกษาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า
การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน มีการจัดระบบสารสนเทศ แยกพฤติกรรมของนัก
เรียนเป็นระดับชั้น เป็นประเภทต่าง ๆ ชัดเจน จัดกิจกรรมพบครูที่ปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อสอบ
ถามปัญหาและติดตามอบรม แนะนำแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนใหม่
ก่อนเปิดภาคเรียน และนักเรียนเก่าทุกปีการศึกษา จัดให้มีสารวัตรนักเรียนในการติดตามพฤติกรรม
มีมาตรการตัดคะแนนความประพฤติและลงโทษตามควรแก่กรณี ส่วนปัญหาที่พบ คือ การติด
ตามดูแลพฤติกรรมและการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง การติดต่อประสานงานมีหลาย
ขั้นตอนเกิดความล่าช้า นักเรียนขาดความเอาใจใส่ ครูที่ปรึกษาทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ จึงมอบหมาย
ให้ฝ่ายปกครองติดตามผลการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา⁴⁵

สิทธิคำวรณ์ ได้วิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของ
นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการวางแผนผู้บริหารมีการวางแผน
อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และความจำเป็นและความต้องการ
ของท้องถิ่น และควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการแบ่งสรรทรัพยากร ผู้บริหารมี
การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรอย่างชัดเจนเป็นส่วนใหญ่ มีสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัยนักเรียนอย่างเพียงพอ ด้านการกระตุ้นและการจูงใจ ผู้บริหารมีการ
จัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนงานวินัยอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี และ
มีการจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติดี ควรมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน มีการประสาน
งานกับชุมชนในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน ด้านการประเมินผล ผู้บริหารควรมี
การประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงาน

⁴⁴กาญจนา สุขสะอาด, “การศึกษาการดำเนินงานการบริการแนะแนวของผู้บริหารโรง
เรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา” (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542), ง.

⁴⁵บรรยง ณ ร้อยเอ็ด, “การปฏิบัติงานปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” (วิทยานิพนธ์
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541), บทคัดย่อ.

ด้านการส่งเสริมวินัยนักเรียนให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป⁴⁶

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮิงกิน(Hingin) (อ้างถึงใน พินรัตน์ แสงธรรมวรคุณ) ศึกษาทัศนะของผู้ใหญ่ต่อโครงการแนะแนวของโรงเรียนในรัฐ โอไฮโอ ผลการวิจัยพบว่าครูใหญ่ส่วนมากรับรู้ว่าครูแนะแนวของโรงเรียนทำหน้าที่ในการให้บริการแก่นักเรียนและคณะครูได้อย่างเหมาะสมตามหน้าที่ และผู้ให้คำปรึกษามีเวลาร้อยละ 35 – 36 ของแต่ละวัน ในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล ครูใหญ่ส่วนมากมีความเห็นว่าการให้บริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล ครูใหญ่ส่วนมากมีความเห็นว่าการให้บริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนควรเป็นหน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ผู้ให้คำปรึกษามีความเห็นว่าหน้าที่ดังกล่าวควรจะเป็นงานที่คณะครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ⁴⁷

รอตส์เชฟเฟอร์ (Rottschaffer) ได้ศึกษาสภาพและขอบข่ายของบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติ พบว่า ครูใหญ่ทุกคนให้ความสำคัญของบริการแนะแนว และพยายามสนับสนุนให้โครงการนี้สมบูรณ์ โรงเรียนที่มีครูแนะแนวสามารถดำเนินงานได้เต็มเวลาเพียง 25 % ทัศนคติของครูใหญ่ ครูแนะแนวและครูที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ความมั่นคงของโครงการแนะแนวขึ้นอยู่กับเวลาที่ครูใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อโครงการแนะแนว การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ และการให้ข่าวสารทางการศึกษาและอาชีพอย่างกว้างขวาง สาเหตุที่ทำให้โครงการแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังเป็นเพราะขาดบุคลากรที่จะมาดำเนินงาน ซึ่งโรงเรียนมีผู้แนะแนวเต็มเวลาน้อย ไม่มีการฝึกอบรมครูประจำการและขาดการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จหรือออกกลางคัน⁴⁸

⁴⁶สิทธิศักดิ์ คำวรรณ, “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540), บทคัดย่อ.

⁴⁷Eloise Stapp Hughes, “Effects of Mandated School Uniforms on Student Attendance Discipline Referrals and Classroom Environment” Dissertation Abstracts International 57,10 (April 1997) : 1206 – A.

⁴⁸William B. Rottschaffer, “The Nature and Scope of Guidance Service in The Secondary School Affluence with Nation of Christian School,” Dissertation Abstracts International 33(1972) : 1448 – A.

ทูกคอร (Tucker) ได้วิจัยการรับรู้ของครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งเบอมิวส์ที่มีต่อการทำผิดระเบียบของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมคือการเคารพนับถือครู การขาดเรียน กริยาที่หยาบคาย ยาเสพติด ความรุนแรงและด้านอื่นๆ นักเรียนชายมีการกระทำความผิดมากกว่านักเรียนหญิงในทุกกรณี ยกเว้นการใช้ยาเสพติด นักเรียนที่ทำผิดระเบียบส่วนใหญ่จะมีอัตราขาดเรียนสูง โดยผู้ปกครองและนักเรียนตำหนิว่าการที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ผิดวินัยดังกล่าว เป็นผลมาจากครูและโรงเรียน ซึ่งนโยบายของโรงเรียนบางนโยบายควรเพิ่มความเอาใจใส่ของครูต่อนักเรียน ควรเพิ่มความสามารถในการจัดการห้องเรียน และควรชี้ชัดถึงข้อตักเตือนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและวิธีการที่ครู ผู้บริหารใช้ในการดำเนินนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ด้วยความรู้สึกเหมือนที่ครอบครัวยุติกรรม ไม่ใช่แสดงแบบบพบาทของครู และควรหาคำจำกัดความที่ระบุถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม⁴⁹

ฟานากิตี ดลามินิ ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่เหมาะสมในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่า องค์ประกอบหลักสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในด้านวัย ประสบการณ์ ระดับการศึกษา ถิ่นที่อยู่ ศาสนา และการบริหารจัดการของโรงเรียน ทั้งนี้องค์ประกอบดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนทั้งพฤติกรรมกลุ่ม และรายบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารงานที่อ่อนแอ มีอิทธิพลต่อสังคม วัฒนธรรม นำมาซึ่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ด้อยคุณภาพ⁵⁰

คลิก (Click) ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ใหญ่ จำนวน 475 คน และครูผู้ให้คำปรึกษาจำนวน 148 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเท็กซัส ระหว่างปี 1969 – 1970 ผลการวิจัยพบว่า ทั้งอาจารย์ใหญ่ และครูที่ปรึกษา มีทัศนคติตรงกัน ดังนี้ 1) การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การให้คำปรึกษาแก่ครู และผู้ปกครอง มีความสำคัญมากเรียงตามลำดับ 2)การให้บริการสนเทศทางด้านอาชีพ การวางแผนด้านหลักสูตร การเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาด้านร่างกาย พบว่าไม่ใช่หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา 3)หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา คือ การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

⁴⁹Gina Marie Tucker, “Discipline : Bermuda High School Student , Teacher, Parent and Administrator Perceptions of the Causes of Misbehavior,” Dissertation Abstracts International 59,07 (January 1999) : 2290 – A.

⁵⁰Panagitee M. Dlamini, “Factons Related to student unrest in Swaziland high School as perceived by head – teacher and students,” [online] . accessed 9 September 2004. Available form <http://www.ciot.org/tootkits/employment/bresee/banking-system.html>.

การวางตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล และการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาร้ายแรง และ 4) บริการแนะแนวควรได้รับการปรับปรุงขยายผลในโรงเรียนประถมศึกษาให้มากขึ้น⁵¹

ลาเวิร์น(Laverne) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชนในการแก้ปัญหา การหนีเรียน กรณีศึกษาองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการแก้ปัญหา พบว่า 1) โรงเรียนกับชุมชนต้องสร้างความร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญห 2)ต้องเน้นการติดต่อสื่อสารร่วมมือระหว่างกลุ่มย่อยอย่างต่อเนื่อง 3)ควรมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับตำรวจ ตำนักงานคุมประพฤติและศาล 4)จำเป็นต้องมีตัวแทนระดับผู้นำของกลุ่มย่อย และ5)ควรมียุทธวิธีเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและการรู้จักป้องกันตนเองแก่ผู้ปกครองและชุมชนด้วย⁵²

สรุป

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นภาระงานของสถานศึกษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกระบวนการที่ช่วยนักเรียนให้ได้รับการดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือในด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจและสุขภาพร่างกายและจิตใจ สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียนได้ทันทั่วถึง และช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษาครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน องค์ประกอบของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมนักเรียน 4)การป้องกันและแก้ไขปัญห และ5)การส่งต่อ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มุ่งไปที่การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 องค์ประกอบ ซึ่งถ้าสถานศึกษาสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายแล้ว กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ย่อมบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และสามารถให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างแท้จริง

⁵¹ William C. Click, “The Elementary School Counseling’s Role and Principles,” Dissertation Abstracts International 52,5 (November 1991) : 1642 – A .

⁵² Laverne Mc.Coy-Byers, Coalition Between Schools and Community Agencies for the Contral of Truancy : Identification of Critical Factors Contributing to Coalition Effectiveness,” Dissertation Abstracts International 60,9 (Mrach, 2000) : 3316 – A .

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหาร ครูฝ่าย/งานปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐมให้สูงขึ้น โดยใช้บุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นหน่วยวิเคราะห์(unit analysis) โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนของการวิจัยเป็นสามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการวิจัยตามระบบการดำเนินการวิจัย ด้วยการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ จากผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ และนิยามปัญหา ศึกษาเอกสาร บทความ ทฤษฎี ข้อมูล วารสารตำราเรียน รายงานการวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และวิธีการดำเนินการวิจัย ภายใต้นำเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาจัดทำโครงร่างงานวิจัย เสนอต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดสอบ และปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยวิธีหาค่าความเชื่อมั่น รวมทั้งการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของโครงการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบคำถามของการวิจัยได้ใกล้เคียงที่สุด นำเครื่อง มือที่สร้างไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

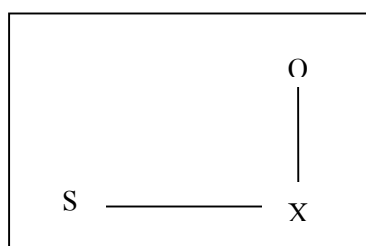
เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับร่างเสนอขออนุมัติงานวิจัยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอขออนุมัติต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง(diagram) ได้ดังนี้

S หมายถึง ประชากร

X หมายถึง ตัวแปรที่ต้องการวัดได้แก่ตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการวัดค่าตัวแปร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา), โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง), โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม), โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ) และโรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์

ผู้ให้ข้อมูล

ในแต่ละสถานศึกษากำหนดผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา แห่งละ 3 คน ประกอบด้วย

- ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	1 คน
- รองผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	1 คน
- กรรมการบริหารสถานศึกษา	จำนวน	1 คน
2. กลุ่มครู แห่งละ 3 คน ประกอบด้วย

- ครูฝ่าย/งานปกครอง	จำนวน	1 คน
- ครูแนะแนว	จำนวน	1 คน
- ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา	จำนวน	1 คน
3. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แห่งละ 6 คน ประกอบด้วย

- กรรมการสถานศึกษา	จำนวน	2 คน
- ผู้ปกครอง	จำนวน	2 คน
- ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	2 คน
4. กลุ่มนักเรียน แห่งละ 9 คน

- ชั้นปีที่ 1	จำนวน	3 คน
- ชั้นปีที่ 2	จำนวน	3 คน
- ชั้นปีที่ 3	จำนวน	3 คน

รวม 5 สถานศึกษา เท่ากับ 105 คน

ตารางที่ 9 ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากร	ผู้ให้ข้อมูล (คน)																รวม ผู้ให้ ข้อมูลทั้ง สิ้น (คน)	
	กลุ่มผู้บริหาร				กลุ่มครู				กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				รวม ทั้งสิ้น	กลุ่มนักเรียน				รวม ทั้งสิ้น
	ผู้ อำนวยการ	รอง ผู้อำนวยการ	กรรมการ บริหาร สถาน ศึกษา	รวม	ครู ปก ครอง	ครู แนะ แนว	ครู ประจำ ชั้น/ ครูที่ ปรึกษา	รวม	กรรมการ สถาน ศึกษา	ผู้ แทน สมา คม	ผู้ปกครอง	รวม		ช่วง ชั้น ที่ 1	ช่วง ชั้น ที่ 2	ช่วง ชั้น ที่ 3		
โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม	1	1	1	3	1	1	1	3	2	2	2	6	12	3	3	3	9	21
โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา	1	1	1	3	1	1	1	3	2	2	2	6	12	3	3	3	9	21
โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)	1	1	1	3	1	1	1	3	2	2	2	6	12	3	3	3	9	21
โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ)	1	1	1	3	1	1	1	3	2	2	2	6	12	3	3	3	9	21
โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์	1	1	1	3	1	1	1	3	2	2	2	6	12	3	3	3	9	21
รวม (คน)	5	5	5	15	5	5	5	15	10	10	10	30	60	15	15	15	45	105

ตัวแปรที่ศึกษา

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรที่ศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามขอบข่ายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน สุขภาพ ครอบครัวยุติธรรม และสังคม และด้านอื่นๆ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

2.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนที่รวบรวมได้จากการใช้เครื่องมือ/วิธีการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และดูว่ามีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ หรือมีแนวโน้มไปทางใดมากที่สุด เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ 1)กลุ่มปกติ หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่มีความพร้อมในด้านการเรียนรู้ สุขภาพ ความประพฤติ การปรับตัวร่วมกับผู้อื่น และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 2)กลุ่มเสี่ยง หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่มีแนวโน้มอาจก่อให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนรู้ สุขภาพ ความประพฤติ การปรับตัว และมีแนวโน้มที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3)กลุ่มมีปัญหา หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการเรียนรู้ สุขภาพ ความประพฤติ การปรับตัว และมีแนวโน้มที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.3 การส่งเสริมพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

2.4 การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงกลายเป็นนักเรียนกลุ่มมีปัญหา และไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหา มีปัญหาซ้ำซ้อนหรือรุนแรงขึ้น และเป็นการช่วยให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มปัญหาคลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

2.5 การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาวิเคราะห์และพิจารณาแล้วเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ หรือช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ซึ่งการส่งต่อแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1)การส่งต่อภายใน หมายถึง การส่งต่อนักเรียนโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อมอบหมายให้คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง หรือครูผู้รับผิดชอบ ดำเนินการให้การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียน ตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง 2)การส่งต่อภายนอก หมายถึง การส่งต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ หรือมีพฤติกรรมที่ต้องการการช่วยเหลือ ซึ่งยากต่อการช่วยเหลือหรือเกินความสามารถของสถานศึกษา โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา หรือคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง หรือครูผู้รับผิดชอบ เป็นผู้ดำเนินการประสานงานหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีอนามัย สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล สถาบันจิตเวช ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฯลฯ เพื่อให้การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

เครื่องมือประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1 ใช้สอบถามผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหาร ครูฝ่าย/งานปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยผู้วิจัยประยุกต์มาจากแบบสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับบริการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยผู้วิจัยประยุกต์มาจากแบบสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 ของทั้งสองฉบับ มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert.'s rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ให้น้ำหนัก 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อย ให้น้ำหนัก 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติปานกลาง ให้น้ำหนัก 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติมาก ให้น้ำหนัก 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติมากที่สุด ให้น้ำหนัก 5 คะแนน

การพิจารณาขอบเขตค่าน้ำหนักของค่าเฉลี่ย ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ในตอนที่ 2 ของทั้งสองฉบับ เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูล กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์(Best)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติมากที่สุด

เครื่องมือประเภทที่ 2 เป็นหัวข้อการสนทนากลุ่ม(focus group) ที่ได้จากการคัดเลือกหัวข้อการสนทนาจากเครื่องมือ ประเภทที่ 1 โดยเลือกเฉพาะหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในแต่ละองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำมาเป็นประเด็นในการสนทนา ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และรวบรวมด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(content analysis) จัดการสนทนากลุ่มโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบวัดได้ตรงกับกรอบแนวคิดของการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประเภท 1 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้วนำผลการศึกษามาประยุกต์ตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ สร้างเป็นเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงจาก แบบสอบถามของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (face validity) แก่ไขด้านภาษา เนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จำนวน 4 สถานศึกษา ดังนี้ แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ทดสอบกับผู้ให้ข้อมูล กลุ่มที่ 1, 2 และ 3 รวม 36 ฉบับ แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ทดสอบกับผู้ให้ข้อมูล กลุ่มที่ 4 รวม 36 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.7786 และ 0.8939 ตามลำดับ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประเภท 2 ผู้วิจัยดำเนินการโดยคัดเลือกหัวข้อคำถามในเครื่องมือประเภทที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามอันดับแรก ในแต่ละองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวม 15 ข้อ นำมาเป็นประเด็นในการสนทนา เพื่อหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของประชากร

2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ไปยังสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม ขอความร่วมมือแจ้งสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัย

3. ขอความร่วมมือสถานศึกษาในสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม ที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยกำหนดวันที่ผู้วิจัยจะมารับแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. ในการสนทนากลุ่ม(focus group) ผู้วิจัยจะดำเนินการคัดเลือกหัวข้อคำถามจากเครื่องมือประเภทที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามอันดับแรก ในแต่ละองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำมาตั้งเป็นประเด็นในการสนทนา เพื่อหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในแต่ละองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเชิญผู้ให้ข้อมูลมาร่วมสนทนากลุ่มโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม รวม 10 คน

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม รวม 8 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลคือ บุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูฝ่าย/งานปกครอง ครูแนะแนวหรือผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคม มูลนิธิ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และนักเรียน รวมแห่งละ 21 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือประเภทที่ 1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมได้ มาคัดเลือกเฉพาะเครื่องมือที่มีข้อมูลที่สมบูรณ์เท่านั้น นำมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือ ประเภทที่ 2 การสนทนากลุ่ม เพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) สรุปเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)¹ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม(focus group) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในส่วนของเครื่องมือประเภทที่ 2 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis)

¹ John W. Best, Research in Education (Englewood Cliff, New Jersey : Prentice Hall Inc., 1970), 190.

สรุป

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัด เทศบาลนครนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล นครนครปฐม และ 2) เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักเรียน การวิจัยครั้งนี้มีบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 แห่ง เป็นหน่วย วิเคราะห์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการ บริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการ สถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักเรียน แห่งละ 21 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้วิจัยประยุกต์มาจากแบบสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้บุคลากรของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 แห่ง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit analysis) ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 21 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

เครื่องมือประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ใช้สอบถามผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

เครื่องมือประเภทที่ 2 การสนทนากลุ่ม(focus group) เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

โดยผู้วิจัยเสนอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และรวบรวมด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือประเภทที่ 1 ฉบับที่ 1

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหาร ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 60 คน ผู้วิจัยได้เสนอค่าจำนวน และร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ	ผู้บริหาร		ครู		ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		รวม	
	(n = 15)		(n = 15)		(n = 30)		(n = 60)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ								
1.1 ชาย	8	53.33	4	26.67	13	43.33	25	41.67
1.2 หญิง	7	46.67	11	73.33	27	56.67	35	58.33
รวม	15	100	15	100	30	100	60	100
2. อายุ								
2.1 ไม่เกิน 30	1	6.67	2	13.33	2	6.67	5	8.33
2.2 31 - 40 ปี	2	13.33	4	26.67	6	20.00	13	20.00
2.3 41 - 50 ปี	4	26.67	6	40.00	10	33.33	20	33.33
2.4 51 ปีขึ้นไป	8	53.33	3	20.00	12	40.00	23	38.33
รวม	15	100	15	100	30	100	60	100
3. ระดับการศึกษา								
3.1 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	0	0	0	0	4	13.33	4	6.67
3.2 ปริญญาตรี	6	40.00	14	93.33	22	73.33	42	70.00
3.3 สูงกว่าระดับปริญญาตรี	9	60.00	1	6.67	4	13.33	14	23.33
รวม	15	100	15	100	30	100	60	100
4. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา								
4.1 ไม่เกิน 3 ปี	2	33.33	2	13.33	8	26.66	8	13.33
4.2 4 - 6 ปี	2	13.33	3	20.00	12	40.00	17	28.33
4.3 7 - 9 ปี	5	13.33	2	13.33	5	16.67	14	23.33
4.4 10 ปีขึ้นไป	6	40.00	8	53.33	5	16.67	21	35.00
รวม	15	100	15	100	30	100	60	100

จากตารางที่ 10 พบว่าในภาพรวมสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 เพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ด้านอายุของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33 รองลงมาคืออายุ 41 - 50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 น้อยที่สุด อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ด้านระดับการศึกษา พบว่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และจบการศึกษาด้านต่ำกว่าระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ด้านประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาน

ศึกษาปัจจุบัน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปัจจุบัน 10 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 4 - 6 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 7 - 9 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และมีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปัจจุบัน ไม่เกิน 3 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และเมื่อวิเคราะห์แยก ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปัจจุบัน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

กลุ่มครู พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีอายุช่วง 41- 50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 มีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปัจจุบัน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาปัจจุบัน 4 - 6 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 30)			(n = 60)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.80	มาก	3.83	0.69	มาก	3.59	0.65	มาก	3.91	0.71	มาก
การคัดกรองนักเรียน	3.82	0.93	มาก	3.84	0.71	มาก	3.45	0.80	ปานกลาง	3.70	0.81	มาก
การส่งเสริมและพัฒนา	4.59	0.67	มาก	4.15	0.64	มาก	3.90	0.70	มาก	4.21	0.67	มาก
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.05	0.63	มาก	3.87	0.74	มาก	4.01	0.53	มาก	3.98	0.63	มาก
การส่งต่อ	3.52	1.01	มาก	3.38	0.95	ปานกลาง	3.72	0.56	มาก	3.54	0.84	มาก
รวม	4.05	0.81	มาก	3.81	0.75	มาก	3.73	0.65	มาก	3.87	0.73	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.67) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.71) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.63) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.81) และการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.67) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.80) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.63) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.93) และการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

กลุ่มครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D.= 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.15$, S.D.= 0.64) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 3.87$, S.D.= 0.74) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.71) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.83$, S.D.= 0.69) และการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.38$, S.D.= 0.95) ตามลำดับ

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.01$, S.D.= 0.53) การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 3.90$, S.D.= 0.70) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.72$, S.D.= 0.56) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.59$, S.D.= 0.56) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.45$, S.D.= 0.80) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 30)			(n = 60)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล												
1.สถานศึกษาจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม	3.73	0.46	มาก	3.93	0.70	มาก	3.63	0.72	มาก	3.78	0.56	มาก
2.สถานศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	0.65	มาก	4.13	0.64	มาก	3.60	0.62	มาก	3.87	0.62	มาก
3.สถานศึกษาทำทะเบียนสะสมทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล	4.26	0.80	มาก	4.40	0.51	มาก	3.90	0.55	มาก	4.13	0.62	มาก
4.สถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.80	1.08	มาก	3.40	0.91	ปานกลาง	3.43	0.68	ปานกลาง	3.50	0.87	มาก
5.สถานศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน	3.40	0.91	ปานกลาง	3.53	0.74	มาก	3.40	0.86	ปานกลาง	3.47	0.80	ปานกลาง
6.สถานศึกษามั่นใจการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	3.87	0.83	มาก	3.73	0.80	มาก	3.63	0.62	มาก	3.72	0.72	มาก
7.สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน	3.87	0.83	มาก	3.80	0.68	มาก	3.60	0.50	มาก	3.73	0.63	มาก
8.สถานศึกษามั่นใจและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.87	0.83	มาก	3.73	0.59	มาก	3.50	0.68	มาก	3.67	0.71	มาก
รวม	4.31	0.80	มาก	3.83	0.69	มาก	3.59	0.65	มาก	3.91	0.71	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำระเบียบสะสมทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.62) รองลงมา สถานศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.62) และสถานศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.80) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำระเบียบสะสมทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.80) รองลงมาสถานศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.65) และสถานศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.91)

กลุ่มครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำระเบียบสะสมทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.51) รองลงมาสถานศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.64) และสถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.91)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำระเบียบสะสมทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.55) รองลงมาสถานศึกษาจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม และสถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.62), ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ และสถานศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียน โดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.86)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 30)			(n = 60)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การคัดกรองนักเรียน												
1.สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน	3.87	0.92	มาก	3.33	0.72	ปานกลาง	3.33	0.76	ปานกลาง	3.43	0.83	ปานกลาง
2.สถานศึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน	3.73	1.03	มาก	3.46	0.64	ปานกลาง	3.37	0.76	ปานกลาง	3.45	0.83	ปานกลาง
3.สถานศึกษาใช้ระเบียบสะสมในการคัดกรองนักเรียน	3.80	0.86	มาก	3.45	0.64	ปานกลาง	3.40	0.77	ปานกลาง	3.52	0.77	มาก
4.สถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองนักเรียน	3.80	1.08	มาก	3.27	0.70	ปานกลาง	3.30	0.79	ปานกลาง	3.42	0.87	ปานกลาง
5.สถานศึกษาใช้ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนในการคัดกรองนักเรียน	3.93	0.88	มาก	3.46	0.64	ปานกลาง	3.57	0.73	มาก	3.62	0.76	มาก
6.สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	3.80	0.94	มาก	3.48	0.99	ปานกลาง	3.47	0.90	ปานกลาง	3.58	0.87	มาก
7.สถานศึกษานำผลการคัดกรองไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	3.73	0.96	มาก	3.41	0.63	ปานกลาง	3.63	0.89	มาก	3.60	0.85	มาก
8.สถานศึกษาสรุปรายงานผล การคัดกรองนักเรียน	3.87	0.83	มาก	3.47	0.74	ปานกลาง	3.50	0.82	มาก	3.58	0.81	มาก
รวม	3.82	0.93	มาก	3.42	0.71	ปานกลาง	3.45	0.80	ปานกลาง	3.56	0.81	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า สถานศึกษาใช้ข้อมูลต่างๆของนักเรียนในการพิจารณาคัดกรองนักเรียนอยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.76) รองลงมา สถานศึกษานำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการ ช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x} = 3.60$, S.D.=0.85) และสถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.42$, S.D.= 0.87) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$, S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาใช้ข้อมูลต่างๆของนักเรียนในการพิจารณาคัดกรองนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.93$, S.D.=0.88) รองลงมาสถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน,สถานศึกษาสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียน($\bar{x}=3.87$, S.D.=0.92), ($\bar{x}=3.87$, S.D.=0.83) ตามลำดับ และสถานศึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน, สถานศึกษานำผลการคัดกรองไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.73$, S.D.=1.03), ($\bar{x}=3.73$, S.D.=0.96) ตามลำดับ

กลุ่มครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.48$, S.D.=0.99) รองลงมาสถานศึกษาสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียน($\bar{x}=3.47$, S.D.=0.74) และสถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x}=3.33$, S.D.=0.72)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.45$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษานำผลการคัดกรองไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.63$, S.D.=0.89) รองลงมาสถานศึกษาจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วน ที่เหมาะสม และสถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{x}=3.60$, S.D.=0.62), ($\bar{x}=3.60$, S.D.=0.50) ตามลำดับ และสถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรม ในการคัดกรองนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.30$, S.D.=0.79)

นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 30)			(n = 60)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การส่งเสริมและพัฒนา												
1.สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.67	0.49	มาก	4.60	0.51	มาก	4.43	0.82	มาก	4.57	0.59	มาก
2.สถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครอง	3.80	0.56	มาก	4.33	0.62	มาก	3.77	0.97	มาก	3.90	0.81	มาก
3.สถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง	3.13	1.06	ปาน กลาง	3.80	1.08	มาก	3.20	0.76	ปาน กลาง	3.33	0.95	ปาน กลาง
4.สถานศึกษาสนับสนุน ชมเชย ชกช่อก นักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี	4.20	0.41	มาก	4.47	0.52	มาก	4.13	0.68	มาก	4.23	0.95	มาก
5.สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจให้นักเรียน ได้มีโอกาส แสดงความสามารถ	4.27	0.70	มาก	4.20	0.68	มาก	4.03	0.49	มาก	4.12	0.58	มาก
6.สถานศึกษาประกวดแข่งขันทักษะทาง วิชาการวิชาชีพและความสามารถพิเศษ	4.00	0.65	มาก	4.07	0.46	มาก	3.87	0.73	มาก	3.97	0.66	มาก
7.สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมี สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุม ตนเองและ เสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต	4.07	0.70	มาก	3.93	0.70	มาก	3.93	0.58	มาก	3.98	0.62	มาก
8.สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จัก จุดเด่น จุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนา ตนเอง	4.00	0.76	มาก	3.80	0.56	มาก	3.83	0.59	มาก	3.57	0.62	มาก
รวม	4.59	0.67	มาก	4.15	0.64	มาก	3.90	0.70	มาก	4.21	0.67	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.59) รองลงมา สถานศึกษาสนับสนุนชมเชยชกช่อกนักเรียนที่ประกอบ คุณงามความดี ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.95) และสถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.95) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.59$, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.67$, S.D.=0.49) รองลงมา สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถ ($\bar{x}=4.27$, S.D.=0.70) และสถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.13$, S.D.= 1.06)

กลุ่มครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.60$, S.D.=0.51) รองลงมาสถานศึกษามีการสนับสนุนชมเชยยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี ($\bar{x} = 4.47$, S.D.= 0.52) และสถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง, สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่นจุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนาตนเอง เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.80$, S.D.= 1.08), ($\bar{x}=3.80$, S.D.= 0.56) ตามลำดับ

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูม อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.43$, S.D.=0.82) รองลงมา สถานศึกษามีการสนับสนุนชมเชยยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี ($\bar{x}=4.13$, S.D. = 0.68) และสถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.20$, S.D.= 0.76)

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐมด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 30)			(n = 60)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข												
1.สถานศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำ เบื้องต้นแก่นักเรียน	4.13	0.52	มาก	4.13	0.74	มาก	4.07	0.52	มาก	4.10	0.57	มาก
2.สถานศึกษาจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม	4.28	0.59	มาก	3.93	0.80	มาก	4.17	0.59	มาก	4.13	0.64	มาก
3.สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	3.87	0.83	มาก	3.87	0.74	มาก	3.87	0.35	มาก	3.88	0.59	มาก
4.สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างหลากหลาย	4.07	0.73	มาก	4.00	0.65	มาก	4.07	0.52	มาก	4.03	0.58	มาก
5.สถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ นักเรียน	4.20	0.41	มาก	3.93	0.59	มาก	4.07	0.78	มาก	4.11	0.52	มาก
6.สถานศึกษาจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา	4.26	0.46	มาก	3.60	0.74	มาก	3.93	0.52	มาก	3.92	0.62	มาก
7.สถานศึกษาร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชน เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	3.80	0.86	มาก	3.87	0.83	มาก	4.03	0.49	มาก	3.93	0.69	มาก
8.สถานศึกษามุ่งมั่นการป้องกันแก้ไข ปัญหานักเรียน	3.86	0.64	มาก	3.67	0.82	มาก	3.90	0.48	มาก	3.82	0.62	มาก
รวม	4.05	0.63	มาก	3.87	0.74	มาก	4.01	0.53	มาก	3.98	0.63	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม
อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.64) รองลงมา สถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจให้แก่
นักเรียน ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.52) และสถานศึกษามุ่งมั่นการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นลำดับ
สุดท้าย ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.62) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.28$, S.D.=0.59) รองลงมา สถานศึกษาจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.46) และสถานศึกษาร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.80$, S.D.= 0.86)

กลุ่มครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 3.87$, S.D.= 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.13$,S.D.=0.74) รองลงมา สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{x}=4.00$,S.D.=0.65) และสถานศึกษาจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน กลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.60$,S.D.=0.74)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.08$, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.28$, S.D.=0.59) รองลงมาสถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจให้แก่นักเรียน ($\bar{x}=4.06$, S.D.=0.78) และสถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.87$, S.D.= 0.35)

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 30)			(n = 60)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การส่งต่อ												
1.สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่ม มีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ	3.80	0.77	มาก	3.47	0.99	มาก	3.77	0.57	มาก	3.67	0.73	มาก
2.สถานศึกษาประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษา ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี	3.80	0.77	มาก	3.53	0.83	มาก	3.80	0.55	มาก	3.73	0.69	มาก
3.สถานศึกษาประสานความร่วมมือกัน ภายใน เพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา	3.81	0.77	มาก	3.60	0.83	มาก	3.73	0.58	มาก	3.73	0.66	มาก
4.ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาประสาน ความร่วมมือกับครูแนะแนวฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไข	3.87	0.74	มาก	3.73	0.80	มาก	3.93	0.58	มาก	3.85	0.68	มาก
5.สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียน มีปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไข	3.27	1.22	มาก	3.27	1.03	มาก	3.57	0.56	มาก	3.40	0.88	มาก
6.สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อ ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา	3.20	1.29	มาก	3.07	1.03	มาก	3.63	0.56	มาก	3.37	0.92	มาก
7.สถานศึกษาอธิบายเหตุผลความจำเป็น ที่ส่งต่อนักเรียนมีปัญหาไปรับการช่วย เหลือแก้ไขปัญหา	3.27	1.28	มาก	3.13	0.99	มาก	3.63	0.56	มาก	3.40	0.91	มาก
8.สถานศึกษาติดตามผลการส่งนักเรียน ที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือ	3.19	1.27	มาก	3.20	1.08	มาก	3.67	0.55	มาก	3.42	0.93	มาก
รวม	3.52	1.01	มาก	3.38	0.95	มาก	3.72	0.56	มาก	3.54	0.84	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.84) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาประสานความร่วมมือกับครูแนะ
แนวฝ่ายปกครองเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไข อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.68)
รองลงมา สถานศึกษาประสานความร่วมมือกันภายใน เพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x} = 3.73$,
S.D. = 0.66) และสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อช่วยเหลือ
นักเรียนที่มีปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.37$, S.D.= 0.92)

กลุ่มผู้บริหาร พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.52$, S.D.=1.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาประสานความร่วมมือกับครูแนะแนวฝ่ายปกครองเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไข อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.87$, S.D.=0.74) รองลงมาสถานศึกษาประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x}=3.81$, S.D.= 0.77) และสถานศึกษาติดตามผลการส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือ เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=2.19$, S.D.= 1.27)

กลุ่มครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.38$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาประสานความร่วมมือกับครูแนะแนวฝ่ายปกครองเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไข อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.73$, S.D.=0.80) รองลงมาสถานศึกษาประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{x}=3.60$, S.D.= 0.83) และสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.07$, S.D.= 1.03)

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาประสานความร่วมมือกับครูแนะแนวฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไข อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.93$, S.D.=0.58) รองลงมาสถานศึกษาประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี ($\bar{x}=3.80$, S.D.=0.55) และสถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนมีปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไข เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.57$, S.D.= 0.56)

เครื่องมือประเภทที่ 1 ฉบับที่ 2

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอค่าจำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ในเรื่องเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาที่เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆกับสถานศึกษา ปัจจุบัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ	ช่วงชั้นที่ 1		ช่วงชั้นที่ 2		ช่วงชั้นที่ 3		รวม	
	(n = 15)		(n = 15)		(n = 15)		(n = 45)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ								
1.1 ชาย	2	13.33	6	40.00	4	26.67	12	26.67
1.2 หญิง	13	86.67	9	60.00	11	73.33	33	73.33
รวม	15	100	15	100	15	100	45	100
2. อายุ								
2.1 6 - 8 ปี	15	100	0	0	0	0	15	33.33
2.2 9 - 11 ปี	0	0	15	100	0	0	15	33.33
2.3 12 - 14 ปี	0	0	0	0	15	100	15	33.33
2.4 15 - 17 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	15	100	15	100	15	100	45	100
รวม	15	100	15	100	15	100	45	100
3. เข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนี้ มาเป็นเวลา								
3.1 1 - 3 ปี	4	26.67	0	0	8	53.33	12	26.67
3.2 4 - 6 ปี	11	73.33	5	33.33	1	6.67	17	37.78
3.3 7 - 9 ปี	0	0	10	66.67	3	20.00	13	28.88
3.4 10 - 12 ปี	0	0	0	0	3	20.00	3	6.67
รวม	15	100	15	100	15	100	45	100
4. เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสถานศึกษาแห่งนี้								
4.1 ไม่เคย	5	33.33	4	26.67	1	6.67	10	22.22
4.2 เคย	10	66.67	11	73.33	14	93.33	35	77.78
รวม	15	100	15	100	15	100	45	100

จากตารางที่ 17 พบว่าสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 เพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ด้านอายุของผู้ให้ข้อมูล อายุ 6 - 8 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุ 9 - 11 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุ 12 - 14 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ด้านระยะเวลาที่เข้าเรียนในสถานศึกษา ปัจจุบัน พบว่า เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 1 - 3 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 4 - 6 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 37.78 เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 7 - 9 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 28.88 และเข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 10 - 12 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสถานศึกษาปัจจุบัน พบว่า เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสถานศึกษาปัจจุบัน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสถานศึกษาปัจจุบัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 มีอายุ 6 - 8 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 4 - 6 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษาปัจจุบัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีอายุ 9 - 11 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 7 - 9 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษาปัจจุบัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีอายุ 12 - 14 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เข้าเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน 1 - 3 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษาปัจจุบัน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ช่วงชั้นที่1			ช่วงชั้นที่2			ช่วงชั้นที่3			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.62	0.80	มาก	3.73	0.83	มาก	4.13	0.72	มาก	3.83	0.78	มาก
การคัดกรองนักเรียน	3.68	0.92	มาก	3.53	0.97	มาก	3.78	0.81	มาก	3.66	0.90	มาก
การส่งเสริมและพัฒนา	3.81	0.82	มาก	4.16	0.70	มาก	4.33	0.60	มาก	4.10	0.71	มาก
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.06	0.74	มาก	4.12	0.82	มาก	4.09	0.67	มาก	4.09	0.74	มาก
การส่งต่อ	3.36	1.11	ปานกลาง	3.77	0.92	มาก	3.96	0.79	มาก	3.70	0.94	มาก
รวม	3.60	0.88	มาก	3.86	0.85	มาก	4.06	0.72	มาก	3.84	0.81	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.78) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.09$, S.D.= 0.74) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.71) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.70$, S.D.=0.94) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.66$, S.D.=0.90) ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$, S.D.= 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.60$, S.D.= 0.74) การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 3.81$, S.D.= 0.82) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.62$, S.D.= 0.80) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.36$, S.D.= 1.11) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.15$, S.D.= 0.92) ตามลำดับ

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.16$, S.D.= 0.70) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.12$, S.D.= 0.82) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.77$, S.D.= 0.92) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.83) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.53$, S.D.= 0.97) ตามลำดับ

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, S.D.= 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.33$, S.D.= 0.60) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.13$, S.D.= 0.72) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.09$, S.D.= 0.67) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.96$, S.D.= 0.79) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.78$, S.D.= 0.81) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ช่วงชั้นที่1			ช่วงชั้นที่2			ช่วงชั้นที่3			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล												
1.ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.33	0.72	มาก	4.07	0.80	มาก	4.67	0.49	มาก	4.36	0.71	มาก
2.ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้สอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน	4.00	0.85	มาก	3.73	0.70	มาก	4.20	0.56	มาก	3.98	0.72	มาก
3.นักเรียนมีระเบียบวินัย สะอาดเรียบร้อย ประพฤติของนักเรียน	4.00	0.53	มาก	4.33	0.62	มาก	4.20	0.78	มาก	4.18	0.65	มาก
4.ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.67	1.29	มาก	4.40	0.83	มาก	4.00	0.66	มาก	4.02	0.99	มาก
5.ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	1.47	0.64	น้อย	2.00	1.20	ปานกลาง	3.00	1.31	ปานกลาง	2.16	1.24	ปานกลาง
6.ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	3.73	1.03	มาก	3.60	0.83	มาก	4.80	0.41	มาก	4.04	0.95	มาก
7. ครูปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.67	0.62	มาก	3.60	0.91	มาก	4.20	0.56	มาก	3.82	0.75	มาก
8.ครูบันทึกและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.07	0.70	มาก	4.13	0.74	มาก	3.93	0.96	มาก	4.04	0.80	มาก
รวม	3.62	0.80	มาก	3.73	0.83	มาก	4.13	0.72	มาก	3.83	0.85	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมส่วนมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า ครูประจำชั้นหรือครู ที่ปรึกษาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.71) รองลงมา นักเรียนมีระเบียบวินัย สะอาดเรียบร้อย ประพฤติของนักเรียน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.65) และครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 2.16$, S.D. = 1.24) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$, S.D.= 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.33$, S.D.= 0.72) รองลงมา ครูบันทึกและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.70) และ ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 1.47$, S.D.= 0.64)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.40$, S.D.=0.83) รองลงมา นักเรียนมีระเบียบวินัย สะอาด ระเบียบประวัติดีของนักเรียน ($\bar{x} = 4.33$, S.D.= 0.62) และ ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 2.00$, S.D.= 1.20)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D.= 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.80$, S.D.= 0.41) รองลงมา ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{x}=4.67$, S.D.=0.49) และครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.00$, S.D.=1.31)

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ช่วงชั้นที่1			ช่วงชั้นที่2			ช่วงชั้นที่3			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การคัดกรองนักเรียน												
1.ครูมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียน	3.80	1.08	มาก	3.07	1.10	ปาน กลาง	4.07	1.10	มาก	3.64	1.15	มาก
2.ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามหลักเกณฑ์ หรือวิธีการคัดกรองนักเรียน	3.73	0.70	มาก	4.20	0.78	มาก	4.06	0.70	มาก	4.00	0.74	มาก
3.ครูใช้ระเบียบสะสม ทะเบียนประวัติ ในการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน	3.80	0.94	มาก	3.60	0.91	มาก	3.48	0.74	ปาน กลาง	3.63	0.86	มาก
4.ครูใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการ คัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน	3.87	0.83	มาก	3.33	0.90	ปาน กลาง	3.60	0.74	มาก	3.60	0.84	มาก
5.ครูใช้ข้อมูลของนักเรียนในการ คัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียน	4.20	0.77	มาก	3.27	1.16	ปาน กลาง	3.67	0.98	มาก	3.71	1.04	มาก
6.ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	3.27	1.33	ปาน กลาง	3.27	0.88	ปาน กลาง	3.73	0.88	มาก	3.42	1.06	ปาน กลาง
7.ครูให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ผลการคัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียน	3.80	0.94	มาก	3.74	0.96	มาก	4.21	0.68	มาก	3.92	0.87	มาก
8.นักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่ม นักเรียน	2.93	0.80	ปาน กลาง	3.72	1.03	มาก	3.46	0.64	ปาน กลาง	3.36	0.89	ปาน กลาง
รวม	3.68	0.92	มาก	3.53	0.97	มาก	3.78	0.81	มาก	3.66	0.93	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.66,
S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามหลักเกณฑ์หรือ
วิธีการ
คัดกรองนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}$ =4.00, S.D.=0.74) รองลงมา ครูให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน ($\bar{x}$ =3.92, S.D.=0.87) และนักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่ม
นักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}$ = 3.36, S.D.= 0.89) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$, S.D.=0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูใช้ข้อมูลของนักเรียนในการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.20$, S.D.=0.77) รองลงมา ครูใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน ($\bar{x}= 3.87$, S.D.= 0.83) และนักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}= 2.93$, S.D.= 0.80)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.53$, S.D.=0.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดกรองนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.20$, S.D.= 0.78) รองลงมา ครูให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน ($\bar{x}= 3.74$, S.D.= 0.96) และนักเรียนทราบผลการคัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}= 3.72$, S.D.= 1.03)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.21$, S.D.= 0.68) รองลงมา ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x}= 4.07$, S.D.= 0.70) และนักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}= 3.46$, S.D.= 0.64)

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ช่วงชั้นที่1			ช่วงชั้นที่2			ช่วงชั้นที่3			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การส่งเสริมและพัฒนา												
1.ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมให้นักเรียน	3.73	0.80	มาก	4.13	1.06	มาก	4.40	0.83	มาก	4.09	0.93	มาก
2.ครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง	3.07	0.88	ปาน กลาง	4.00	0.85	มาก	4.00	0.53	มาก	3.69	0.87	มาก
3.ครูจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	3.13	1.13	ปาน กลาง	2.80	0.75	ปาน กลาง	3.47	0.64	ปาน กลาง	3.13	0.89	ปาน กลาง
4.ครูสนับสนุน ชมเชย ชกย่องนักเรียน ที่ประกอบคุณงามความดี	4.33	0.82	มาก	4.74	0.46	มาก	4.80	0.41	มาก	4.63	0.62	มาก
5.ครูจัดกิจกรรมตามความถนัดและความ สนใจ ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ	3.73	0.80	มาก	4.72	0.46	มาก	4.20	0.68	มาก	4.21	0.77	มาก
6.ครูจัดการประกวดแข่งขันทักษะวิชาการ วิชาชีพและความสามารถพิเศษ	3.93	0.88	มาก	4.53	0.64	มาก	4.60	0.74	มาก	4.36	0.80	มาก
7.ครูส่งเสริมให้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่น รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง และ เสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต	4.28	0.80	มาก	4.53	0.52	มาก	4.67	0.49	มาก	4.50	0.63	มาก
8.ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนาตนเอง	4.26	0.46	มาก	3.80	0.86	มาก	4.53	0.52	มาก	4.19	0.69	มาก
รวม	3.81	0.82	มาก	4.16	0.70	มาก	4.33	0.60	มาก	4.10	0.78	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$,
S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า ครูสนับสนุนชมเชยชกย่องนักเรียนที่ประกอบ
คุณงามความดี อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.62) รองลงมา ครูส่งเสริมให้เรียนมีความ
สัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง และเสริมสร้างทักษะ การใช้ชีวิต ($\bar{x} = 4.50$, S.D. =
0.63) และครูจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.13$, S.D.= 0.89) และเมื่อ
วิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูสนับสนุนชมเชยยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.82) รองลงมา ครูส่งเสริมให้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต ($\bar{x}=4.28$, S.D.= 0.46) และครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}= 3.07$, S.D.= 0.88)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูสนับสนุนชมเชยยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.46) รองลงมา ครูจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ($\bar{x}=4.72$, S.D.= 0.46) และครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}= 2.80$, S.D.= 0.75)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูสนับสนุนชมเชยยกย่องนักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.41) รองลงมา ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต ($\bar{x}=4.67$, S.D.= 0.49) และครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}= 3.47$, S.D.= 0.64)

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ช่วงชั้นที่1			ช่วงชั้นที่2			ช่วงชั้นที่3			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข												
1.ครูให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน ในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี	4.32	0.72	มาก	4.27	0.88	มาก	4.47	0.52	มาก	4.35	0.71	มาก
2.ครูจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียน	4.33	0.72	มาก	4.33	0.62	มาก	3.67	0.49	มาก	4.11	0.68	มาก
3.ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อ ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน	4.07	0.70	มาก	3.87	0.99	มาก	3.87	0.64	มาก	3.93	0.78	มาก
4.ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่าง หลากหลาย	4.34	0.82	มาก	4.67	0.62	มาก	4.34	0.82	มาก	4.46	0.76	มาก
5.ครูมีการสร้างขวัญให้กำลังใจให้แก่ นักเรียน	4.13	0.74	มาก	4.47	0.52	มาก	4.33	0.62	มาก	4.31	0.63	มาก
6.ครูจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	3.60	0.83	มาก	4.00	1.00	มาก	4.32	0.72	มาก	3.97	0.89	มาก
7.ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน	3.93	0.59	มาก	3.73	1.22	มาก	3.87	0.83	มาก	3.84	0.90	มาก
8.ครูได้ทำบันทึกการพัฒนา การป้องกัน หรือการแก้ไขปัญหานักเรียน	3.73	0.80	มาก	3.60	0.74	มาก	3.87	0.74	มาก	3.73	0.75	มาก
รวม	4.06	0.74	มาก	4.12	0.82	มาก	4.09	0.67	มาก	4.09	0.76	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่าง
หลากหลาย อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.76) รองลงมา ครูให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน
ในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.71) และครูได้ทำบันทึกการพัฒนาการป้องกันหรือ
การแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.75) และเมื่อวิเคราะห์แยกตาม
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.82) รองลงมา ครูให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี ($\bar{x}=4.32$, S.D.= 0.72) และครูจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.60$, S.D.= 0.83)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.62) รองลงมา ครูมีการสร้างขวัญให้กำลังใจแก่นักเรียน ($\bar{x}=4.47$, S.D.= 0.52) และครูได้ทำบันทึกการพัฒนา การป้องกัน หรือการแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.60$, S.D.= 0.74)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.52) รองลงมา ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.82) และครูจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.67$, S.D.= 0.49)

ตารางที่ 23 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ช่วงชั้นที่1			ช่วงชั้นที่2			ช่วงชั้นที่3			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การส่งต่อ												
1.ครูทราบปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน ที่จะส่งไปรับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	3.47	0.92	ปาน กลาง	3.80	1.08	มาก	3.93	1.03	มาก	3.73	1.00	มาก
2.ครูประชุมปรึกษาปัญหานักเรียนเป็น รายกรณี เพื่อส่งไปรับการช่วยเหลือ	3.40	0.91	ปาน กลาง	4.13	0.92	มาก	4.07	0.80	มาก	3.87	0.92	มาก
3.ครูร่วมมือกันแก้ไขปัญหานักเรียน	3.87	0.99	มาก	4.47	0.64	มาก	4.47	0.64	มาก	4.27	0.81	มาก
4.ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้ครูแนะแนว หรือครูปกครองช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	3.73	0.88	มาก	4.07	0.59	มาก	4.33	0.72	มาก	4.04	0.77	มาก
5.ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคล ภายนอก ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	2.67	1.40	ปาน กลาง	2.87	0.92	ปาน กลาง	3.33	0.72	ปาน กลาง	2.96	1.07	ปาน กลาง
6.มีหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกมา ช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา	2.60	1.35	ปาน กลาง	3.60	0.74	มาก	3.60	0.83	มาก	3.27	1.10	มาก
7.ครูอธิบายเหตุผลที่ต้องส่งนักเรียนกลุ่ม มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือแก้ไข	3.60	1.35	มาก	3.80	1.01	มาก	3.87	0.83	มาก	3.76	1.07	มาก
8.ครูติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่ม มีปัญหาที่ส่งไปรับการช่วยเหลือ	3.53	1.13	มาก	3.40	1.45	ปาน กลาง	4.07	0.80	มาก	3.67	1.17	มาก
รวม	3.36	1.11	ปาน กลาง	3.77	0.92	มาก	3.96	0.79	มาก	3.72	0.99	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.99)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ พบว่า ครูร่วมมือกันแก้ไขปัญหานักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด
($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.81) รองลงมา ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้ครูแนะแนวหรือครูปกครองช่วย
เหลือแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.77) และครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคลภายนอก ช่วย
เหลือแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 2.96$, S.D. = 1.07) และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ดังนี้

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=4.09$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=3.87$, S.D.=0.99) รองลงมา ครูส่งนักเรียนมีปัญหาไปให้ครูแนะแนวหรือครูปกครองช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ($\bar{x}=3.73$, S.D.=0.88) และมีหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกมาช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=2.60$, S.D.=1.35)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.77$, S.D.=0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.64) รองลงมา ครูประชุมปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี เพื่อส่งไปรับการช่วยเหลือ ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.92) และครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคลภายนอก ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=2.87$, S.D.=0.92)

กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$, S.D.=0.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.64) รองลงมา ครูส่งนักเรียนมีปัญหาไปให้ครูแนะแนวหรือครูปกครองช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ($\bar{x}=4.33$, S.D.=0.72) และครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคลภายนอกช่วยเหลือแก้ไขปัญหา เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{x}=3.33$, S.D.=0.72)

เมื่อนำข้อมูลค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 มาเปรียบเทียบกับสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงเปรียบเทียบเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จากผู้ให้
ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2

การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหารและครู			ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			นักเรียน			ภาพรวม		
	(n = 15)			(n = 15)			(n = 15)			(n = 45)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.07	0.75	มาก	3.59	0.65	มาก	3.83	0.78	มาก	3.83	0.73	มาก
การคัดกรองนักเรียน	3.83	0.82	มาก	3.45	0.80	ปานกลาง	3.66	0.90	มาก	3.65	0.84	มาก
การส่งเสริมและพัฒนา	4.37	0.66	มาก	3.90	0.70	มาก	4.10	0.71	มาก	4.12	0.69	มาก
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	3.96	0.69	มาก	4.01	0.53	มาก	4.09	0.74	มาก	4.02	0.65	มาก
การส่งต่อ	3.45	0.98	ปานกลาง	3.72	0.56	มาก	3.70	0.94	มาก	3.70	0.83	มาก
รวม	3.89	0.73	มาก	3.73	0.65	มาก	3.84	0.81	มาก	3.84	0.73	มาก

จากตารางที่ 24 เมื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 มาพิจารณารวมกันในภาพรวม โดยแยกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1)กลุ่มผู้บริหารและครู 2)กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 3)กลุ่มนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.12$, S.D.= 0.69) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.02$, S.D.= 0.65) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.83$, S.D.= 0.73) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.65$, S.D.= 0.84) และการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.62$, S.D.= 0.83) ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สามารถวิเคราะห์ผลได้ ดังนี้

กลุ่มผู้บริหารและครู พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D.= 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.37$, S.D.= 0.66) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.07$, S.D.= 0.75) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 3.96$, S.D.= 0.69) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.83$, S.D.= 0.82) และการส่งต่อ ($\bar{x} = 3.45$, S.D.= 0.98) ตามลำดับ

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.01$, S.D.= 0.53) การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 3.90$, S.D.= 0.70) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.72$, S.D.= 0.56) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.59$, S.D.= 0.56) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.45$, S.D.= 0.80) ตามลำดับ

กลุ่มนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.= 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.10$, S.D.= 0.78) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{x} = 4.09$, S.D.= 0.74) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.71) การส่งต่อ ($\bar{x} = 3.70$, S.D.= 0.94) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 3.66$, S.D.= 0.90) ตามลำดับ

เครื่องมือประเภทที่ 2 การสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 1

การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มผู้ปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยผู้วิจัยเสนอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างกิจกรรม ในแต่ละองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการส่งต่อ ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุด สามกิจกรรม มาตั้งเป็นประเด็นในการสนทนา ซึ่งสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และสามารถรวบรวมด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นรายองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ดังนี้

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในแบบสอบถามฉบับที่ 1 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	สถานศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน	3.47
2	สถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.50
3	สถานศึกษابันทักและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.67

องค์ประกอบด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. สถานศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน
2. สถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
3. สถานศึกษابันทักและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีดังนี้

1. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้เพียงพอ เพราะการเยี่ยมบ้านนักเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลที่ถูกต้องของนักเรียน
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคน ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย โดยเฉพาะการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล
3. สถานศึกษาควรจัดทำแบบบันทึก และรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวม และไม่ควรเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ หรือเป็นเรื่องส่วนตัวของนักเรียน โดยไม่จำเป็น

การคัดกรองนักเรียน พบว่า 3 กิจกรรมที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในแบบสอบถามฉบับที่ 1 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุด สามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	สถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองนักเรียน	3.42
2	สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน	3.43
3	สถานศึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน	3.45

องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. สถานศึกษาใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองนักเรียน
2. สถานศึกษาจัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน
3. สถานศึกษาพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน มีดังนี้

1. สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการใช้แบบประเมินพฤติกรรม และควรปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมให้ง่ายต่อการใช้ เนื่องจากครูส่วนมากไม่รู้วิธีการแปลผลแบบประเมินพฤติกรรม และนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้เวลามากตามไปด้วย
2. สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ให้ครูทุกคนมีความเข้าใจตรงกันในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน เพื่อคัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง
3. สถานศึกษาควรจัดการประชุมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ให้ครูทุกคนมีมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันที่สุดในการคัดกรองนักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนา พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในแบบสอบถามฉบับที่ 1 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุด ตามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	สถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง	3.33
2	สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จัก จุดเด่น จุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนาตนเอง	3.57
3	สถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครอง	3.90

องค์ประกอบด้านการส่งเสริมและพัฒนา ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. สถานศึกษาจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จัก จุดเด่น จุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนาตนเอง
3. สถานศึกษาจัดประชุมผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีดังนี้

1. สถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับชั้น และให้มีการประชุมเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และส่งเสริมให้เครือข่ายผู้ปกครองมีความเข้มแข็ง เพื่อร่วมมือกันช่วยเหลือการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) กิจกรรมชมรม และโครงการพิเศษต่างๆ เป็นต้น

3. สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วิธีการวัดผลประเมินผล ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และแนวทางการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน และกับครูทุกคนในเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในแบบสอบถามฉบับที่ 1 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	สถานศึกษามุ่งเน้นการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	3.82
2	สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	3.88
3	สถานศึกษาจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา	3.92

องค์ประกอบด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. สถานศึกษามุ่งเน้นการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน
3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีดังนี้

1. สถานศึกษาควรจัดทำแบบฟอร์มบันทึกการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้ครูทุกคนได้ใช้บันทึกโดยสะดวก และควรมีการประชุมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังทำให้ครูแต่ละคนเกิดความเข้าใจตรงกันและเกิดผลดีต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. สถานศึกษาควรจัดการอบรมหรือจัดทำคู่มือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหา และค้นหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาควรจัดให้มีครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนวให้เพียงพอ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ครบทุกชั้นเรียน และควรมีกลุ่มงานที่รับผิดชอบสนับสนุนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับเหนือสถานศึกษาขึ้นไป

การส่งต่อ พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในแบบสอบถามฉบับที่ 1 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุดสามอันดับ
ในแบบ สอบถามฉบับที่ 1

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา	3.37
2	สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนมีปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไข	3.40
3	สถานศึกษาอธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ส่งต่อนักเรียนมีปัญหาไปรับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	3.40

องค์ประกอบด้านการส่งต่อ ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย ที่สุด 3 กิจกรรม ได้แก่

1. สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา
2. สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนมีปัญหาให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไข
3. สถานศึกษาอธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ส่งต่อนักเรียนมีปัญหาไปรับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 1) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ มีดังนี้

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมในเรื่องการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อน หรือรุนแรง ยากต่อการแก้ไขโดยบุคลากรของสถานศึกษา และมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนต่อไป
2. สถานศึกษาควรทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนได้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความสะดวกในการติดต่อประสานงานการส่งต่อนักเรียนไปรับการช่วยเหลือ
3. สถานศึกษาควรหาวิธีการอธิบายสร้างความเข้าใจให้แก่ครูและผู้ปกครองยอมรับถึงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ที่จะได้รับ จากการส่งนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงยุ่งยากซับซ้อน ไม่สามารถแก้ไขได้โดยบุคลากรของสถานศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหา เพื่อผู้ปกครองบางคนจะไม่ยอมรับว่านักเรียนในปกครองมีปัญหา และผู้ปกครองบางคนก็ไม่สนใจปัญหานักเรียน

เครื่องมือประเภทที่ 2 การสนทนากลุ่ม กลุ่มที่ 2

การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ผู้วิจัยเสนอให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างกิจกรรมในแต่ละ องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ

การส่งต่อ ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุด 3 กิจกรรม มาประกอบการสนทนา ซึ่งสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม และสามารถรวบรวมด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เป็นรายชื่อประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ดังนี้

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในแบบสอบถามฉบับที่ 2 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1	ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน	2.16
2	ครูปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.82
3	ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้สอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน	3.98

องค์ประกอบการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติ 3 กิจกรรม ได้แก่

1. ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน
2. ครูปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน
3. ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้สอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ข้อเสนอของกลุ่มนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 2)

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีดังนี้

1. ครูควรไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน เพื่อประสานสัมพันธ์ และสร้างความคุ้นเคยกับ ผู้ปกครอง จะทำให้ทราบสภาพความเป็นอยู่และข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกคน สามารถนำมาเป็น ข้อมูลในการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2. ครูควรเอาใจใส่และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนอยู่เสมอ เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลปัญหาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และให้โอกาสนักเรียนที่กระทำความผิด ไม่ควรถูกลงหรือประจานนักเรียน

3. ครูควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไว้วางใจ และสบายใจเมื่อให้ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน และไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวของนักเรียนไปบอกให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องทราบ

การคัดกรองนักเรียน พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ในแบบสอบถามฉบับที่ 2 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการคัดกรองนักเรียน ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุด สามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	นักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน	3.38
2	ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	3.42
3	ครูใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน	3.60

องค์ประกอบด้านการคัดกรองนักเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. นักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน
2. ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา
3. ครูใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน

ข้อเสนอของกลุ่มนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 2)

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน มีดังนี้

1. ครูไม่ควรบอกหรือทำให้นักเรียนในห้องเรียนเข้าใจว่า เพื่อนนักเรียนบางคนเป็นพวกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพราะจะทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี และทำให้นักเรียนบางคนมีปมด้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ควรพูดตอกย้ำปัญหาหรือความผิดของนักเรียน

2. ครูควรให้ความรักความเมตตาและปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชัง และไม่ควรรังเกียจนักเรียนที่มีปัญหา เพราะนักเรียนทุกคนอยากได้รับความรักความเข้าใจ ไม่อยากเป็นเด็กมีปัญหาในสายตาของใครๆ หากครูไม่ให้ความรักความเข้าใจ ก็จะทำให้นักเรียนมีปัญหามากขึ้น

3. ครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการประโยชน์และความสำคัญของการตอบแบบประเมินพฤติกรรม เพราะนักเรียนบางคนไม่เข้าใจและตอบแบบประเมินไม่ตรงตามข้อเท็จจริง อาจทำให้ครูได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการคัดกรองนักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนา พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ในแบบสอบถามฉบับที่ 2 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	ครูจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	3.38
2	ครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง	3.42
3	ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมให้นักเรียน	3.60

องค์ประกอบด้านการส่งเสริมและพัฒนา ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. ครูจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน
2. ครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง
3. ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมให้นักเรียน

ข้อเสนอของกลุ่มนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีดังนี้

1. ผู้ปกครองควรมีการตกลงร่วมมือกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนทุกคน ไม่เฉพาะแต่นักเรียนในความปกครองของตนเองเท่านั้น ควรจะต้องช่วยกันดูแลนักเรียนคนอื่นด้วย ก็จะทำให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้ปกครองหลายคน ในเวลาเดียวกัน
2. ครูและผู้ปกครองควรประสานความร่วมมือกันให้มากขึ้น และสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพื่อช่วยกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ครูควรจัดกิจกรรมโฮมรูมที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อ ควรให้กำลังใจนักเรียน ไม่ควรดูคาวว่ากล่าวนักเรียนอย่างรุนแรง หรือตอกย้ำความไม่ดีของนักเรียน

การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง การปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในแบบสอบถามฉบับที่ 2 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ที่มีค่าทางสถิติ น้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	ครูได้ทำบันทึกการพัฒนา การป้องกันหรือการแก้ไขปัญหานักเรียน	3.73
2	ครูผู้ปกครองและชุมชน ร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	3.84
3	ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน	3.93

องค์ประกอบด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. ครูได้ทำบันทึกการพัฒนา การป้องกันหรือการแก้ไขปัญหานักเรียน
2. ครู ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน
3. ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน

ข้อเสนอของกลุ่มนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีดังนี้

1. ครูควรให้คำชมเชยนักเรียนที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และบันทึกผลการพัฒนาพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจในการพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเรื่อยๆ
2. ครู ผู้ปกครองและชุมชนควรร่วมมือกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน และช่วยกันดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน ไม่ควรแบ่งแยกหรือทับถมความผิดของคนอื่น
3. ครูควรจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียนได้ เพื่อให้นักเรียนได้มีกิจกรรมที่ตนเองชอบและถนัดหรืออยากทำ ไม่ใช้เวลาให้เสียไปกับสิ่งที่ไม่มีความหมาย

การส่งต่อ พบว่า 3 กิจกรรม ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพราะมีค่าทางสถิติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2 น้อยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านการส่งต่อ ที่มีค่าทางสถิติน้อยที่สุดสามอันดับ ในแบบสอบถามฉบับที่ 2

ลำดับที่	สภาพการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)
1	ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคลภายนอก ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา	2.96
2	มีหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกมาช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา	3.27
3	ครูติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหาที่ส่งไปรับการช่วยเหลือ	3.67

องค์ประกอบด้านการส่งต่อ ที่ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุง เพราะมีค่าทางสถิติน้อย 3 กิจกรรม ได้แก่

1. ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคลภายนอก ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา
2. มีหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกมาช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา
3. ครูติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหาที่ส่งไปรับการช่วยเหลือ

ข้อเสนอของกลุ่มนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม (กลุ่มที่ 2)
เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ มีดังนี้

1. ครูควรให้อภัยในความผิดพลาดหรือปัญหาความบกพร่องของนักเรียน ที่ส่งไปให้หน่วยงานอื่นดูแลช่วยเหลือ ไม่ควรประณามหรือตราหน้าว่าเป็นเด็กไม่ดีมีปัญหา และควรปกป้องนักเรียน โดยปกปิดเป็นความลับ ไม่ควรประจานหรือหยิบขยักเป็นตัวอย่างให้เพื่อนนักเรียนรับรู้
2. ครูควรตกลงร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยเหลือแนะนำนักเรียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นไม่เฉพาะกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา
3. ครูควรติดตามไปดูแลให้ความสนใจ และเป็นกำลังใจให้นักเรียนที่มีปัญหารุนแรง ที่ต้องส่งไปให้หน่วยงานภายนอกดูแลแก้ไขปัญหา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา(descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1)เพื่อทราบสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม 2)เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จากองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1)รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมนักเรียน 4)การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ5)การส่งต่อ โดยใช้บุคลากรของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม จำนวน 5 แห่ง เป็นหน่วยวิเคราะห์(unit analysis) ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 21 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถาม(questionnaire) ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มี 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการบริหารสถานศึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนสมาคมมูลนิธิหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เครื่องมือประเภทที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่ม(focus group) เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยวิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่าทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1)การส่งเสริมและพัฒนา 2)การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 3)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 4)การส่งต่อ และ 5)การคัดกรองนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม เป็นดังนี้ 1)สถานศึกษาควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างต่อเนื่องและจัดสรรงบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียน 2)ควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง 3)สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักเรียน 4)สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน และ5)ควรจัดการอบรมเพิ่มเติมความรู้และสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาสูง และให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูและผู้ปกครองประสานความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการและความสามารถพิเศษ นอกจากนี้สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ยังจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับ ธรรมนูญฯ สท.ไพรวลัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการบันทึกข้อมูลของนักเรียนทุกคนที่ตนเองรับผิดชอบในระเบียบสะสม ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการเก็บผลการคัดกรองเป็นความลับ สามารถแยกกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาได้อย่างชัดเจน และมีการให้ความรู้

แก่นักเรียนในการตอบแบบประเมิน ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมและบันทึกความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของผู้ปกครอง และการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อ มีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่อมีความชัดเจน มีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อ และการสรุปผลการส่งต่อ และสอดคล้องกับ กลุ่มเครือข่ายปฏิบัติการทางการศึกษา สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 4 ที่ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 4 พบว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษารองผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาของครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสถานศึกษา ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ยังมีขนาดใหญ่ มีความพร้อมด้านบุคลากร มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครบทั้ง 5 องค์ประกอบ สอดคล้องกับ ภัทริยา ดังก้อง ได้ศึกษาผลสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่ พบว่า บริบทในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมด้านบุคลากรและสภาพแวดล้อมในชุมชน มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ มีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียน และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน และการส่งต่อภายในนักเรียนที่มีปัญหาขาดต่อการดูแลช่วยเหลือ

2. ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและครู กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกลุ่มนักเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม สอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ได้มีการสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือกันในการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือในการดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน มีการประชุมผู้ปกครอง และมีการอธิบายและสร้างความเข้าใจให้แก่ นักเรียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับ สังคม แก้วสว่าง ที่ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสละเวฬุวิทยา

พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความพร้อมพอสมควร อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดูแลช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนได้ทุกคน ทุกกลุ่ม ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีดังนี้ 1)ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างจริงจังต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้เพียงพอ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ครูควรไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน เพื่อทราบสภาพความเป็นอยู่และข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกคน ครูควรเอาใจใส่และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกคนอยู่เสมอ และให้โอกาสนักเรียนที่กระทำความผิด ไม่ควรดุหรือประจานนักเรียน และครูควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไว้วางใจ และสบายใจเมื่อให้ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน 2)ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการใช้แบบประเมินพฤติกรรมและเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ควรปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมให้ง่ายต่อการใช้ สร้างความเข้าใจให้ครูทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน ในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ครูไม่ควรบอกหรือทำให้นักเรียนในห้องเรียนเข้าใจว่าเพื่อนนักเรียนบางคนเป็นพวกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพราะจะทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดีและทำให้นักเรียนบางคนมีปมด้อย ครูควรให้ความรักความเมตตาและปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่แสดงอาการรังเกียจนักเรียนที่มีปัญหา และครูควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของการตอบแบบประเมินพฤติกรรม 3)ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับชั้น มีการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง ส่งเสริมให้เครือข่ายผู้ปกครองมีความเข้มแข็ง สนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน ตลอดจนร่วมมือกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนทุกคน และครูควรจัดกิจกรรมโฮมรูมที่น่าสนใจไม่น่าเบื่อ ควรให้กำลังใจนักเรียน และไม่ควรถู่ว่ากล่าวตักเตือนอย่างรุนแรง หรือตอกย้ำความไม่ดีของนักเรียน 4)ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ควรจัดทำแบบฟอร์มบันทึกการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน มีการประชุมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลซึ่งกันและกัน จัดการอบรมหรือจัดทำคู่มือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จัดให้มีครูแนะแนวหรือ ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวให้เพียงพอ และควรมีกิจกรรมที่รับผิดชอบสนับสนุนงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับเหนือสถานศึกษาขึ้นไป ครูควรให้คำชมเชยนักเรียนที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ครูผู้ปกครองและชุมชนควรร่วมมือกัน สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน และช่วยกันดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน และควรจัดกิจกรรม

ที่หลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียนได้ 5)ด้านการส่งต่อ ควรส่งเสริมในเรื่องการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนรุนแรงยากต่อการแก้ไข ควรทำข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน สร้างความเข้าใจให้แก่ครูและผู้ปกครองยอมรับถึงเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ ที่จะได้รับการส่งต่อนักเรียน ครูควรให้อภัยในความผิดพลาดหรือปัญหาความบกพร่องของนักเรียน ไม่ควรประณามหรือตราหน้าว่าเป็นเด็กไม่ดีมีปัญหา และควรปกป้องนักเรียนโดยปกปิดเป็นความลับไม่ประจาน และควรติดตามดูแลและเป็นกำลังใจให้นักเรียนที่มีปัญหารุนแรง ที่ส่งไปให้หน่วยงานภายนอกดูแลแก้ไขปัญห

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้เพียงพอ และควรจัดให้ครูออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน เพื่อทราบสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของนักเรียน และเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนได้ตรงตามประเด็นเหมาะสมตามสภาพของนักเรียน

2. สถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับชั้น จัดการประชุมผู้ปกครองสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วิธีการวัดผลประเมินผล ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และแนวทางการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน และกับครูทุกคนในเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย ให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงไม่สามารถแก้ไขได้โดยบุคลากรของสถานศึกษา ไปรับการแก้ไขปัญหโดยผู้เชี่ยวชาญ และเป็นการป้องกันไม่ให้อาการลุกลามหรือแพร่กระจายไปสู่แก่นักเรียนกลุ่มปกติหรือ กลุ่มเสี่ยง

5. สถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ที่รับผิดชอบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรจัดกลุ่มงานรับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรงทั้งในระดับสถานศึกษา และระดับเหนือสถานศึกษาขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป เรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษากับคุณภาพของนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
5. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. คู่มือการวางแผนการเรียนรู้ ชีวิต และอาชีพ สำหรับช่วงชั้นที่ 4.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

กรมวิชาการ. วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุ
ของผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545. กรมสุขภาพจิต. สำนัก
พัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2

กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.

กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด แสงเทียนการพิมพ์, ม.ป.ป.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547.

กระทรวงศึกษาธิการ. การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
แก่ผู้ด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา. แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียน
ขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,
2549.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2544.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา. แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547.

กรมสุขภาพจิต. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือครูที่ปรึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ, 2544.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. ส่วน
วิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น. การจัดการศึกษาท้องถิ่นตามที่กฎหมาย
กำหนดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ม.ป.ป.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. ส่วนการ
บริหารงานบุคคลทางการศึกษาท้องถิ่น. การบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานครู
เทศบาล. ม.ป.ป.

กรมสุขภาพจิต. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-
ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546.

กรมสุขภาพจิต. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่
3-4. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546,

กรมสุขภาพจิต. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือวิทยากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-
ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546.

กรมสุขภาพจิต. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือวิทยากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
- ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. สารระบบการดูแลช่วยเหลือเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546.

กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือแนะแนวเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ :
วัชรินทร์การพิมพ์, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. คู่มือสถานศึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการ บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2544.

กรมสามัญศึกษา. ระบบการดูแลช่วยเหลือเรียนในโรงสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ :
วัชรินทร์การพิมพ์, 2544.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546.

วุฒิสาร ตันไชย. “การกระจายอำนาจ : บทบาทของท้องถิ่นในอนาคต”. นิตยสารท้องถิ่น 4,7 (กรกฎาคม 2544) : 24-26.

ระวีวรรณ ชินะตระกูล. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2539.

เกษม วัฒนชัย. “การแนะแนวในสหัสวรรษใหม่”. วารสารวิชาการ 3,6 (มิถุนายน 2542) : 7.

สมพิศ สุขวิฑูรย์. รายงานการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2541.

กลุ่มเครือข่ายปฏิบัติการทางการศึกษา. สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 4. “รายงานการวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาของสถานศึกษาเขตตรวจราชการที่ 4.” 2548. (เอกสารอัดสำเนา)

ณรงค์ชัย साไพรวัลย์. “การศึกษการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

ภัทริยา ดังก้อง. “การศึกษผลสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2548.

สายัณห์ พรหมใส. “การศึกษการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเถินวิทยา จังหวัดลำปาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2548.

สุรพล เฟื่องแจ่ม. “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2545.

เพิ่มพูน ผ่านสำแดง. “การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนหนองสอ
พิทยาคม ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา.”

การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

พัฒนา อนนทลีหา. “การพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนธัญญาพัฒน์วิทย์ อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

สังคม แก้วสว่าง. “การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสละเวชวิทยา.” สารนิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

ประหยัด นุชนาคา. “ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในจังหวัดสมุทรปราการ.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.

วิเรืองไร วงศ์วรรณ. “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการ
จัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและ
การแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

ปิยาพร คัมภีร์พงศ์. “ผลการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบเผชิญความจริงที่มีต่อความรับผิดชอบด้าน
การเรียนของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเทคโนโลยีภาค
ตะวันออก จังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539.

พิมพ์ ตามี. “ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

กาญจนา สุขสะอาด. “การศึกษาการดำเนินงานบริการแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.

ขรรยง ฌ ร้อยเอ็ด. “การปฏิบัติงานปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัชรบุรีวิทยาคม อำเภอวัชรบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.”

วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.

สิทธิศักดิ์ คำวรรณ. “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.

ไพวัลย์ เหลืองสุดใจ. “ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กับคุณภาพนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

ภาษาอังกฤษ

Good, CarterV. Dictionary of education. New York : McGraw-Hill Book Co., 1973.

Rottschaffer, William B. “TheNature and Scope of Guidance Service in The Secondary School Affluence with Nation of Christian School.” Dissertation Abstracts International 33(1972) : 1448 – A.

Tucker, Gina Marie “Discipline : Bermuda High School Student,Teacher, Parent and Administrator Perceptions of the Causes of Misbehavior.” Dissertation Abstracts International 59,07 (January 1999) : 2290 – A.

Dlamini, Panagitee M. “Factons Related to student unrest in Swaziland high School as perceived by head – teacher and students.” [online] . accessed 9 September 2004. Available form <http://www.ciot.org/tootkits/employment/bresee/banking-system.html>.

Click, William C. “The Elementary School Counseling’s Role and Principles.” Dissertation Abstracts International 52,5 (November 1991) : 1642 – A.

McCoy-Byers,Laverne. “Coalition Between Schools and Community Agencies for the Control of Truancy : Identification of Critical Factors Contributing to Coalition Effectiveness.” Dissertation Abstracts International 60,9 (Mrach, 2000) : 3316 – A .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ

ที่ ศษ 0520.203.2 / 6060

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๙ กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ธีระพงษ์ ศรีโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิโรจน์ สุรสาคร รหัสนักศึกษา 47252507 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ที่ได้แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้แล้ว ทั้งนี้ภาควิชาฯ ขอขอบคุณท่าน เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศรียา /สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. ดร. ชีระพงศ์	ศรีโพธิ์	ศษ.ด. ประชากรศึกษา
หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
2. ดร. สำเริง	กุจิรพันธ์	Eed.D (Educational Aaministration)
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
3. นางสาวประไพพิศ	วุฒิสุข	ศษ.ม. การบริหารการศึกษา
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา
เทศบาลนครนครปฐม
4. นายคำรน	ใจเชื้อกุล	ศษ.ม. การบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย(อนุกุลราษฎร์)
กองการศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสาคร
5. นางรำพึง	มโนพัฒนกร	ค.ม. การบริหารการศึกษา
รองผู้อำนวยการชำนาญการ
โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย(อนุกุลราษฎร์)
กองการศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสาคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ 0520.203.2 /ร 061

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๑ กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 ทรงพลวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายวิโรจน์ สุรสาคร รหัสนักศึกษา 47252507 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใ้ขอความอนุเคราะห์ให้นายวิโรจน์ สุรสาคร ทำการ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ภาควิชาการบริหารการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

รายชื่อสถานศึกษาที่ทดลองเครื่องมือ

1. โรงเรียนเทศบาล 1 ทรงพลวิทยา	กองการศึกษา เทศบาลเมืองบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี
2. โรงเรียนเทศบาล 3 ประชาอินดี	กองการศึกษา เทศบาลเมืองบ้านโป่ง
จังหวัดราชบุรี
3. โรงเรียนเทศบาลวัดประทุมคณาวาส	กองการศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
จังหวัดสมุทรสงคราม
3. โรงเรียนเทศบาลวัดป้อมแก้ว	กองการศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม
จังหวัดสมุทรสงคราม

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

แบบสอบถาม ฉบับที่ 1

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	148.0000	786.1277	.4113	.7754
VAR00002	147.9583	784.2535	.4711	.7748
VAR00003	147.7083	786.4238	.3950	.7755
VAR00004	148.6458	790.1059	.2170	.7769
VAR00005	148.3542	780.4889	.4503	.7739
VAR00006	148.3750	783.0053	.5023	.7744
VAR00007	148.0833	776.5887	.6100	.7725
VAR00008	148.2083	779.2748	.4684	.7735
VAR00009	148.5208	777.5315	.5164	.7729
VAR00010	148.5208	777.1910	.5247	.7728
VAR00011	148.4167	776.2057	.4927	.7726
VAR00012	148.8542	791.4464	.2001	.7772
VAR00013	146.4792	449.3613	.6601	.7872
VAR00014	148.6667	777.4184	.5615	.7728
VAR00015	148.3333	781.7589	.4404	.7742
VAR00016	148.7083	790.2110	.2443	.7768
VAR00017	147.8125	784.5811	.3263	.7753
VAR00018	148.1250	786.5372	.3420	.7756
VAR00019	148.7708	786.9038	.2333	.7763
VAR00020	147.5625	787.7407	.3516	.7759
VAR00021	147.6458	782.9145	.4342	.7745
VAR00022	147.6667	783.6312	.3804	.7748
VAR00023	147.9583	781.9131	.5115	.7741
VAR00024	148.2083	782.7216	.4661	.7744
VAR00025	147.9792	781.2974	.5466	.7739
VAR00026	147.8958	785.1166	.3482	.7753
VAR00027	148.1458	782.9783	.4563	.7745
VAR00028	146.0833	450.6312	.6664	.7841
VAR00029	147.9167	778.4610	.5051	.7732
VAR00030	148.2500	780.7021	.5749	.7736
VAR00031	148.1667	776.6099	.6283	.7724
VAR00032	148.4583	790.2535	.2398	.7768
VAR00033	148.4792	775.2336	.5962	.7721
VAR00034	148.4167	771.6099	.7238	.7709
VAR00035	148.3542	771.8506	.6940	.7710
VAR00036	148.1042	777.0740	.5853	.7726

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

8jkReliability Coefficients

N of Cases = 36.0

N of Items = 36

Alpha = .7786

แบบสอบถามฉบับที่ 2

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	131.1111	177.0159	.3712	.8920
VAR00002	131.4722	174.1421	.4339	.8909
VAR00003	131.7778	171.8349	.4497	.8906
VAR00004	131.8056	171.1325	.6014	.8883
VAR00005	133.0278	174.2563	.3300	.8929
VAR00006	131.6389	177.6659	.2288	.8942
VAR00007	131.8333	182.2000	.0385	.8963
VAR00008	131.6389	174.0659	.4420	.8908
VAR00009	131.9167	172.7071	.3975	.8916
VAR00010	131.9444	172.6254	.5004	.8898
VAR00011	132.2500	169.6786	.5190	.8892
VAR00012	132.5000	170.8286	.4264	.8911
VAR00013	131.9722	171.2278	.4568	.8904
VAR00014	132.0000	171.2571	.4924	.8898
VAR00015	131.5556	175.9683	.4003	.8915
VAR00016	131.8611	173.0944	.3710	.8921
VAR00017	131.7778	170.3492	.5145	.8893
VAR00018	132.1944	172.7325	.4172	.8911
VAR00019	132.4167	167.7929	.5235	.8891
VAR00020	131.3611	175.2659	.4113	.8913
VAR00021	131.4722	170.4849	.5395	.8890
VAR00022	131.3611	177.2087	.2850	.8931
VAR00023	131.2222	173.7778	.4841	.8902
VAR00024	131.7222	173.3492	.3774	.8919
VAR00025	131.2778	174.4349	.4330	.8909
VAR00026	131.4722	173.3992	.5009	.8900
VAR00027	131.5833	176.8786	.3621	.8920
VAR00028	131.6389	174.6373	.3236	.8929
VAR00029	131.5278	176.4278	.3359	.8924
VAR00030	131.6111	174.7016	.4463	.8908
VAR00031	131.9167	174.1929	.3821	.8917
VAR00032	131.6111	176.4730	.3738	.8919
VAR00033	131.8611	171.8373	.4763	.8901
VAR00034	131.7500	176.7643	.3378	.8923
VAR00035	131.6111	173.7873	.5336	.8897
VAR00036	131.7778	173.4349	.3806	.8918

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 36.0

N of Items = 36

Alpha = .8939

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหาร / รองผู้บริหาร / กรรมการบริหารสถานศึกษา
ครูปกครอง / ครูแนะแนว / ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา / กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน /
ผู้ปกครอง ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนคร
นครปฐม

2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

3. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงาน
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม คำตอบที่ได้จะไม่มี
ผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด แต่ก็เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตาม
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ฉะนั้นข้อเท็จจริงใน
การตอบแบบสอบถามของท่าน จะช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ บรรลุผลและเกิดประโยชน์อย่าง
ยิ่ง ต่อการจัดการศึกษาในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ในการตอบ
แบบสอบถาม

และโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 2 ตอน กรุณาอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่ง เพราะคำตอบที่ได้จะ
ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นายวิโรจน์ สุรสาคร
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพของท่าน	สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	☐ 1
2. อายุ (เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี) ☐ ไม่เกิน 30 ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	☐ 2
3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าระดับปริญญาตรี	☐ 3
4. ตำแหน่งหน้าที่ ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ รองผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ กรรมการบริหาร ☐ ครูปกครอง ☐ ครูแนะแนว ☐ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ☐ ผู้ปกครอง ☐ กรรมการสถานศึกษา ☐ กรรมการสมาคม / มูลนิธิ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง	☐ 4
5. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ หรือความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาแห่งนี้ ☐ ไม่เกิน 3 ปี ☐ 4 - 6 ปี ☐ 7 - 9 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป	☐ 5

ตอนที่ 2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ เพียงคำตอบเดียว

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1	สถานศึกษามีการจัดครูดูแลนักเรียนตาม สัดส่วนที่เหมาะสม						
2	สถานศึกษามีการศึกษารวบรวมข้อมูล พื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล						
3	สถานศึกษามีการจัดทำระเบียบนระสม ทะเบียนประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล						
4	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรม นักเรียน(SDQ) เป็นรายบุคคล						
5	สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการ เยี่ยมบ้านนักเรียน						
6	สถานศึกษามีการบันทึกการสังเกต พฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน						
7	สถานศึกษามีการปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของ นักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน						
8	สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
9	สถานศึกษามีการจัดทำเกณฑ์การคัดกรอง นักเรียน						
10	สถานศึกษามีการพิจารณาคัดกรองนักเรียน ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน						
11	สถานศึกษามีการใช้ระเบียบนระสมในการคัด กรองนักเรียน						
12	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) ในการคัดกรองนักเรียน						
13	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลต่างๆของนักเรียน ในการพิจารณา คัดกรองนักเรียน						

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
14	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนเป็น กลุ่ม ปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา						
15	สถานศึกษามีการนำผลการคัดกรองนักเรียน ไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน						
16	สถานศึกษามีการสรุปรายงานผลการคัด กรองนักเรียน						
17	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม						
18	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครอง						
19	สถานศึกษามีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง						
20	สถานศึกษามีการสนับสนุน ชมเชย ยกย่อง นักเรียนที่ประกอบคุณงามความดี						
21	สถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและ ความสนใจให้นักเรียน ได้มีโอกาสแสดง ความสามารถ						
22	สถานศึกษามีการประกวดแข่งขันทักษะทาง วิชาการ วิชาชีพ และความสามารถพิเศษ						
23	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมี สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การรู้จักควบคุม ตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต						
24	สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จัก จุดเด่น จุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนา ตนเอง						
25	สถานศึกษามีการให้คำปรึกษาแนะนำ เบื้องต้นแก่นักเรียน						
26	สถานศึกษาจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม						
27	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน						
28	สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่าง หลากหลาย						

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
29	สถานศึกษามีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ นักเรียน						
30	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา						
31	สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อป้องกันแก้ไข ปัญหาของนักเรียน						
32	สถานศึกษามีการบันทึกการป้องกันแก้ไข ปัญหาของนักเรียน						
33	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน กลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ						
34	สถานศึกษามีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษา ปัญหานักเรียน เป็นรายกรณี						
35	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกัน ภายใน เพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา						
36	ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาประสานความ ร่วมมือกับครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง เพื่อส่ง ต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไข						
37	สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก แก้ไข ปัญหา						
38	สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา						
39	สถานศึกษาอธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ส่ง ต่อนักเรียนมีปัญหา ไปรับการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา						
40	สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งนักเรียนที่ มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือ						

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 / ช่วงชั้นที่ 2 / ช่วงชั้นที่ 3 ของสถานศึกษา

ในสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

3. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม คำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม ฉะนั้น ข้อเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของนักเรียน จะช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ บรรลุผลและเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการจัดการศึกษา ในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากนักเรียนด้วยดี ในการตอบแบบสอบถาม และโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 2 ตอน กรุณาอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่ง เพราะคำตอบที่ได้จะไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นายวิโรจน์ สุรสาคร

นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของนักเรียน

สถานภาพของนักเรียน	สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	☐ 1
2. อายุ (เลขของปีให้นับเป็นหนึ่งปี) ☐ 6 - 8 ปี ☐ 9 - 11 ปี ☐ 12 - 14 ปี ☐ 15 - 17 ปี	☐ 2
3. กำลังศึกษาอยู่ชั้น ☐ ป. 1 - ป. 3 ☐ ป. 4 - ป. 6 ☐ ม. 1 - ม. 3 ☐ ม. 4 - ม. 6	☐ 3
4. เข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนี้ มาเป็นเวลา ☐ 1 - 3 ปี ☐ 4 - 6 ปี ☐ 7 - 9 ปี ☐ 10 - 12 ปี	☐ 4
5. เคยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับสถานศึกษาแห่งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ ไม่เคย ☐ ประธาน/รองประธานนักเรียน ☐ กรรมการนักเรียน ☐ หัวหน้า/รองหัวหน้าห้องเรียน ☐ การแข่งขันกีฬานักเรียน ☐ การประกวด/แข่งขันวิชาการ ☐ อื่นๆ.....	☐ 5

ตอนที่ 2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ☐ เพียงคำตอบเดียว

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1	ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ให้การดูแล ช่วยเหลือนักเรียน เป็นอย่างดี						
2	ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ได้สอบถาม ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน						
3	นักเรียนมีระเบียบวินัย สะอาด ระเบียบประวัติ ของนักเรียน						
4	ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเป็น รายบุคคล						
5	ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน						
6	ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน						
7	ครูปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้ เป็นปัจจุบัน						
8	ครูบันทึกและรายงานผลการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล						
9	ครูมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดกรอง จัดกลุ่ม นักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมี ปัญหา						
10	ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามหลักเกณฑ์ หรือ วิธีการ คัดกรองนักเรียน						
11	ครูใช้ระเบียบวินัย สะอาด ระเบียบประวัติในการ คัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน						
12	ครูใช้แบบประเมินพฤติกรรม(SDQ) ในการ คัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน						
13	ครูใช้ข้อมูลของนักเรียนในการคัดกรองจัด กลุ่มนักเรียน						

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
14	ครูจัดกลุ่มนักเรียนเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มมีปัญหา						
15	ครูให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามผลการ คัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียน						
16	นักเรียนทราบผลการคัดกรองจัดกลุ่ม นักเรียน						
17	ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมให้นักเรียน						
18	ครูจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน						
19	ครูจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน						
20	ครูสนับสนุน ชมเชย ยกย่องนักเรียนที่ ประกอบคุณงามความดี						
21	ครูจัดกิจกรรมตามความถนัดและความ สนใจ ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ ของตนเอง						
22	ครูจัดการประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการ วิชาชีพ และความสามารถพิเศษของนักเรียน						
23	ครูส่งเสริมให้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้อื่น รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง และ เสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต						
24	ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อย และการปรับปรุงพัฒนาตนเอง						
25	ครูให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนในเรื่อง ต่างๆ เป็นอย่างดี						
26	ครูจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียน						
27	ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน						
28	ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย						

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
29	ครูมีการสร้างขวัญให้กำลังใจแก่นักเรียน						
30	ครูจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา						
31	ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน						
32	ครูได้ทำบันทึกการพัฒนา การป้องกัน หรือการแก้ไขปัญหานักเรียน						
33	ครูทราบปัญหาที่แท้จริงของนักเรียนที่จะส่งไปรับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา						
34	ครูมีการประชุมปรึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี เพื่อส่งไปรับการช่วยเหลือ						
35	ครูร่วมมือกันแก้ไขปัญหานักเรียน						
36	ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้ครูแนะแนวหรือครูปกครองช่วยเหลือแก้ไขปัญหา						
37	ครูส่งนักเรียนที่มีปัญหาไปให้บุคคลภายนอก ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา						
38	มีหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกมาช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา						
39	ครูอธิบายเหตุผลที่ต้องส่งนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ไปรับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา						
40	ครูติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ที่ส่งไปรับการช่วยเหลือ						

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ ๖๐13

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

12 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม

ด้วย นายวิโรจน์ สุรสาคร นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง กรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิ และนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-3 ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งรองผู้บริหาร ครู กรรมการ ผู้แทนสมาคม และนักเรียนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูล

1. โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทย)	สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
2. โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมักรพลผดุง)	สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
3. โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)	สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
4. โรงเรียนเทศบาล 4 (เขาวนปรีชาอุทิศ)	สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม
5. โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์	สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก จ

หนังสือเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ที่ศธ 0520.107 (นฐ) / 0๙๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๔ กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขออนุญาตบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนหา ฯ

ด้วย นายวิโรจน์ สุรสาคร นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม” มีความประสงค์ จะขอเรียนเชิญผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูปกครอง ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน ในโรงเรียนของท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่มในวันที่ 4 มีนาคม 2551 เวลา 14.30 น. ณ ห้องฟ้าใส โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนหา ฯ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาต และแจ้งครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวัน เวลา และสถานที่ ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

1. นายศักดิ์ดา	แจ่มแจ้ง	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
2. นางสาวรสพร	ทองธรรมจินดา	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์
3. นายภักก์วัฒน์	พลายละหาร	ครูปกครอง โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
4. นางพัชรพร	โรจน์เพ็ญเพียร	ครูที่ปรึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
5. นางชนิษฐา	โชติจิตตะ	ครูที่ปรึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
6. นางประนอม	โคตรรวงษา	ครูที่ปรึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
7. นางประภา	นันทิกุล	ครูที่ปรึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
8. นางสาวพิมพ์พร	ราตรี	ครูที่ปรึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
9. นางสาวสุนิตสา	อรุณสิงคะ	ครูแนะแนว โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
10. นางสาวจุฑามาศ	โชครนสุขศิริ	ครูแนะแนว โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม

1. นางสาวสุธิดา	แดงมาดี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
2. นางสาวอุคมพร	ฟุ้งเป็ย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
3. นางสาวสุปราณี	แซ่ซ้ง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
4. นางสาววิษุตา	ฉลาดเอื้อ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
5. นางสาววรรณวิสา	เสียงแจ่มใส	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนาหา (สมัครพลผดุง)
6. เด็กหญิงดวงกมล	เข้มทอง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์
7. เด็กหญิงถัคดา	อยู่โต	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์
8. เด็กหญิงปาริฉัตร	อะสาระเวช	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายวิโรจน์ สุรสาคร
ที่อยู่	51/203 ถนนเพชรเกษม ตำบลบางแก้ว อำเภอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120
ที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่(ราชพจน์) ถนนสมุทรสงคราม-บางแพ ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสมุทรสงคราม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ รังสีการแพทย์ จากคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2528	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป สถาบันราชภัฏธนบุรี
พ.ศ. 2547	ศึกษาดุริยบัณฑิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2524 – 2537	เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ โรงพยาบาลสมเด็จพระยา เชตคลองสาน กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2537 – 2539	อาจารย์ 1 โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์ สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
พ.ศ. 2539 – 2547	เจ้าหน้าที่สันทนการ สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
พ.ศ. 2547 – 2550	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่(ราชพจน์) กองการศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม